

Délbáb

26
FILÉR

Az első flört
1932-ben

ROD MANDEL
PARIS

VI. ÉVFOLYAM 2. SZÁM
BUDAPEST, 1932. JANUÁR 9.
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON

SZINHÁZI ALMANACH

1930-ról

160 oldal terjedelemben
diszes kemény kötésben

Páratlan kedvezmény a Délibáb
olvasóinak. Ára 1.— P bolti ár helyett
bérmentve

30 fillér

**Beszerezhető a Délibáb kiadóhivatala
útján, Budapest, VII. ker., Dohány ucca 12**

VI. évfolyam

Budapest, 1932 január 9

2. szám

Délibáb

26
FILLÉR

SZINHÁZI HETILAP

Megjelenik minden szombaton

Előfizetési ár: negyedévre 2 P 50 fill., félévre 5.— pengő. Egyes szám ára — pénta-
udvarokon is — 26 fillér. Ausztriában 40 Groschen, Csehszlovákiában 2.— cseh korona, Jugoszláviában 4
dinár, Romániában 15 lei, Olaszországban 1 lira 20 centesimo. Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII. Dohány utca 12. Telefon: J. 423—39, J. 423—50.

(Byssz Róbert rajza)

Shakespeare

Frta:
Orbók Attila bűnügye

Shakespeare-t, ha semmit sem tudnánk életéről, akkor sem képzelhetnénk el valami jámbor, kifogástalan életű kispolgárnak, aki a világtól és kísértéseitől elvonulva frta nagyszerű tragédiáit és vígjátékait. Ezeket az alkotásokat csak olyan ember írhatta, aki fenékgig írtette az élet poharát, aki maga is átment nagy szenvedélyeken, kísértéseken, életküzdelmeken — szóval intenzíven élt s jól megismerte az íróművészet s a színpad anyagát, az életet.

Shakespeare életének lelkes kutatói egy század fáradhatatlan munkájával sem tudtak meg sokat a lángész életéről, de amit megtudtak, az mind izgatón érdekes és jellemző s azt bizonyítja, hogy a halhatatlan költő viharos ifjúság után jutott révbe és életének csak második korszakát töltötte békés családi otthonában, megnyugodva, szenvedélytelenül, feleségének, gyermekeinek és szülővárosa közügyeinek szentelve életét. Tudjuk róla, hogy tizenöt-tizenhat esztendőes fiucska volt, amikor valami homályos *atmalopási* ügy miatt Londonba kellett mennie, ahol aztán a színház körül foglalatzkodott, a színházba betérő gentlemanek lovaira vigyázott, amíg az előadás tartott.

Ez volt az első kapcsolata a színpaddal...

Most Shakespeare életére vonatkozólag a legszenzációsabb adatra bukkant egyik kutatója, amely nagyon alátámasztja elképzelésünket az angol óriás féktelen, kalandos vagy legalább is kalandvágyó természetéről. *Holson*, angol tudós a *Record Office*-ban, amely London bűnügyi

archívuma, egy Shakespeare-re vonatkozó bűnügyi aktát talált.

Hogy megérthessük, miképpen került ez az akta az angol rendőrség levéltárába, meg kell ismertessük az akkori idők hivatalos eljárási módját abban az esetben, ha valaki a rendőrség védelmét kérte, veszély-

Érdekes, hogy ugyanezen év november hó 3-án, tehát huszonhat nappal előbb Langley ugyancsak feljelentette William Wayte-t s egy Gardiner nevű egyént — ami arra vall, hogy az ügyben szereplők kölcsönösen megfenyegették egymást.

Az ügyet, amely önmagában véve is rendkívül érdekes, még érdekesebbé teszi Holson-nek további kutatása és az a megállapítása, hogy Langley színházigazgató volt, aki akkor építtette fel London Southwark nevű külvárosában a „legmodernebb” és lelegezánsabb színházat, a *Hatgú Színházat*. A puritánok ebben az időben éles harcot kezdték a londoni színházak ellen s miután Langley-nek Shakespeare barátja volt, érthető, hogy a színházellenes párt két vezetőjével szemben, aki William Gardiner és William Wayte volt, meglehetősen elragadtatta magát...

Holson szenzációs felfedezéséből nemcsak az derül ki, amit már amúgy is tudunk, hogy Shakespeare imádta a színházat, hanem az is, hogy kitűnő, hűséges barát lehetett.

Shakespeare bűnügye — nagyon stílusos bűnügy volt s abban a korban, amelyben élt, bizonyára nem is kellett szégyenkeznie miatta.

Sőt, ha ma élne, akkor sem — kivált a mostani nehéz viszonyok között.

ben érezvén testi épségét. Ha valakit megfenyegettek, az illető megjelent a rendőrség előtt és eskü alatt vallania kellett, hogy a „jogos önvédelem” állapotába került. Ez volt a *securitates pacis* állapota, amely büntetlenséget biztosított az illetőnek, ha előre bejelentett támadóját szükség esetén, önvédelemből ártalmatlanná tette. Ilyen esetben a rendőrség sem maradt tétlen; a feljelentő ellenfelét maga elé idézte és — mai kifejezéssel élve, — *kauciót* tétetett le vele, amelyet a rendőrség a kincstár részére rögtön lefoglalt, ha az illető fenyegetését megismételte vagy támadást kísérelt meg ellenfelével szemben.

Ez a hatóságilag biztosított békés állapot egy esztendeig tartott, amely után a fenyegető fél a kaucióját visszakapta.

Lestie Holson a bűnügyi archívumban egy 1596-ból keltezett aktát talált, amelyben egy William Wayte nevű egyént azt kéri, hogy helyezék „biztonsági állapotba”, mert őt William Shakespeare, Francois Langley nevű egyének és két nő, Anny Lee és Dorothy Soer megfenyegették, hogy elteszik láb alól...

A feljelentést Wayte 1596 november 29-én tette, Surrey békebírója előtt (aki a rendőrség főnöke volt).

Az 1931-es esztendő többek között arról lesz nevezetesen a színháztörténelemben, hogy ebben az évben mindenkül elfogott a kivándorlási láz, ha nem is Amerikába, de Berlinbe. Soha annyi magyar művész nem igyekezett elhelyezkedést találni az európai Hollywoodban, mint az elmúlt évben.

Minden érzésnél erősebb azonban a honvágy, amely különösen ünnepek táján fogja el az embert és rávezeti arra, hogy bármennyi ismerőse is van, mégis elhagyatottan és idegenül áll a család nélkül. Ez az érzés hozta most haza Salamon Bélát és Brodszky Miklóst is, akik szintén hosszabb időt töltöttek el Berlinben.

Elsőnek Salamon Bélát, a népszerű komikust kerestük fel, aki így kezdte el őszinte vallomását Berlinről és saját magáról:

— Berlin már nem az a paradicsom többé, amely néhány évvel ezelőtt volt. Ott keresni a boldogulás útját éppoly túlhataladott álláspont, mintha valaki Amerikába akarna kivándorolni, hogy karriert csináljon. Németországban nemcsak a gazdasági, de a politikai viszonyok is rosszak. A színházi viszonyok pedig egyenesen zavarosak. Az a színész, aki eddig ötszáz márkát keresett esténként, ma boldog lehet, ha százhuszat el tud érní.

Még ennél is rosszabb azonban a színpadi szerzők helyzete. A szerzők nagy összegeket áldoznak, hogy színrekerülhessenek és ha van is sikerük, tantiémet nem kapnak. Az a szerző, aki követeli a tantiémjét, elvesztett ember, mert a színgazgató a legsürgősebben levéteti a műsorról a darabját, bármilyen jól is megy az. Az igazgatók merev álláspontjának titka az, hogy a német vidéki színházak, sőt a külföldiek is csak akkor vásárolják meg a darabot, ha az

Berlinben legalább ötvenszer megy. Így tehát a direktornak az az álláspontja, hogy a színházat ugyan átengedi a szerző számára tramullinnak, de ezért nem hajlandó fizetni. Pesten mindezt nem lehet megcsinálni, mert itt a szerzőnek nem sokat jelent az, ha Kajászószöresögön játsszák is a darabját.

A berlini színházak műsora sivár képet mutat. A legtöbb színház régi darabot játszik. Így például a „Hoffmann meséi“-t, a „Szép Heléna“-t, a „Három a kislány“-t, a „Gasparoni“-t és Reinhardt egyik színházában az „Ármány és szerelem“-t. A kabarékban hasonló a helyzet. Az új darabok mindig magyar szerzők művei. Abban a kabaréban, ahol én játszottam, hat darab volt műsoron, amelyeknek szerzői kivétel nélkül magyarok voltak. A magyarok egyébként minden téren előre törtek és ez az oka annak, hogy Berlinben kezdik a magyarokat nem szeretni. Nem is csodálható, mert a magyar tehetségek erősen veszélyeztetik a németek kenyereit. Az idei Kleist-díjat például Horváth Ödön nyerte meg, akinek színdarabja az idei berlini színpad legnagyobb sikere. Az „8 Uhr Abendblatt“ viszont tangóversenyt rendezett, amelynek első díja egy zongora és nagyobb összegű pénz volt. Ezt szintén egy magyar zeneszerző, Hajós Albert nyerte meg az „Ich hab dich einmal geküsst“ című langójával. Ezek a nagy magyar sikerek indították a németeket arra, hogy valamiképpen védekezzenek. Most készül az a rendelet, amely szabályozza, hogy idegenek nem írhatnak egyedül filmscenáriumot, csak német társ-szerzővel.

Hogy Berlinben mindenki magyar, azt a megérkezésem pillanatában megtanultam. Amikor Berlinbe utaztam, a feleségem

lelkemre kötötte, hogy állandóan német társaságba járjak és németül beszéljek. Amikor kiszálltam a vonatból, annak a penzióknak a tulajdonosa fogadott, ahol lakni akartam. Magyar szóval köszöntött, lévén ő is magyar ember. Otthon segített a kicsomagolásnál és folyton magyarul társalgott velem. Eszembe jutva feleségem jó tanácsa, hirtelen egy fürdőt kértem a jó embertől. No nem a fürdő miatt, hanem hogy végre lerázzam. Egy félóra múlva beállított hozzám *Szöke Szakáll*, majd telefonon jelentkezett *Zsoldos Andor*. Persze mindkető magyarul beszélgetett velem. Ebédelni a egy magyar vendéglőbe vittek, ahol a tulajdonos is odaült hozzám és talán mondanom sem kell, hogy a tulajdonos is magyar. No, gondoltam magamban csak sikerül a dolog és beszélhetek németül a Hessler-kávéházban a délutáni fekele mellett.

A kávéházban véletlenül sem volt más, mint magyar. Kezdtém kétségbeesni. „Hát hol lehet Berlinben németül beszélgetni!” — kiáltottam fel és hirtelen mentő ötlet jutott eszembe. Egy pesti kollégám megkért arra, hogy adjak át egy levelet *Hörbiger*-nek, a neves Reinhardt színésznek. Felkerestem tehát a lakásán és németül üdvözöltem. „Csak magyarul, kedves Salamon úr — intett le *Hörbiger*, — én is magyar vagyok”. Este *Sátory* festőművésznél vacsoráztunk, ahol megint mindenki magyar volt, amikor egyszerre csak belépett *Tiele*, a kitűnő német filmrendező. Felvillantak szemeim és mindgyárt mellé telepedtem. Amikor németül szólítottam meg, kifogástalan magyarsággal válaszolt: „Csak nem gondolja, hogy németül beszélek, amikor itt mindenki magyar?” Kiderült, hogy *Tiele* a háború alatt Kolozsváron szolgált. Hajnára járt az idő, amikor hazatértem és nem tudtam senkivel sem németül beszélni. Most már csak azért is akartam és hirtelen felhívtam telefonon feleségemet budapesti lakásunkon, hogy végre valakivel kibeszélgethessem magam németül.

Ami egyébként engem illet, hála Istennek nem lehet panaszom. A filmen ugyan nem tudtam azt csinálni, amit akartam. A rendező nem ismert és kiforgatott az egyéniségemből. A színpadon azonban, ahol később szerepeltem, már megint magamat adhatam és szerénytelenség nélkül mondhatom, hogy nagy sikerem volt. Berlinben is kezdték a viceimet mesélni és különösen *Röbert Jenő* nem győzött betelni az általam előadott salamoniáddal.

Most átmenetileg visszajöttem Pestre, hogy eljálsszam a Fővárosi Operettszínházban *Nóli Károly* „Nyitott ablak” című filmjének színpadi változatát. Ugy bízom ebben a darabban, mint annak idején a „Vonósnegyes”-ben és biztosra veszem, hogy ugyanolyan nagy sikere is lesz. A premiér huszadikán lesz és addig nem lépek fel Pesten sehohol sem. Bár például Szilveszter estéjén három mozi ezer pengőt ígért, ha fellépek náluk. Lehet, hogy kabaré-

ban is fogok vendégszerepelni, de ez csak a Teréz körüti Színpad lehet, amelyhez az ígéretem, no meg a szívem is köt. Hiszen mindenki tudja, hogy milyen nehéz szívvel hagytam ott a Teréz körüti, amelynek egyik szülőapja is voltam.

Hogy mi lesz később, azt most még nem tudom. Van néhány Berlinbe szóló ajánlatom és ezenkívül Bécsbe is hívnak a Kabaré der Komikerbe. Mindez azonban egyelőre a jövő zenéje, mert a honvágy hazakergetett és minden körülmények között Pesten akarok játszani.

Salamon Béla után Brodszky Miklóst kerestük fel, akinek tudvalevően nemrégiben mutatták be Leipzigban a „Szökök az asszony” című operettjét.

— A darabnak nagy sikere volt Leipzigban — mondta Brodszky Miklós — és utána Chemnitz, Köln, Drezda mutatta be. A „Szökök az asszony” néhány hét múlva fog Berlinbe bevonulni, ahol valószínűleg *Zitahy Irén* szerepét *Bárony Rózsi* veszi át. Berlinben természetesen nemcsak ebben merült ki a tevékenykedésem, hanem néhány filmzenét is írtam. Az egyiket *Richard Tauber* új filmjéhez, a „Grosse Attraktion”-hoz, a másikat *Pallenberg* filmjéhez, a „Brave Sündeln”-hez. Mindkét filmzenének nemcsak nagy film-, de talán még nagyobb gramofónsikere volt. A „Cara mia” című dalomat nem kevesebb, mint harminchat gramofónfelvételen örökítették meg a legspeciálisabb zenekarokkal. Így például többek között egy amerikai jiddisich zenekar és

Salamon Béla (Amster felv.)

énekes is gramofónlemezre énekelt. Ugyan-
 ezt a számot játssza egy másik lemezen Jack
Hyllon is, aki külön levélben gratulált nekem
 a számhoz.

Berlin bizony ma már nem az az
 Eldorado, amely öt-hat évvel ezelőtt volt.
 A magyar szerzőnek különösen sok nehézsége
 van. Ugyanis nemcsak a németekkel
 kell megküzdenie, hanem elsősorban a
 magyarokkal, akik nagyon sokat kelle-
 metlenkednek, nehogy új konkurrens
 jöjjön a nyakukra. Ezt a „Szökik az asszony”
 lípesei premijerjénél tapasztaltam,

néhány év óta tartózkodnak Berlinben.
 Azok, akik mostanában mentek ki — minden
 ellenkező híresztelés ellenére — csak ten-
 gődnek és bizony sokan vannak, akik
 nyomorognak. A népszerűségben és a gazdag-
 ságban Szőke Szakáll vezet. A sikerben
 elsősorban Horváth Ödön, akinek Kleist-
 díjas darabját Reinhardt színházában játsz-
 szák és a Puffy néven ismert *Huszár* Károly
 az egyik főszereplője. Ugyancsak jól megy
 a sora Nóti Károlynak, aki a legkeresettebb
 filmszenáriumírók egyike, *Zsoldos* Andor-
 nak, a magyarok leglelkesebb barátjának és

A hamburgi „Szökik az asszony” második felvonásának első jelenete

amikor néhány magyar igyekezett elgán-
 csolni az operettet. Há! Istennek azonban ez
 nem sikerült nekik. A „Szökik az asszony”-
 nak már régen be kellett volna vonulni a
 berlini Metropoltheaterbe, ahol most *Ábra-
 hám* Pál „Hawai rózsája” című operettjét
 játsszák. Annak ellenére, hogy az új Ábrahám
 operettnek nagy sikere van, *Roller* igazgató
 nem fizet tantiémet és eddig körülbelül negy-
 venötezer márkával tartozik Ábrahámnak.

A magyaroknak általában jól megy
 kint a soruk, de csak azoknak, akik már
 pártfogójának, *Halmay* Tibornak, *Ábrahám*
 Pálnak és *Eggert* Mártánnak. Mindenkit ver
 azonban *Alpár* Gitta sikere, akit Berlin

királynőjének neveztek el, viszont *Bársony*
Rózsit Berlin kedvencének.

Alpár Gitta különben most filmen is
 fog szerepelni, amelynek zenéjét szintén én
 csinálom. A felvételeknél, amelyek január
 közepén kezdődnek, nekem is kint kellene
 lennem, de pesti elfoglaltságom miatt sajnos
 nem utazhatom ki. Így tehát innen küldöm
 Berlinbe a film zenéjét és az ezzel kapcsola-
 tos zenei instrukciókat. Rövidesen ugyanis
 premierem lesz Pesten a „Manolita” című
 operettel, amelynek *Martos* Ferenc és *Har-
 muth* Imre írta a szövegét. Amíg ezzel nem
 készültem el, nem foglalkozhatom semmi
 mással.

Glazunovot nem engedték Budapestre

Az Operaház karácsony előtt bemutatta Alexander Glazunov orosz zeneszerzőnek balettjét, az „Évszakok”-at, amelyet a kritika, a zenei részről eltekintve, igen hűvösen fogadott.

Érdekes háttere van ennek az előadásnak és a részleteket itt közöljük:

Glazunov jelenleg a leningrádi zene-művészeti főiskola igazgatója. Rokonai vannak Magyarországon. Unokahugát magyar ember vette feleségül. Még a világháború alatt történt, hogy Melles Béla fiatal hegedűművész, oroszországi magyar fogoly, a szentpétervári zeneakadémiát látogatta és ott fellépett ügyességével és tehetségével. Glazunov szeretettel fogadta a magyar fiatalembert és bemutatta családjának is. Ott élt Glazunov házában a világhírű zeneszerző unokahuga, aki nagyon szívesen vette Melles Béla látogatásait és egy napon ezt mondotta nagybátyjának:

— Szeretem a magyar művészt!

Glazunov mosolygott, mert ő már régen sejtette, hogy a fiatalok egymásra találtak és a konzervatóriumban közölte is Melleskel, hogy most már „jegosan” látogathat el a házába.

Melles Béla feleségül vette a szép orosz nőt és amikor ott a vörös uralom kezdetét vette, sikerült Magyarországra szöknie, magával hozta feleségét is. Melles Béláné azóta már magyar asszony lett, igen jól beszél magyarul és Melles Béla pedig a Filharmoniai Társaság főtitkára és az Operaház koncertmestere.

Többször szó volt már arról, hogy meghívják Magyarországra Alexander Glazunovot, de ez még sohasem sikerült. Nem is akarták anélkül meghívni, hogy látogatása ne legyen kapcsolatban valamilyen bemutatóval.

Mikor az Operaház vezetősége kitérte az „Évszakok” próbáit, Berlines keresztül levelet intéztek az Oroszor-

szágban élő Glazunovhoz, mi lenne, ha személyesen részt venne a bemutatón. Igen ám, de Glazunovot eddig még nem engedték ki az oroszok Szovjetországból területéről és amikor az idős muzsikusként külföldi fűrdőkúrára volt szüksége, akkor is csak egy megbízható orosz ember kíséretével engedték rövid időre útnak.

Glazunov megkapta a budapesti levelet és közölte is a leningrádi hatóságokkal, hogy bemutatójára Magyarországra akar utazni.

— Ön nem mehet egyedül! — mondták. — Csak abban az esetben utazhat el, ha politikai megbízottunk elkíséri. Már régen figyeljük önt, tudjuk, hogy ön minden alkalmat megragad arra, hogy kísérletet tegyen a kivándorlásra. Ebbe mi nem egyezhetünk bele. Önnek vissza kell térnie Oroszországha, amit csak azzal tudunk biztosítani, hogy melléje adunk egy testőrt. Glazunov nagy meglepetéssel fogadta a szigorú intézkedést és azonnal válaszolt Budapestnek, természetesen felvilágosította itteni ismerőseit és rokonait arról, milyen nehézségbe ütközik budapesti látogatása. A budapesti hozzátartozók nyomban felkeresték az illetékes hatóságokat és megkérdezték: Budapestre jöhet-e Glazunov?

— A mester jöhet — felelték, — de csak egyedül. Semmiféle politikai megbízottnak nem adunk helyet. Nincs szükségünk rá.

Emiatt maradt el Glazunov budapesti látogatása és nem jelenhetett meg a függöny előtt.

Az agg zeneszerző azonban úgy tervezi, hogy mégis „megszökik” Oroszországból és ha alkalma lesz meglátogatja magyar rokonságát.

Annyi bizonyos, hogy Glazunovnak hamarosan Budapestre kellene jönni, ha még színpadon akarja látni az „Évszakok”-at.

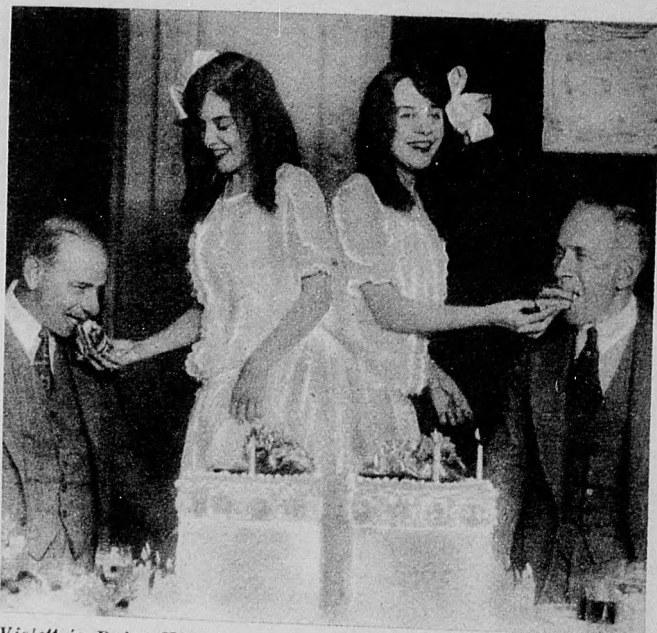
Sziámi ikrek a színpadon és az életben

Vannak csodák az életben. Időnként akadnak olyan testvérpárok, amelyek egymás nélkül nem tudnak még lélegezni sem. Ha az egyik le akar ülni, a másik nyomban vele együtt foglal helyett; ha pedig valamelyikük sétálni akar, a másikuk okvetlenül vele indul el. Ez a nagy hűség pedig nem is valamilyen delejes behatás következése. A két testvér soha el nem hagyja egymást, mert nem tudnak elválni; mind a síríg ragaszkodnak egymáshoz, mert nem tudnak hűlőnek lenni. Az ilyen testvérek ugyanis ikrek, még hozzá összenőtt ikrek, akiket egymástól elválasztani csak orvosi műtéttel lehetne, ez pedig talán mindkettőjük halálával járna. Az összenőtt ikrek belső szervei közösek, tehát a fájdalmuk, az örömmük és a gondolatuk is közös. Ez pedig nagy szó manapság, hiszen más két ember aligha kerül, aki ilyen szépen egyetért egymással...

Minderről azért elmélkedünk most, mert Amerika nagyvárosában két összenőtt ikerleányt mutogatnak: Hilton Daisyt és Violettet. Városról-városra járnak és előadásokat tartanak, amelyekre csak úgy tódul a közönség. Impresszáriójuk rengeteget keres rajtuk, de ők maguk is meg lehetnek elégedve a sorssal, mert hetenként kétezer pengő a tiszteletdíjuk. A két leány talán csak húsz tavaszt látott még. Föltűnően hasonlítanak egymáshoz és nagyon csinosak, úgyhogy az impresszárióra feltűnően kezdett a

felesége. Végül azonban fölhagyott a gyanakvással, mivel a ludasnak vélt leányt nem tudta a másiktól megkülönböztetni. Egyébként is rájött, hogy az ikrek csak a hivatásuknak élnek. Összenőtt helyzetüket vidáman fogják föl a színpadi szereplésük, a taps és a bámolat kielégíti mindkettőjüket. A leányok a medencecsontjuknál nőttek össze és Amerikában sziámi ikreknek nevezik őket.

Ezt az elnevezést, természetesen, az eredeti sziámi ikrektől örökölték. Amióta azok meglátták a napvilágot, négy esetben született összenőtt ikerpár, s valamennyit sziámi ikreknek hívták. Az utódok mindegyike leányiker lett; csak a sziámiak voltak fér-

Violet és Daisy Hilton, az amerikai összenőtt ikerpár születésnapjukal mindig nagy ünnepek keretében ünneplik

A Gibbs-ikrek
otthonukban

fiak. Ezek 1811-ben, a hátsóindiai Sziámban jöttek világra, s a nevük Tsang és Eng volt. A köldökük fölött nőttek össze, és hatvanhárom éves kort értek meg. Vagyonukat és hírnevüket akkor sikerült megalapozniok, amikor Barnum amerikai cirkuszigazgató fölfedezte őket és magával vitte New-Yorkba. Évekig vándoroltak szerte az Egyesült-Államokban, meg Európában s az ikerpárnak mindenütt csodájára járt a nép. A pénz úgy ömlött hozzájuk, hogy párévi szereplésük után búcsút vettek Barnum cirkuszától. Délkarolinában telepedtek le, ott farmot vásároltak és olyan jól gazdálkodtak, hogy vagyonuk egyre gyarapodott. Mesés gazdagságuk ekkor a nősülésre ösztönözte őket, hiszen már különben is negyvenöt esztendő suhant el a fejük fölött. A két fivér úgy határozott, hogy angol leányt hoznak a házhoz. Elutaztak tehát Londonba, ahol leánykerésük szerencsével is járt: elnyerték két nővér kezét. A két menyasszonnyal 1856-ban esküdtek meg, azután négyesben visszatértek a farmra.

A házaselet békéjét évekig semmi sem zavarta. A bölcsőkre sűrűn volt szükség és a gügyögő apróságok megédesítették a két pár boldogságát. Egyszer azonban az egyik asszony féltékenykedni kezdett a másikra, és szerelemfélése különösen akkor lángolt föl, amikor az ő öt gyermekével szemben nővérenek már a hatodik gyermeke született. A fivérek végét akarták vetni a tusakodásnak s útra keltek, hogy műtéti úton szétválasszassák magukat. A két leghíresebb európai sebészt keresték föl, de a műtéttől nem lett semmi, mert azt az egyik sebész

szerint mindkét fivér, a másik szerint legalább egyikük az életével fizette volna meg.

Nemsokára azután, hogy a sziámi ikrek visszautaztak Délkarolinába, kitört a rab-szolga-főlszabadító háború. A véres harcok négy esztendeig tartottak s amikor 1865-ben véget értek, a farm fölött már ott lebegett a gond madara. Az ikreket nagy veszteségek érték, vagyonuk meglehetősen lepadt, s hiába kísérleteztek hosszú ideig, a kárt nem tudták kiheverni. Ezt Tsang annyira a szívére vette, hogy évek mulva nem bírta tovább és ágyának esett. A betegség aztán egyre jobban sorvasztotta, és Eng, aki kénytelen volt fivérével a betegágyban feküdni, tudta, hogy közeleg a vég. Ő még testileg-lelkileg egészséges volt, s riadtan próbálta legalább a saját bőrét menteni. A halálfélelemtől magánkívül intézkedett, hogy hívjanak azonnal sebésztanárt, aki operálja le őt a beteg Tsang testéről. Az orvos el is jött, de a műtetre nem volt kapható. A szerencsétlen Eng borzalmas órákat élt át, százszorososan szenvedve végig fivére minden kínját. Tsang végre 1874-ben, pár óra haláltusa után kiszenvedett. Három óra mulva aztán az egészséges Eng is követte őt a halálba. Fokozatosan kellett éreznie, mint gyöngül szíve verése, mint lassul vére és hülnek ki tagjai, és még utolsó, kétségbeesett erőfeszítésével is hörögve rimázkodott segítségért. De nem volt segítség: mennie kellett a fivére után...

Még éltek a sziámi ikrek, amikor az Egyesült-Államokán újabb összenőtt ikerpár született. Ezek már leányok voltak, de — feketék és gypajshajúak. Az apjuk néger

Margaret és Mary Gibbs
összenőtt ikerpár, akik a
legújabb dívat szerint
öltözködnek és jelenleg
Párizsban vannak

Pedig a néger ikerlá-
nyokat a háború után
fölfedezték; megtaní-
tották énekelni és
táncolni s kiképezték a
színpadi föllépésre, az-
tán végigvitték Ame-
rikán és Anglián őket.
Londonban is nagy
sikerrel szerepeltek és
„a kétféjú csalóány”
néven mutatták be
művészetüket. A gyap-
jashajú szépségeknek
szép volt az életük
tavasza, de dicsőségük
elég hamar leáldo-
zott: a „kétféjú csaló-
ány” aránylag fiatalon
sírba tért.

Az életnek még
ilyen rövid ideig sem
örvendezhetett egy má-
sik összenőtt leány-
pár, amely néhány év-
vel ezelőtt Londonban
látta meg a napvilágot.
A sajtót akkoriban
bejárta az új számi
ikrek híre s ötnapos
életükről, továbbá ha-
álukról mindent meg-
írtak. A Church nevű
szerelő két leánya
teljesen az eredeti szá-
mi ikrek mintájára nőtt
össze. megszületésük
után nyomban az
egyik londoni kórház-
ba vitték őket, ahol
megkeresztelték mind-
kettőjüket. Az egyik
leányka megfelelő erő-
ben volt, de a másik
igen gyöngének látszott, s megvizsgálása
után kiderült, hogy aligha is marad életben.
Az orvosok ekkor összeültek tanakodni,
hogy mitevők legyenek. Ugy határoztak,
hogy el fogják őket metszeni egymástól;
csak azt nem tudták eldönteni: várják-e
be a gyöngébbik halálát, vagy sem. Most
már mindenáron az erősebbik leány meg-
mentésére törekedtek s a műtéthez szük-
séges volt tudni, hogy a két gyermek vér-
keringése önálló-e, vagy közös. Mielőtt azon-
ban ennek megállapítására sor kerülhetett
volna, sajnálatos módon igazolódott be,
hogy az összenőtt csecsemők ereiben ugyanaz
a vér keringett. A kórházban való apolásuk
ötödik napján reggel ugyanis egyszerre el-
hunyt mind a kettő...

rabszolgaként került Amerika forró égövei
alá s házastársa 1851-ben adott életet a két
leánynak. Az ikreket Millienek és Krisz-
tinának hívták s a hátgerincükön nőttek
össze.

A gyermekek még kicsinyek voltak, ami-
kor Amerikában a rabszolgaság eltörléséről
a nagy viták folytak. Az északi államok
követelték a főlzabadtást, a rabszolgat-
tartó déli államok viszont elleneztek. A
szenvedélyes viták születtek 1861-ben a hábo-
rút, s mire az Egyesült-Államok tizenhatodik
elnöke, Lincoln Ábrahám törvénybe iktatta
a rabszolgaság eltörlését, Millie és Krisztina
már a tizennegyedik évüket taposták. Ekkor
még nem sejtették, hogy valaha híresek
lesznek és két világrész fogja bámulni őket.

A Hilton-ikrek egy kaliforniai jürdöhely vendégei, ahol természetesen megjelenésük nagy szenzáció kelt

Az ötödik összenőtt ikerpár 1912-ben született, az amerikai Massachusetts államban levő Holyolteban. Margaret és Mary Gibbs a nevük, és a Hilton-ikrekhez hasonlóan ők is állandó körúton vannak. A telhúsú leányok a farsontjuknál nőttek össze, de mindez nem gátolja őket abban, hogy a legkülönbözőbb színpadokon nagy sikerrel ne szerepeljenek. Miután Amerikában bámulatot bámulatra keltettek, tavaly tavasszal átjöttek az öreg Európába. Amikor jegyet váltottak a „Majestic” gőzösre, furcsa jogvitába is keveredtek a White Star Line hajóstársasággal. Az ikrek ugyanis egy jegyet akartak csak váltani, mondván, hogy az Egyesült-Államok minden vonatján mindig egy jegyet utaztak. Ezzel szemben a hajóstársaság ragaszkodott a két menetjegyhez. Az iker-

megjelölés már magában is két személyt jelent, ők maguk kettőnek való helyet foglalnak el, azonkívül a hajójegy mellé étkezés is jár, már pedig a kisasszonyok kettőért esznek. Egy szó sem lehet tovább, és punktum! Mit volt mit tenni: a kisasszonyok utazni akartak s bár nem szívesen, de megváltották a két hajójegyet.

Ugyanígy érdekes jogvitája van egyébként Amerikában a Hilton-leányoknak. A newyorki adóhivatal a karesú és csinos ikrek nagy jövedelmére kivetette a maga bús adóját, amit azonban a két hölgy nem óhajt megfizetni. Az adót ugyanis fejenként ezer-ezer pengős heti jövedelmükre rótták ki, így pedig az adó a szabadság hazájában többet tesz ki, mint amennyit egy személy fizetne kétezer pengő után. A kivetést meg is föllebzezték s most a pénzügyek őrői ugyancsak nagy gondban vannak a salomoni döntést illetően. Ámbár... az adóhivatalt még New-Yorkban sem kell féltetni! Meg fogja az a kellő választ találni ilyenformán: ha a kisasszonyok öröme és boldogsága közös, legyen közös az adófizetésük is.

Huray István.

A „szümi” ikrek meghúzasodtak

Engelje
meg,

elkísérem...

Hiába volt, úgy látszik, minden rendőri intézkedés. A legszigorúbb szabályok, büntetések sem riasztják vissza a férfiakat, akik még mindig szívesen teszik kockára életüket és vérüket egy pisze orrért, szőke hajért és félreesapott kis kalapért. Még mindig vannak lovagok, akik odasurrannak egy-egy bunda mellé és jóleső vagy bosszantó szemtelenségeket sügnak a gondosan kint hagyott kis fülekbe. Talán bíznak abban a tényben, hogy a nők már nem olyan könnyen sértődnek, nem nagyon szeretnek segítségért kiabálni, sőt a mai gondokkal küzdő, fizetéscsökkentés világban, még jól is esik hiúságuknak, hogy magukra tudják vonni a munkától, álmatlan éjszakáktól fáradt, elborult férfiszemek figyelmét.

Hiszen a fomaság igazán nem minden, olyan kevés alkalom van úgyis ismerkedésre; hol van ma már a bálók romantikája, a majálisok édes hangulatai, kinek telik zsúrokra, piknikre és házibálókra, ahol a zongora mellett olyan könnyű volt két fiatalnak megtalálni egymás kezét. Ma a nő rohan munka után, a férfi szalad pénz után és ha összetalálkoznak ezen a gondterhelt úton és egymásra mosolyognak... Istenem, minek ide rendőr?

Csakhogy... Csakhogy egy kis baj van. A férfiak — el vannak kényeztetve. Nagyon. Megszokták a legszürkébb, legjelentéktelenebb férfiak is, hogy lányos házak még mindig optimista mamái verekednek rajtuk és hogy az annak a kevés kosztpénznek, amit „apa“ egy napra kiad, felét az ő James, vajás, likőrös uzsonnájukra költi el az egyébként még villamospénzzel is spóroló házikisasszony.

Megszokták, hogy: „Pista van két mozi-jegyem, nem jönne el velem?” és „Gyuri, ma vendégünk a páholyunkban!”

Megszokták a legragyogóbb nők, legragyogóbb mosolyait és öt deka savanyú cukornak elragadtatott, ujjongó elfogadását.

Megszokták, hogy kényeztetik, babusgatják őket, a hivatalban naponta ötször felhívják telefonon és érdeklődnek hogylétük iránt, hogy nyáron levelezőlapok tömegeivel árasztják el, ősszel tátrai emlékekkel lepik meg az udvarló lányok.

Ha aztán egy ilyen elkényeztetett, jobbra-balra ráncigált, agyonudvarolt férfinak megtetszik egy nő, egy siető, kedvesarcú nő — nem azzal az alázatos szemtelenséggel lép melléje, mint a régi aszfaltbetyárok. Azok még bizonytalanul, kicsit talán még sápadtan is követték a nőket és villámló pillan-

tásoktól félve súgták: „Engedje meg, hogy elkísérjem”...

Ezek a formák már nagyon megváltoztak. Az a férfi, aki azelőtt hajlandó volt az illető égi angyalt a végtelenségig vagy legalább a Wesselényi uccáig elkísérni, ma már siet. Siet nagyon, ezer dolga van és nem ér rá időt szakítani arra, hogy kalandok után fusson. Pedig szeretne... Hát úgy oldja meg a problémát, hogy így szólítja meg a nőt: „Nem kísérem el, drága?” Ide megyek „csak” az Amerikai útra.

De vannak még elképesztőbb és mulatságosabb megszólítási formák is. Az „ismerem valahonnét” már kiment a divatból. Ehelyett a férfi nyugodtan kérdezi: „Ugy-e, mi még nem ismerjük egymást? Akkor igazán itt az ideje...”

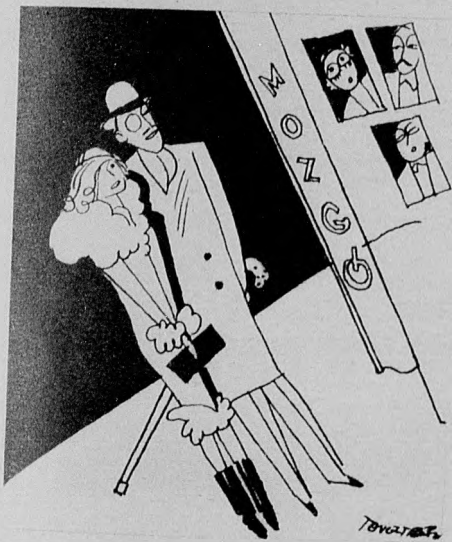
Moziba, színházba már nem igen invitálnak. (Kinek van erre pénze?) Ellenben azt mondják: „Jöjjön velem, nézzük meg a

mert ezt felelte: „Pedig nem hagyom. Kísérem haza.” És együtt távoztak, egyforma lépésekkel, nevetve, a következő uccánál már nagyszerűen megértették egymást és mentek, ragyogtak, talán egy flirt, talán egy házasság — vagy csak egy órai kellemes együttlét felé...

Akad azért olyan is, aki még a régi jó idők udvarias frázisaival közeledik a nőhöz. De ez a fajta rendesen öszülő urak, az utolsó gavallérok közül kerül ki. Ők, akik tavasszal még virágot tűznek a gomblyukba, akik mindennap végigsétálnak a korzón és akiknek gond nélkül, kényelmes életében mindennél fontosabb egy pár szép női láb. Ezek suttognak még „kis babát”, ezek veszik észre a gyönyörű kék szemeket, ezek kiabálnak: „ejhá”-t egy darázsderékra és ajánlanak fel szórakozást, Gerbeaud-t, ligetet, mozit.

De a nők hátlátlanok és inkább eltűrik néha a fiatal szemtelenségeket, akármennyire is nélkülözik az udvariasságot, a bókot szürke kis életükben.

A legbübajosabb megszólítás mégis az volt, amit egy fiatal kis barátóm mesélt nekem. A hölgy még majdnem gyerek, egyszerűen, de elegánsan öltözött, friss, fiatal és alig néz ki többnek tizenhat évesnél. Nem is tudja hát megmagyarázni magának,

képeket a Royal Apolló előtt”. A nagyon bőkezű férfi már a Király Színház plakátját indítványozza. De ezt nem nagyon merik, mert a nő képes ilyenkor még házasságra is gondolni.

Olyanokat már nem is mondanak egy nőnek, hogy szép és hogy tetszik. Hiszen ha a fenséges férfi megszólításával kitünteti ez csak természetes!

Nagyon kedves megszólítást hallottam egy kis szőke suhanctól a napokban, aki azzal lépett oda egy nőhöz: „Ha nem hagy békében, átadom rendőrnek!” A nő egy pillanatig megdöbbenve nézett, aztán elnevette magát, tetszett neki a fiú úgy látszik,

hogy mi jutott annak a szintén elegáns és szintén fiatal fiúnak az eszébe, aki ezzel lépett hozzá: „Asszonyom, mi ismerjük egymást. Nem emlékszik? Együtt ragasztottunk színlapot Debrecenben?” (!)

Híres embereknel a leggyakoribb motto: „Már gyermekkorában megjósolták neki, hogy csodálatos karriernek néz elébe!”

De a technika vívmányait is megjövendölték a költők és a regényírók. Ezeket hívjuk proféciáknak, ihletes jövőbelátásnak.

Arról azonban hallgat a krónika: hány jóslat nem vált valóra! A csodagyerekekről, akiknek szédületes ívét „mindenki előre látta” és akik eltűntek a semmibe, szépen megelégedkezett róluk a közönség. A csodálatos tehetségű színművendékekről, akik aztán csöndes polgári pályára csúsznak át, mert a rivaldán nem állták meg a helyüket, fiatal írókról, akik az „oroszlánkörmök” megvillogtatása után beültek egy békés iroda fotójébe...

Hosszú lenne valamennyit elsorolni.

Itt csak az érdekesebbekről fogunk beszélni. Hogy behibonyítsuk: mennyire nem lehet előre látni egy ember jövőjét...

Kocsis, a mi Európa-bajnok boxolónk mesélte, hogy édesapja, egy-egy csinylevés után rendszerint ezzel a sötét proféciával intette:

— Ugyis akasztófán fogod végezni, kölyök!
És boxbajnok lett belőle...

Chaplinról, első londoni fellépte alkalmából az összes angol lapok megállapították, hogy „ez a vézna fiatalember tehetségtelen, akár az ágyú és sem az artista, sem a színészi pályán nem fog boldogulni”.

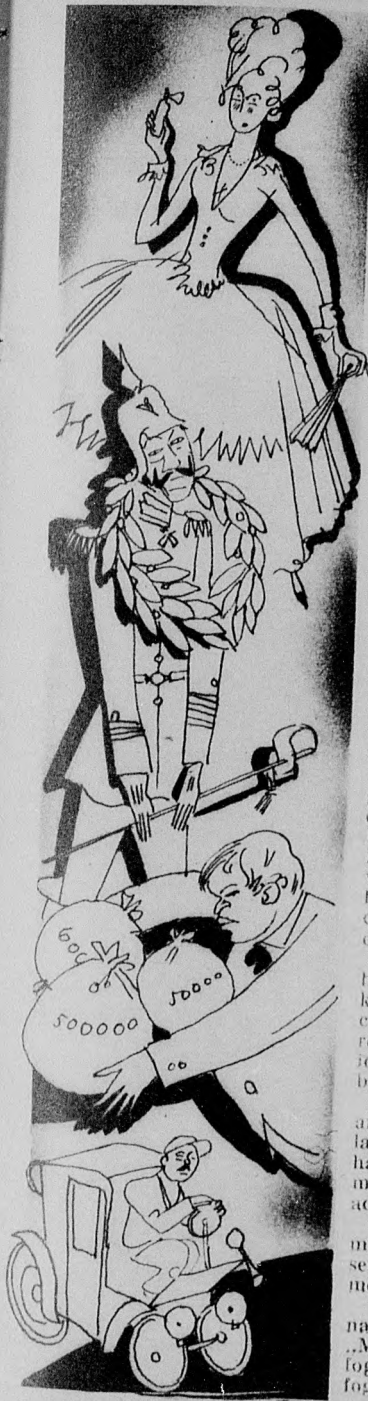
A nagy Charlie féltett emlékei között őrzi ezeket a sárgult újságlepedőket...

Nagy Janika, a legesodálatosabb tehetségű gyerekhegedűsünk, a legnagyobb reménységek közé tartozott. Külföldön is számontartották és biztosra vették, hogy a Reményik és Jása Heifetzek mellé fog emelkedni. A sors azonban keresztülhúzta számításait: egy autó elgázolta a szerencsétlen gyermeket.

A számoló-csodákról ne is beszéljünk. Ezeknél a furesza lágészeknél már uzus, hogy mire felnőnek, szimpla, nehézkes emberek válnak belőlük, pedig egy időben lázba hozták egész Európát és királyok előtt produkálták rendkívüli képességeiket. Az egész világ irigyelte őket. És ma az egyik ilyen magyar számoló-csoda öreg fejjel fát hord Ujpesten...

Minden jóslatok közt a legnagyobb érdeklődés kísérte azt a proféciát, amely az Ur 1000-ik esztendejében a világ végét hirdette. Az örület ragályként terjedt: az emberek elkótyavetyélték egy élet keserves munkája árán

szerteti, vagyonukat, értékes holmijaikat szétosztogatták a szegények között, mintegy expiálni akarván korábbi bűneiket, hogy ily módon bűnbocsánatot nyerjenek az égektől... Egykorú írók szerint a tömeg elhagyta a városokat és kivonult az erdőségekbe, mezőkre, itt várta be, rettegve, hamut szórva a fejükre és megtépve ruháikat, az éjfelet... soha ilyen Szilvesztere nem volt még az emberiségnek! Idegenek borfúttak egymás keblére, összcsokolóztak, sirtak és számolták hátralevő perceiket.

Az okosabbak lerészegedve, mulatozva várták a „világ végét” míg a gyávák, akik nem bírták idegekkel a kivégzésszerűen pontos terminust kívárni, öngyilkosok lettek... az egész világ megőrült... és alig akartak hinni a szemeknek, amikor éjfél után, órák múlva még mindig nem következett be a szörnyű jóslat... Kijőzardva, majdnem azt mondhatnók: csalódottan tértek haza és magukban átkozták a „prófétát”, aki félrevezette őket... legalább is azok, akik a világlomásra fel, mindenüket szétosztogatták és az ezeregyedik esztendőft koldusszegényen üdvözölhették...

Ha a mult tévedéseire akarnánk rávilágítani, visszamehetnénk egészen a delphi Pythiáig. Sokkal érdekesebbek és mulatságosabbak a közelmult és az aktuális nagyvilág embereinek esetei.

Dubarry grófnőről köztudomású volt, hogy rendkívül babonás és a szellemidézéstől a kártyavetésig mindenféle jóslatban vakon hisz. Bizalmát azzal szerették meg, hogy egy cigányasszony jóslata már tízéves korában jelezte a rá várakozó nagy szerencsét. Ettől kezdve minden fontosabb lépése előtt kikérte a jósnője tanácsát. Egy alkalommal azt jövendölték Dubarrynak, hogy súlyos betegség éri, amelyben menthetlenül el fog pusztulni. Dubarry bezárkózott a palotájába és egy álló hétig nem mert kimozdulni. A jóslat nem vált valóra és a grófnőnek gyanus lett a dolog. Nyomozni kezdett és kiderült, hogy az ellenségei akarták ilyen esellel eltávolítani egy időre az udvartól. A „lipp” be is vált...

Fedák Sári, aki felejthetetlenül bevészte nevét a magyar színjátszás történetébe, majdnem áldozata lett egy ilyen jósnőnek. Mint kezdő csitri-primadonnajelölt, kártyát vettett egy „esalhatatlan” jósnőnél, aki a legkomolyabban kijelentette, hogy Fedákra óriási karrier várakozik, azonban nem a színpadon, hanem az életben fogja megtalálni a szerencséjét, míg a riváldán csunya bukások várnak rá... amint tudjuk, éppen az ellenkezője lett igaz!

Vilmos császár 1916 őszén jóslatotott magának egy híres berlini tenyérolvasonál. Egy indiszkrét riportter kinyomozta a dolgot és megírta, hogy mit látott a császár tenyerében a jós: Vilmos győzni fog, Európa renitens országait fogja egyesíteni jogara alatt és legidősebb fia a francia trónra kerül, mivel Franciaországban ismét vissza fogják állítani a császárságot!

Jókai Mór egy időben valósággal búskomor volt: annyira hitt a kártyavetőnőnek, aki azt olvasta ki a lapjaiból, hogy három héten belül meghal. Jókai ekkor harmincadik évében járt... később aztán vagy tíz év múlva ismét találkozott a „rémhírterjesztőnővel”, aki addigra csinos karriert csinált.

— Ön még él? — kérdezte meglepetten Pythia és mikor Jókai mosolyogva felelte „amint látja”, egyenesen megsértődött. Hisz a hitelét esorbította vele a nagy mesemondó!

Knut Hamsun tudvalevőleg versekkel kezdte. Egy napilap szerkesztője ezt üzenete a húszéves Hamsunnak: „Menjen más pályára, az irodalom mezején sobasem fog boldogulni”. Szerencse, hogy Knut Hamsun nem fogadott szót a k eserűszájú szerkesztőnek...

Aki tizennégy éves korára óta — öregember a színpadon

Igen, most lesz *A Főbény* századik előadása a Nemzeti Színházban. Még a modern divatdaraboknál is hatalmas jubiláris szám ez, nem klasszikus színműnél. Jőmagam ebből a száz előadásból többször alakítottam a címszerepet, mint valamennyi elődöm és kortársam együttvéve a Nemzetiben. És mivel magam is éppen most ünneplem azt, hogy huszonöt éve vagyok a magyar Nemzeti Színház tagja, a *Détibáb* kedves fölszólítására szívesen írok egyetmást az én speciálitásaimról, az „öregszerepekről.”

Az bizonyos, hogy még a szerepkörre is születni kell. Máskülönbem nem tudnám megmagyarázni a véletlen örökös szeszélyeivel, hogy én tizennégy esztendőös korom óta öregszerepeket alakítok! Ötvenkilenc éves vagyok most, elégedett a művészi karrieremmel, és sorsommal, még azzal is, hogy végre csakugyan belenőttem azokba a szerepekbe és korokba, amelyekben, — lehet: érdemtelenül, — de annyi elismeréssel szóltak és írtak rólam.

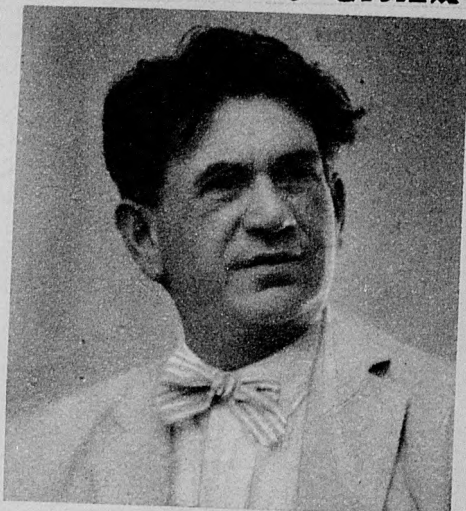
Öregszerep!

Ritka színész az, akinek ez legyen a kitűzött művészi útja! Nem látszik rokon-szenves pályának, azt megengedem. Még azt is, hogyha a kezdetben a véletlen engem neméppenilyen aggastyán-alakításokra kényszerít, talán nekem is másfelé hajlik el a művészi fejlődésem. Tessék elképzelni, hogy egy jóvérű fiatalembernek örökre számolnia kelljen azzal, hogy kikapcsolja az életéből a női rajongást, a meleg, testi elismerést, ha nem is gondolunk mingyárt a szerelmes-vevelekre és lopott csókokra!

Mert az öregszerepek alakítóinak ez nem jár! Ami a csúf és intrikus, de ifjúi és férfias alakításokért is jut a művésznek, hiszen vannak nők, leányok és asszonyok, akiknek éppen az ilyen férfi a szívbeli ideáljuk, — az messze elkerüli a színpadok öregjeit! Mert *Macbeth*-be még lehet szerelmes asszonyféle, de *Shylock*-ba? Aligha.

És akármennyire nem hiszik is, vagy megharagszanak is érte a mi szépeink, most, jóval az ötvenen túl, be kell azt is vallanom, hogy nem is igen vettem észre eddig a női nemnek ezt a tartózkodását tőlem, nem hogy haragudtam, vagy epekedtem volna érte! Nem kaptam sok szerelmeslevelet, hiába kérdi a *Détibáb* tőlem. És amit kaptam, azt sem a színpadi megjelenésem illúzióival

IRTA: BARTOS GYULA

Bartos Gyula (Labori felv.)

szereztem meg, mint más szerepkörök boldog, vagy elkápráztatott fiataljai. Igen, ez így volt, és nem hiszem, hogy az „öregszerepek” alakítóinak akárhol is a világon más lenne a sorsuk!

Igy jut aztán ennek a szerepkörnek az alakítója ahhoz, hogy a művészi karrierjétől független, boldog maganélete is lehet, ami talán a művészi fejlődésének is, a lelki nyugalmának is csak javára szolgál. Én legalább úgy gondolom, a magam életének a tanulmányai után...

Hogy miképpen jutottam az öregszerepekhez? Igen, a dolog már majdnem negyvenöt éves, de nekem emlékezetes marad mindörökre!

Mint negyedikes gimnazista egyszerűen megszöktem a szülői háztól és csatlakoztam egy csatangoló színésztrupphoz, amely arrafelé vonult. Ma se értem, hogyan vehettek komolyan egy tizennégy éves gyereket abban a társulatban akkor! Se valami fejlett, hatalmas fikció nem voltam, sem különösebb testi előnyökkel nem ékeskedtem. A társulat különben is nagy bajban volt, mert igazgatója elköltötte a bérletek árát és megszökött. Így egy másik színész, Szabó Gábor

vezette aztán tovább a trupposkát, amely minden további nélkül szerepeket adott nekem Nyitrán, Majsán, Kistelken, Félegyházán.

Nem válogattam ezekben a szerepekben. És ezt a szokásomat a mai napig megtartottam. Életemben egyetlenegy szerepet kértem, hogy vegyenek vissza tőlem, de ha ragaszkodnak hozzá, azt is eljátszottam volna. A Peleskei Nótáriusban a vasárnémetek káplárját, akinek nem lett volna más ügye a színpadon, minthogy kikergesse a német katonákat egyetlen hang nélkül. Ezt a szerepet első érdeklődésemre visszavették tőlem, minden mászt, jelentékenyet, vagy jelentéktelent, ellenvetés nélkül fogadtam, és a művészetnek járó megbecsüléssel játszottam el mindig a legjobb tudásom szerint.

De Szabóéknál nem is válogathattam volna! Így jutottam mingyárt egy öregember szerepéhez, mint tizennégy éves gyerek. Igazgatóm felesége, aki nyugodtan a mamám lehetett volna, ugyanebben a darabban az én unokám volt! Akivel az öregkort jellemző fölénytel és életismerettel kellett bännöm.

Rettentően büszke voltam a szerepemre és iparkodtam feltűnni benne. Várakozáson felül sikerült is ez nekem. A festett rongyfalak, rozoga díszletek közt iparkodtam a lehető legmesszebb kerülni önmagamtól, a gyerekfiatalaságotól, egészségemtől, éretlen hangomtól. Az eredmény az lett, hogy azt hiszem, én alakítottam ki akkoriban a legöregebb színpadi embert, akit igazán már alig választott el valami a koporsójától.

Ahogy akkortájt az öregembereket láttuk a mi gyereksemünkkel, erősen tulozva tőlünk legjobban elütő sajátosságaikat, úgy jelenítettem meg életem legelső aggastyánát, szemben jó negyvenes unokálynommal.

Ez a tiszteletreméltó öreg húzta a lábát, lassan mozgott, nem volt foga, tehát pöszén beszélt, köhécselt, remegő, halk hangon ejtette ki a szavakat. A haja fehérvolt, mint a hó, és meg-megrántotta néha a vállát, mert nyilván zsábája, vagy köszvénye is lehetett. A végén maguk a szintársulat tagjai is alig hitték el, hogy én, a tizennégy éves gyerek alakítottam ki magamból ezt az eltemetni való emberi mumiát! A mecenások pedig, akiknek bemutattak, ugyancsak nem győztek bámulni és hitetlenkedni. Fölismerhetlenné tenni magamat és fiatalaságot, ez volt akkor a legnagyobb művészi céloim.

De nagyjából ez volt annak a kornak a művészi felfogása is. A tökéletes külső megjátszás mellett háttérbe szorult az, ami belül

jellemzi az öregot, a hajlott tartás fontosabb volt, mint az a kisugárzó élettapasztalat, filozófia, lehiggadás, a derűs megnyugvás, vagy a melankólia felé hajlás, ami átüt a szerepeken, szavakon, még a hallgatáson is.

Akkoriban a külső fogyatékoságok vezették az alakítást. Bár igaz, hogy azóta az öregek is nagy változásokon estek át. Ma már a fogorvosok ápolják ki a fogatlanságból őket, ápoltságuk semmi kívánivalót nem hagy maga után, ritkább a köszvény. Hosszabb az emberi élettartam, ma a 80 évesek életképesebbek, mint száz év előtt a 60-asok, és ezt figyelembe kell venni az alakításoknál! Ha a darab a régebbi korokban játszik, egészen más öregek fognak megjelenni a jó színész alakításában, mintha ugyanolyan korú öregeket kell játszania valami modern darabban. És a belső öregedés érzetése, ez a nagy művészi feladat!

Én bizony akkor, tizennégy éves koromban, mindezekről halvány sejtés nélkül adtam a rettentő öregeket egymás után. Nem egyszer elnevetem magam azokra az időkre gondolva, amikor én nem tudtam elképzelni a hatvanéves embert hófehér haj nélkül! Ma, amikor nem sok választ el ettől a kortól, a hajamban alig van még fehérség. És ma már tudom, mennyire kellemes lehet az öregedés kora is, az öregség is!

Az öregszerpekben legjobban azokat szeretem, és azokat tartom a legigaziabbnak is, amelyekben az öregember lelki ragyogása, derüje, fölényes és mindent megértve megbocsátó humora érvényesül. Rendkívül sokoldalúak lehetnek ezek a szerepek, még erotikájuk is lehet, bár, természetesen, ez komikussá teszi őket. A Proletárokbán Timót Pált játszottam, az öreg, esetlen szerelmes szerepét, amely belső tragédia. Más hol egyebeket. De egyetlenegyszer sem érthették el szerelmes céljukat az én öregeim ott, a szuffitalámpák mögött, valljuk be, ezt nem is hitte volna és nem is bocsátotta volna meg nekik a közönség sem!

Kedves szerepeim Lear, Shylock a klasszikusokban, a Borban Mihály bácsi, a Három testőrből Latorka, a Rang és módban Tannay, de a modernek közül is ki győznél felsorolni? Hiszen minden alakítás édes gyermeke a színésznek, Művészi feladatuk nem áll arányban a nagyságukkal sem, néha a kisebbek az igazi nagy élményt adják.

Végül azt kérdik tőlem, mi a leghőbb vágyam az élettől? Villa a Fasorban, folyószámla a Kereskedelmi Bankban, vagy egyéb? Hát, igen. Egyéb.

Május elsején töltöm be a huszonötödik estzandót a Nemzeti Színháznál. Örökös tagja szeretnék lenni a Nemzeti Színháznak...

A nő felháborodik

Felix
CASSO

— Csokolom a kezét, drága művésznő.
... Csakhogy megjött végre ...

— Sieltem, rohantam magához, kedves Gyuszi.

— Nagyon kedves ... Mikor érkezett?

— Hogyan mikor? ... Hiszen mondtam, hogy rohantam magához ... Ma reggel érkeztem.

— Biztos?

— Hát persze ... Esküszöm, hogy ma reggel.

— Ha esküszik, akkor nincs helye a nitának.

— Esküszöm ... Igenis, esküszöm ... De miért kételkedik?

— Mert én már tegnapelőtt délben láttam magát.

— Engem? Hol?

— A korzón.

— Maga látott engem a korzón?

— Láttam.

— Maga egy hazug fráter ... Igen, egy hazug fráter ... Maga azt mondta nekem régebben, hogy sose jár a korzóra. És most kiderül, hogy hazudott, mert igenis jár a korzóra ... Hazudott, hazudott és én egy ilyen hazug emberrel nem állok többé szóba. Aggó, uram!

Wallasz Jenő

egészen jól áll magán ez a síkosztűm. Csak ne váгна olyan szármalmas arcol. Mi baja van már megint?

— Ja kérem, ez az ügynevezett ünnepek-utáni hangulat. Tudja, túlságosan sivárak és kiábrándítóak

ezek a szürke hétköznapiak a karácsony melegsége és a Szilveszter vidámsága után. Az ünnepek elfeledték velünk a máj, amely azonban nem tűri, hogy megfeledkezzünk róta.

— Ugyan ne legyen már ilyen pesszimista. Ami rossz volt, az már a hátunk mögött van. Új évet kezdünk és reméljük, hogy ez új és szebb jövőt hoz magával. Tehát bátran jel a fejfel barátom.

— Lássá, még ezt a tanácsát sem fogadhatom meg, mert ha felszegem a fejem, nem látom hova lépek és elbukom ezekkel az ormótlan sítalpakkal.

— Hát ha ennyire fél, esatolja te ökel, hiszen úgys alig van hó.

— Jaj bizony, még a hó sem a régi! Hol van a tavatyi hó!?

— Hagyja már abba a siránkozásait. Lálja Indig Ottónak, a „Torockói menyasszony” szerzőjének például semmi oka sincs panaszkodni erre a szezonra. Miközben a darab Pesten mindjebban közeledik a századik előadáshoz, a bécsi Josefstädter Theater járában készülődik a bemutatására.

A színház főrendezője és egyben igazgatója, Prelinger kétszer utazott le Bécsből Pestre, hogy megnézzé az itteni előadást.

Néhány nappal ezelőtt különben Pesten tartózkodott a Josefstädter Theater díszletfestője is, hogy az ottani díszletek minél jobban hasonlíthassanak a pestiéhez. A ruhákat szintén itt

készítetik el Indig Ottó darabjához, amelynek német címe „Die Braut von Torocko” lesz. A bécsi „Torockói menyasszony”-ban vendégszerepetni fog Gombaszögi Ella, aki megtartja régi szerepét. A címszerepet viszont Paula Weszelly játssza, Gyergyai István szerepét pedig Hans Thimig, Gözon Gyulátét Hans Moser.

— Biztosra veszem, hogy ott is nagy siker lesz.

— Nekem is az az érzésem. Ha már Bécsnél tartunk, el kell mondanom magának, hogy Kálmán Imre, a kiváló zeneszerző sok karácsonyi ajándéka között egy Verne-regény is szerepelt, a „Sándor Mátyás” című, amelyet annak idején boldog gyermekkorában maga is biztosan olvasott. Ne gondolja, hogy valaki véccel csinált a zeneszerzővel, mert Kálmán egyenesen ezt a könyvet kérte karácsonyi ajándéknak és még karácsony estéjén belefogott az olvasásába. A zeneszerző nem Steinbach halása folytán kezd ifjúsági regényekkel olvasni, hanem azért, mert rövidesen elkészülő új operettjének szízszejét szerette volna mind jobban megismerni.

Az új Kálmán-operett címe ugyanis „Az ördöglovás”.

Hőse gróf Sándor Móríc, a világhírű bravúros magyar lovas, akinek kalandjai Verne fantasztikus műveit is megmozgatták. Az operett természetesen mindvégig magyar milliőben játszódik le és alighanem a bécsi premér után még ebben a szezonban Budapesten is megláthatja.

— Alig várom, mert végre láthatok majd egy jó operettel is.

— Ejnye de elégedetlen ma. Három operettel játszanak most Pesten és valamennyi kitűnően megy. Általában a legjobb hangulat most az operettel adó színházakban van. A Magyar Színház kulisszái mögött is vidám élet folyik. Különösen újén napján, amikor Delly Ferenc.

a „Csókprofesszor” úr hatalmas üvegekben jófajta borpárlatot hozott be a színházba.

A szünetekben aztán meghívta magához kollégáit, akik bizony nem spóroltak az itallal.

A második felvonás után mindenki szalónspicces volt, beleértve a hölgyeket, Kun Magdát, Röck Marikát, Tamássy

Liviát és Mezei Máriát is. A hölgyeket és urakat azonban hosszakkal lefőzte Rubingi Tibor, aki a szó legszorosabb értelmében „kész lett”. A harmadik felvonás fináléját egyszerűen átadta és így a végsőt Kun Magdának kellett elmondani helyette. Fodor Arthur, a rendező a délutáni előadás után mindenkire ráparancsolt, hogy aludjon legalább egy órát, mert különben este baj lesz. Soha ilyen gyorsan még nem fogadták meg a rendezői utasítást és rövidesen az egész színház aludt. Estére azután mindenki visszatért a régi kerékvágásba.

— Igazán meghívhattak volna engem is erre a kis szín-házimulatságra.

— Majd legközelebb. Most azonban egy számról akarok mesélni magának.

— Vigyázzon kérem, ne aposztrofáljon így embereket, mert baj lesz belőle.

— De én egy valódi számról akarok beszélni, Matyiról, „akit” az Operaház állandó vendégének szerződte le. Tudnia kell ugyanis, hogy nagyon sok operában fordul elő számár a színpadon, amely szerepet eddig az Állatkert egyik csaesija löltött be. Ennek azonban az Operaház kénytelen volt felmondani, mert az Állatkert, mint tulajdonos a változott viszonyokra való tekintettel sem volt hajlandó a

jelleptidőből engedni. Így lett az állatkerti csaesí utóda Matyi, amely napközben a Hungária Sportegylet pályáján teljesít szolgálatot, mint fixés alkalmazott. Csakhamar rájöttek az operaháziak arra, hogy egy új sztár vonult be színházukba. Amikor Matyit ugyanis először akarták bevenni az Operába, minden fenyegetés ellenére sem lehetett becipelni őt azon a bejárson át, ahol a nagy díszleteket, lovakat és egyéb állatokat szokták a színpadra szállítani.

Kénytelenek voltak engedni és a mű-

— Bányadt, levert, dolgozni képtelen egyéneknek a természetes „Ferenc József” keserűviz szabaddá teszi a vérkeringést és emeli a gondolkodó- és munkaképességet. Beható kórházi kísérletek folyamán bebizonyult, hogy a Ferenc József víz szellemi munkásoknál, neuraszténias embereknek és betegeskedő asszonyoknál rendkívül jótékony hatású gyomor- és béltisztító szer. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

vészbejáraton vezették át, ahol engedelmesen követte kísérőjét.

Első fellépése a „Bajazzok”-ban volt és Matyi csakhamar rájött arra, hogy a művészet sok kellemelenséggel jár. Minden fellépés előtt ugyanis alaposan megfürdelték és megkefélik, amelyet nem tűr minden ellenkezés nélkül. A fellépés kitünően sikerült és Matyi vidáman i-á-ozott, amelyet különösen akkor csinált előszeretettel, amikor valamelyik szereplő énekelt. A nagyobb baj azonban akkor következett, amikor Matyi jelenése véget ért. Őkelme semmi áron sem akart kimenni a színpadról és a legmakaosabban ellentállt minden kivezetési próbálkozásnak. Merően farkasszemű nézett azzal a páhollyal, amelyben az Operaház Fradi-drukkerei, Székely Mihály, Székelyhidú Ferenc és Maleczki Oszkár ültek. A szemében ellenséges fény villant meg és már-már a botránytól félték, amikor végre a kulisszák mögött valakinek eszébe jutott, hogy Matyi szőnyegen áll és így ki lehet őt húzni. Így is történt és Matyi a szőnyegen állva vígan kiródlított a kulisszák mögé.

— Aranyos.

— Sejtettem, hogy letszeni fog. Most azonban álltérak a Nemzeti Színházra, ahol karácsony hetében mutatták be Ibsen „Peer Gynt”-jét Kiss Ferenc tökéletes művészi ábrázolásában. A „Peer Gynt” premiérjének legérdekesebb vendége Cerutti, Olaszország Rio de Janeiro-i nagykövetségének felesége volt, aki tudvalevően Paulay Erzsivel, a Nemzeti Színház volt művésznőjével azonos. Paulay Erzszi azért jött haza, hogy együtt töltse a karácsonyi ünnepeket édesanyjával, Paulay Ede. annyi sok szép népszínmű írójának és a Nemzeti Színház igazgatójának özvegyével, valamint fiával, első férjétől származó Czárán Zollánnal. Az első

képtelen
József
ngést és
bességet.
bebizo-
szellemi
eknél és
ül jóté-
tó szer-
értárok-
etekben

medel-

s Matyi
élet sok
és előtt
kefélik,
nélkül.
idáman
csinált
ő éne-
elkezett,
semmi
és a
vezetési
nézett
eraház
lyhidy
emében
már a
lisszák
yi szó-
is tör-
iródti-

azon-
kará-
gyn"-
olása-
deke-
o de
aki

első
első

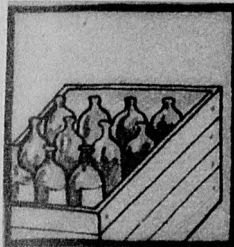
két bizony szomorúan tett el, mert Paulay Erzsí betegesen érkezett haza és több mint egy hétig nyomta az ágyát. A Paulay-lakás egyébként nagy változásokon ment keresztül, mint mindig, ha itthon van Paulay Erzsí.

Ceruttiné ugyanis gyűlölli a fényképeket,

ezzel szemben édesanyja természetesen hatalmas lakásuk minden szobáját telerakja lánya fényképeivel és festményeivel. Amíg itthon van, a képek, festmények ládába kerülnek és a padláson várják, hogy Paulay Erzsí elutaljon. A Nemzeti Színház volt művésznője egyébként másik régi szokása mellett is kitar mind a mai napig, amennyiben, mint a „Peer Gynt” premierjén is mindenki megállapíthatta, most sem használ sem pudert, sem rouget, sem arcfestéket.

— Na, ez is ritkaság ma.

— Bizony, akárcsak az az eset, amelynek főszereplője Kertész Gábor. Amint tudja, a rádió immáron másodszer közvetítette helyszínről a „Maya” című operettel a Fővárosi Operettszínházból, amelynek Kertész Gábor játssza a bonviván szerepét.

Két nappal a közvetítés után egyszerre öt esomagot is hozott a pósta az ifjú bonvivánnak.

A csomagok az ország különböző részéből érkeztek és valamennyi ajándékozó rádióhallgató volt, aki ilymódon akarta hálóját kifejezésre juttatni a népszerű bonvivánnal szemben „Maya”-beli szerepléséért. Az egyik csomagban sonka volt, a másokban kitűnő borok, a harmadikban hideg húsok és almák, szóval csupa kitűnő „háza”i dolgok. Az utolsó két csomagban kizáróan csak italok voltak, de mindkét feladó titokban tartotta nevét. Így tehát Kertész Gábor magát kérte meg arra — mint akinek legnagyobb az ismeretségi köre, — hogy köszönje meg nevében az ismeretlen feladónak a küldeményt „Détibáb” útján.

— Nagyon szívesen megteszem, de remélem Kertész meghív minket egy kis falatozásra?

— Azt hiszem ezzel elkésett, mert Kertész jóétvágyú ember.

— Ugyan, egy bonvivánnak nem szabad sokat enni, mert elhízik. Ugy-e most csak viccelt?

— Nem, azt csak most fogok. Miután pedig hitetlenkedett elbeszélésemben, azzal büntetem meg, hogy egy skót viccet mesélek el, amelyet Salamon Bétától hallottam.

Egy skót elhívja a barátját sétálni, aki a meghívást örömmel elfogadja. Mielőtt azonban elhagyná a lakást, benyúl a falon függő kalitkába, kivesszi a kanárimadarát és angoltappszal körülesavarja a csőrét.

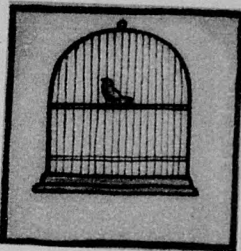
— Mit csinálsz? — kérdi a másik skót csodálkozva. — Talán beteg a kis madár?

— Hát Istennek nem — feleli az sietve, — de minék énekeljen, amíg én nem vagyok itthon.

— Aranyos, de miért kell mindég azokat a szegény skótokat ki-figurálni?

— Mert olyan fukarok, mint magam. De hogy valamiképpen megvigasztalódjak, búcsúzásul mutatok magának egy fényképet, amelyet ma hozott nekem a pósta.

Tudja ugyanis, hogy Sebő Miklós, a kitűnő gramofónénekes már több mint két hónapja turnézik Erdélyben. Hangversenykörútja során meglátogatta a nóta révén ismertté vált pécskai cigánysort is. A pécskai cigánysoron az egybegyűlt cigányok nagy örömeire Sebő Miklós elénekelt a „Pécskai cigánysoron” című híres dalt és ebből az alkalmából készült ez a fénykép, amelyet most át-nyujtok magának. Nézze csak:

— Most pedig még búcsúzásképpen röviden csak annyit, hogy a Magyar Színház tagjai sorába szerződtette Lontay Istvánt, a fiatal és tehetséges művészt.

Berlin. A világ nagy városai ma már nem elégednek meg, hogy a mulatóhelyeken, „lokálokban” tancosnőket, jazz-bandákat szerződtetnek, a falakat különböző és ötletesen elgondolt dekorációkkal díszítik, de hangulatkeltés céljából a mulatóhely külsejét is stílusosan megváltoztatják. Berlin kelős közepén most nyílt meg egy új lokál, amely párizsi hangulatot akar teremteni. Portás helyett a mulatóhely előtt egy francia rendőrnek öltözött ember öt nyelven invitálja a mulatóba vágyókat.

A VILÁG

Kopenhága. Kopenhágában szintén rosszak a színházi viszonyok és bizony ők is sokszor konstatálják, hogy csúnyán „leégtek”. Most azonban nemcsak képtelenen égett le az egyik színház, de a Nørrebro Revütheater, a város egyik legrégebb színházépülete tüzvész áldozata lett és több mint száz színész ezáltal szerződés nélkül maradt.

Berlin. A berlini Unter der Linden Színház Sigfried Neumann új darabját „Scheidung”-ot (A válás) előadta. A darab tulajdonképpen a háziasszonyt ál-

lítja szer-
mélyével
pyjamás
esetben
a szerén-
a szerető

RIVALDAJÓ

New-York. Amerika még ma is a nagy karrierok hazája. James Gagney pincér volt egy newyorki étteremben, ahol vacsora közben előkelő művészek is felleptek. Egy este az egyik szereplő megbetegedett és helyette James Gagney lépett fel. A pincér dalaival olyan nagy sikert ért el, hogy nem sokára egy színház szerződtette és ma már mint ismert filmszínész a saját életét játssza egy új hangosfilmen.

London. Richard Tauber miután amerikai turnéját sikeresen befejezte, Londonba érkezett, ahol a „Mosoly országá”-ban lép fel újra.

litja szembe a szerető személyével. A képen látható pyjamás hölgy ebben az esetben a háziasszony és a szerényen öltözött nő a szerető.

Strauss Oszkár

MINT DETEKTIV

Kevés ember van a művészvilágban, akinek több érdekes kalandja volt életében, mint Straus Oszkárnak, aki most ünnepelte hatvanadik születésnapját. És Straus Oszkár baráti körben sokszor mesélget a régi romantikus Bécsről és ifjúkori kalandos élményeiről.

Az alábbi kedves történet is mint fiatal, kezdő zeneszerzővel esett meg vele. Ő is, mint minden fiatal zeneszerző, szívesen időzött a zeneműkiadók társaságában és kereste a barátságukat, hiszen egy fiatal zeneszerzőnek mi sem fontosabb, mint hogy a kiadókkal jóviszonyban legyen. A zeneszerzők rendszeren 15—20 százalékot kapnak műveik után a bruttó bevételből, ezért aztán érthető, hogy legfőbb vágyuk, hogy zeneműveik slágerokká váljanak és sok fogyjon belőle, mert így többet keresnek.

Straus Oszkár abban az időben megismerkedett egy ilyen sláger-kiadóval és mindennap felkereste őt irodájában, amely az üzlet mögött volt. Az öreg zeneműkiadó irodájának összes berendezése egy íróasztal, egy szalagarnitúra és egy zongora volt.

A kiadó igen szép jövőt jósolt a fiatal Strausnak és mindenáron slágerkomponistát akart belőle nevelni.

Titokzatos vén fickó volt az öreg és irodájából nyílt egy még titokzatosabb ajtó, ahová illetéktelen nem tehetett be a lábát. Straus Oszkár kíváncsiságát hallatlanul izgatta a titkos ajtó és tudta, hogy a titkos ajtóból nyíló szobának egy alig észrevehető kijárata van az ucca felé is.

Egy alkalommal egyedül volt pár percig az irodában és nem tudva kíváncsiságának parancsolni, bekukkantott a titokzatos ajtó mögé. Legnagyobb csodálkozására az ajtó mögött egy kamrát talált, ami tele volt ócska ruhákkal, elhordott cipőkkel és különféle szerszámokkal, amik Straust a belőrk szerszámaira emlékeztették. Pár perc múlva visszatért az öreg főnök és Straus ártatlan képet vágott előtte, mintha semmiről sem tudna, de belül reszketett az izgalomtól: vajjon a kamrában felhalmozott ócskaságok

valóban olyan célt szolgálnak-e, mint ahogy azt ő sejtette. Hogy a dolognak végére járjon, nem volt rest, egy napon felkelt kora hajnalban, hogy a zeneműkiadót megfigyelhesse. Tudta, hogy 9 és 11 óra között az öreg nem fogad senkit az üzletben és ezért lesben állott a titkos hátsó kijárat mögött, amelynek a létezéséről tudott. Ugy látszik gyanúja nem volt alaptalan, mert figyelőhelyéről látta, hogy 9 és 11 óra között egy csomó fiatal gyerek oson be a titkos bejáraton. Rövid idő múlva újra előkerülnek, most már átlötözetben, mint suszterinasok és lakatosgyerekek és észrevétlenül szétoszlanak a szélrózsa minden irányába. Straus Oszkár követte az egyik ilyen suszterinast. A fiatal ember mindkét kezében egy-egy pár rossz cipővel egyenesen a Praternek vette útját. Délfelé járt, amikor arrafelé a legnagyobb a forgalom. A suszterinas elkeveredett a tömegben és füttyörészni kezdett. Szembejött vele egy lakatosinas, akinek különféle lakatosszámok lógtak a vállán és ugyan csak füttyörészett, még pedíg ugyanazt a

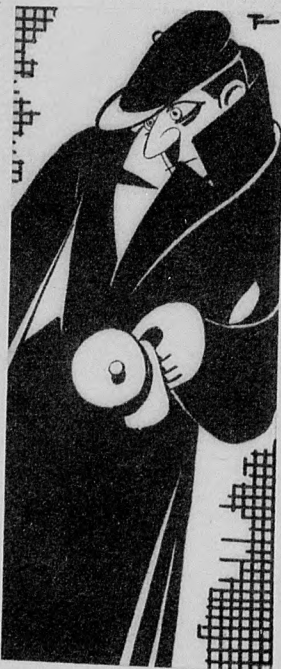
melódiát. Straus jól ismerte ezt a melódiát, mert pár nappal ezelőtt az öreg kiadó irodájában eljátszotta neki és megjegyezte:

— Meglátja, milyen sláger lesz ez rövid idő múlva.

Hirtelen mintha világosság gyult volna Straus agyában: egyszerre megértett mindent. Már tudta, hogy a ravasz öreg, aki Bécs egyik legismertebb zeneműkiadója volt és aki a zeneműveket, amiket kiadott, rövid idő alatt népszerűvé tudta tenni, micsoda trükköt használ. Azt is értette már, hogy miért lesz nagysikerű sláger abból a kupléból, amit „már minden suszterinas füttyül“.

Az a ravasz kiadó egyszerűen hamis suszter, lakatos és egyéb inasokat fogadott fel, akik füttyörészve jártak be az uccákat és így tették népszerűvé a zeneműkiadó slágereit.

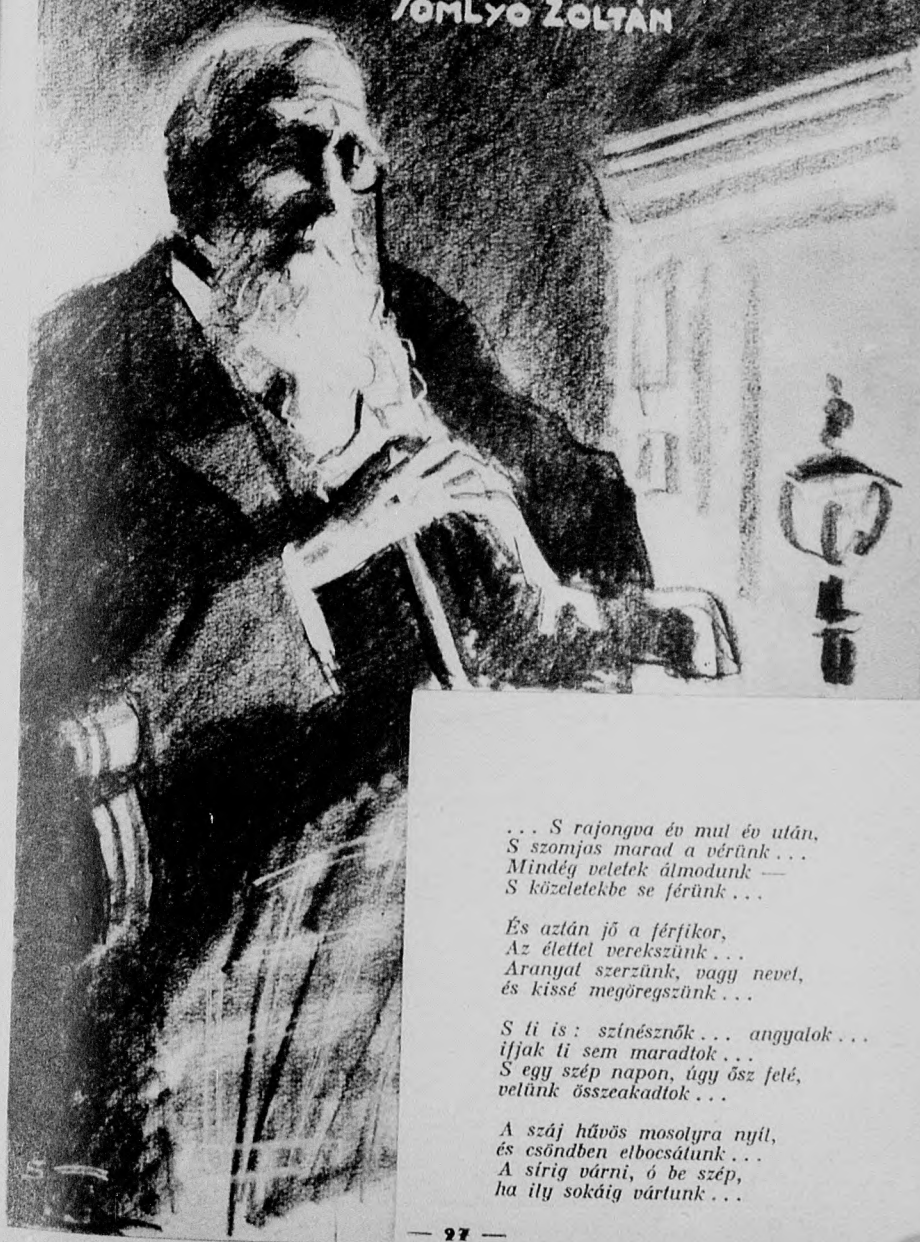
Ebből az esetből megtanulta Straus Oszkár azt is, hogy nem elég az, ha valaki egy dalt szerkeszt, de érteni kell ahhoz is, hogy azt a dalt minél szélesebb rétegben népszerűvé tudja tenni.

MINDIG VELETEK...

IRTA

SOMLYÓ ZOLTÁN

... S rajongva év mul év után,
S szomjos marad a vérünk...
Mindég veletek álmodunk —
S közeletekbe se férünk...

És aztán jő a férfikor,
Az étellel verekszünk...
Aranyat szerzünk, vagy nevet,
és kissé megöregszünk...

S ti is: színesznők... angyalok...
ifjak ti sem maradtok...
S egy szép napon, úgy ősz felé,
velünk összeakadtok...

A száj hűvös mosolyra nyíl,
és csöndben elbocsátunk...
A sírig várni, ó be szép,
ha ily sokáig vártunk...

A színházi vállalkozás válsága

Ha manapság valaki föluti a lapok színházi rovatát, minduntalan ilyen kifejezések ötlenek a szemébe: konzorcium, vígalmi adó, házi kezelés, szubvenció, pénzember, bérlő, vállalkozó. Ezek a kifejezések nem újszerűek. A színjáték történetében már régóta előfordulnak, de bizony senki se törődött velük. Gondoljunk csak a háború-előtti időkre!

A közönség nagy része nem is sejtette, hogy ki a színház tulajdonosa vagy bérlője. Megnézte a plakátot, a darab címét, a szereplők neveit és ha ezek tetszettek neki, megváltotta a jegyét. Ma viszont másról sem esik szó, csak arról, hogy kié lesz a színház, ki adja a pénzt, X úr ad-e kölcsön Y úrnak, hogy Y úr kibérelhesse a színházat és így tovább. Az író, a színészek, a művészi program kérdése másodrendűvé degradálódott. A közönség pedig lassan megújja a színháznyitás előtti közelharcolkat és mire megüflik a színház, egyre ritkábban váltja meg a jegyét, hiszen nemcsak a színházi vállalkozó, hanem ő sem rendelkezik *valami nagy lőkével* és jól meg kell fontolnia, hogy pénzt mire adja ki.

De nehogy bárki is azt higgye, hogy ez csak Budapesten van így. Berlinben, Párizsban, Londonban, sőt már New-Yorkban is hasonló a helyzet. Mindenütt bezárulnak és újra kinyílnak a színházak kapui, cserélődnek, társulnak, elválnak a vállalkozók, régi színházak buknak, új színházak nyílnak. Ezt úgy hívják: színházi világválság.

Pedig úgy látszik, nem is a színház, hanem a színházi vállalkozás van válságban. Nem első eset ez a színjátszás történetében. A színházi vállalkozó az, aki föntartotta a színházat, már sokszor került válságba a történelem folyamán, de a színjáték mindig túlélte ezeket a válságokat. Ha a régi vállalkozó nem bírta tovább, máshol keresett magának anyagi támogatást. Mindig talált. Minden korban mások tartották fönn a színházat, hol egyesek, hol mindenki, hol a közönség, hol a mecénás. De bárki is volt a színház föntartója, a művészi program mindig az ő izléséhez igazodott.

A régi Görögországban a nép tartotta fönn a színházat. A nagy ünnepi előadásokat a nép nevében az állam rendezte, de a kórus költségeit Athén gazdag polgárai vállalták magukra. Ők voltak a *színházi vállalkozók* első ősei. Eleinte minden előadásra más-más polgár egymaga viselte a költségeket, majd többen álltak össze és megosztották

egymás közt a terheket. Így alakultak meg a *színházi részvénytársaságok* legősibb formái. Az előadásokra egy ideig szabad volt a bemenet, később egy drachmába került a jegy. *Perikles*, tekintettel a rossz anyagi viszonyokra, 1 obulusra szállította le a helyárait. De hogy a nép minden rétege élvezhesse az előadásokat, a vagyontalanoknak és a munkanélkülieknek fejenként 2 obulus segélyt adtak. Az egyikből megváltották a jegyüket, a másikból enni-valót vehettek maguknak, ha az előadás alatt megeheztek. Ha a mai színházi vállalkozók ilyen formában kapnának szubvenciót, biztosan zsúfolásig megtelnének a színházak.

A színházi vállalkozás első válsága az volt, amikor az anyagilag és politikailag csődbejutott Görögországot legyőzte Róma. A színjáték azonban a diadalmas birodalomban új gazdát talált magának. Rómában már nem a nép, nem az állam, hanem gazdag és előkelő magánosok rendezték a színházi előadásokat. Uralkodók, főurak, gazdag patriciusok pompás színházakat emeltettek, rabszolgáikból társulatot szerveztek és vetélkedtek egymással, ki tud látványosabb, költségesebb előadásokat rendezni. Egy *Scaurus* nevű nemes háromemeletes színházat építtetett márványból. Háromezer bronzszobor gyönyörködte itt a nézőket. A színpadon aranydíszletek között valódi vízben meztelen táncosnők lubickoltak. A színészeket viszont általában nagyon rosszul fizették, de azért volt közöttük egy-egy sztár, aki annyit keresett, hogy később színészből mecénássá avanzált és ő rendezett fényes, látványos, de üres és művészietlen előadásokat.

A római világbirodalom összeomlásával egy időre eltűntek a mecénások is. A színházi vállalkozás újból válságba került. Már-már úgy látszott, hogy ezt a válságot nem éli túl a színház, amikor végre mégis akadt segítség. A keresztény középkorban előbb az egyház, majd újra az egész nép rendezte a színházi előadásokat. Közvetlenül a város minden polgára hozzájárult a költségekhez. Az ácsok csinálták a díszleteket, a szabók a jelmezeket, a többi céhek szállították a kellékeket. Ez volt a *házi kezelés* ősi formája. Hivatásos színészek nem voltak, egyházi személyek és egyszerű polgárok játszottak együtt ezekben a szabadtéri misztériumokban. Az ügyesebb, tehetségesebb műkedvelők később össze-

álltak és konzorciumot alakítottak. A költségeket közösen viselték, a jövedelmet szétosztották. Így keletkeztek az első színház-társulatok az újkor küszöbén. A leghíresebb volt köztük a franciaországi *Confrères de la Passion*, amelynek alapítólevelét VI. Károly 1402-ben adta. Ezek a társulatok már nem támaszkodhattak az egész népre, amelyet akkor már vallási ellentétek és osztálytagozódások rétegeztek és ezért pártfogókat kerestek maguknak. Találtak is, ismét a királyok és a főurak személyében a királyi társulatok voltak a legjobb helyzetben. Privilegiumokat kaptak, cenzurázhatták más társulatok műsorait, bizonyos helyeken ők játszhattak stb. A királyi társulatokból fejlődtek ki az állami színházak, míg a főúri társulatok a mai magánszínházak ősei.

Molière társulata a szubvencionált magánszínházak közé tartozott. Ő már ismerte a fölemelt helyáratat is. Közönséges előadáson 15 sous-t fizettek a földszinten, rendkívüli alkalmakkor a dupláját. A színpadi ülésért viszont fél aranyat kellett fizetniük azoknak az uraknak, akik megengedhették maguknak azt a passziót, hogy a színésznőket játék közben közvetlen közelből zavarhassák. Jótékony célú előadásokra még jobban fölemelték a helyáratat. Különösen a kórházakat kellett a színházaknak segíyezniük. Ez a szokás egy 1541-ben kelt parlamentari rendeletre vezethető vissza. Ez a rendelet azzal az indokolással szorítja rá a színházakat a jótékony célú előadások rendezésére, hogy „amióta az emberek színházba járnak, kevesebbet áldoznak almizsnára”.

A francia forradalomban a magánszínházak fokozottabb módon teljesítették szociális kötelességüket. A IV. év nivöse 7-én kelt rendelet megparancsolta az összes színházaknak, hogy minden hónapban egyszer ingyen előadást tartsanak a szegények számára (Franciaországban július 14-én, a Bastille lerombolásának évfordulóján még ma is ingyenes a színelőadás). Az V. év frimaire 7-én (1796. XI. 27) *vigalmi adóval* sújtották a színházakat. És ma már megállapíthatjuk, hogy a francia forradalomnak a vigalmi adó volt egyik legszerencsétlenebb vívmánya.

A francia forradalommal, a polgárság uralomra jutásával indult meg teljes erővel az a folyamat is, amely a színházakat a főúri mecénások kezéből a mai értelemben vett színházi vállalkozók tulajdonába juttatta. Ez az átalakulás sokáig tartott. Ugyanis a főúri gyámkodás hagyományaképpen bizonyos színházak monopóliumokat élveztek és ennek következtében új színházak alapítása és működése nagy nehézségekbe ütközött. A pénzemberek óvakodtak a színházi vállalkozástól. A mult század közepén azután a szabadverseny elve a színház területén is győzedelmeskedett. Angliában 1843-ban szüntették meg a színházi privilegiumokat. Franciaországban III. Napoleon proklamálta a teljes színház-

szabadságot. Németországban 1869-ben engedték meg a színházak szabad versenyét.

A színházszabadság első évében csak Berlinben 90 új színpad nyílt. Tizenöt év alatt a német színházak száma 200-ról 600-ra nőtt, nem számítva az új kabarékat. Az üzletemberek tömegesen lepték el az új területet, hiszen a színházi vállalkozótól nem kívántak mást, csak büntetlen előéletet. Gazdasági megalapozottságot, képzettséget csak később kért a német törvény (ilyen törvény nálunk még ma sincs). A színház-koncesszió abban az időben egyszerű kibővítése volt az italmérsi engedélynek. A legkülönbözőbb foglalkozású emberek lettek színházdirektorok. Legtöbb volt köztük a vendéglős, de bőven akadtak szeszgyárosok, földbirtokosok, kereskedők is. 173 koncessziótulajdonos közül csupán 78 tartozott a színházi szakmához.

A színházi vállalkozók hozzáemértése és kétes lökeereje már akkor a maihoz hasonló válságot eredményezett. A breslauer színház pl. tíz év alatt ötször ment csödbe. Művészi célkitűzésekről alig esett szó. A legtöbb színház klasszikussal kezdte, azután gyors iramban áttért a legolcsóbb szórakozásokra. De ez sem segített. Minden egyes színházbukás a színészek tömegeit fosztotta meg a mindennapi kenyértől. Ekkor sem a színház volt válságban, hanem a színházi vállalkozás. A válságból kiutat kerestek, fölmerült hát az a gondolat, hogy nem lehetne-e olyan színházat alapítani, amelyet maga a közönség finanszírozza. Görögországban és a középkorban is a nép tartotta fenn a színházat. Miért nem lehetne megpróbálni ugyanezt napjainkban is? 1890-ben meg is alapították a *Freie Volksbühne*-t, a Szabad Népszínpadot. Ennek a színházszervezetnek a tagjai a tagdíj fejében ingyen színelőadásokat kapnak. A tagdíj jóval olcsónyabb, mint egy rendes színházjegy ára. A vállalkozás sikerült. Nemsokára már megalakult a második ilyen népszínpad. A háború alatt a két népszínpad egyesült. Ma a német népszínpadszervezet több mint 600.000 tagot számlál és 54 színházban játszik.

Ma, amikor a színházi vállalkozás válsága eddig még sohasem tapasztalt arányokban mutatkozik, amikor a hozzáértő és tőkéreosnek tudott szakember színházi vállalkozók is csak a legnagyobb erőfeszítéssel tartják fenn színházukat, a színházszervezetek mozgalma új erőre kapott. A világ minden táján színházszervezetek alakulnak, amelyeket maga a közönség finanszíroz és amelyeknek az élén a választott igazgatóság által kinevezett szakemberek állanak. Ezek a színházak mindenütt prosperálnak és komoly művészi munkát végeznek. Vajjon a magyar színházi életbe nem hozna-e valamelyes tisztulást és friss föllendülést, ha hozzánk is átesapna a színházszervezetek világszerte erősödő mozgalma és megalakulna itt is az első színházszervezet: a magyar közönség színháza?

Hont Ferenc.

Az Epizodisták

Nem játszhat mindenki vezetőserepet sem az életben, sem a színpadon. A kifizérhetetlen sors — úgy látszik — előre kiosztja a szerepeket az élet és a színházak színpadán. Talán még a tehetség, hivatottság sem döntőköri tényező, száz és száz körülményből tevődik egy-egy élet lezajlása s egy társadalmi, vagy művészi pályafutás különböző etapja.

Vannak akik egész életükben csak epizodisták maradnak, még az esetben is, ha különben tehetségük volna a vezetőserepekre, s vannak olyanok, akik mindig vezetőszerepet kapnak, holott hivatottságuk legföllebb csak epizódsszerepekre tehetné őket alkalmassá.

A magyar színészetben rengeteg epizód-színészt ismerünk, még pedig olyan epizód-színészt, akik valóban kiváló játékot produkálnak s akik produkciójuk folytán méltóak volnának vezetőserepeket játszani.

Miért maradtak mégis epizodisták, ki tudná azt megmondani?! Minden epizód-színészben ég a vágy a nagy, döntő vezetőszerep után. Különösen él azokban, akik a maguk zsánerében rendkívüli sikereket értek el, akik tehát érthetetlenül mellőzöttek érzik magukat, mert az epizód-színész soha sem veheti fel a versenyt a vezetőserepeket játszó kollégákkal.

Típusos példa erre a most már nyugalomba vonult Szerény Zoltán esete. Ez a kiváló színész egész életében csak epizódsszerepeket játszott, de mindig mesteri játékot produkált. Hírnévben és anyagi dotációban mégsem lehet hasonlítani mondjuk Csontos Gyulához, aki állandóan vezetőserepeket játszott és játszik.

Az epizód-színészeket különben is a publikum bizonyos idő múltán úgy szokja meg, hogy bár elismeri a tehetségüket, mégis alig tudja őket vezetőserepekből elképzelni.

A Nemzeti Színháznak egy egész sor pompás epizodistája van. Ilyenek Kiss Irén, Iványi Irén, Gömörly Vilma, Bartos Gyula, Bodnár, Harasztos, Fehér Gyula, akiktől már nagyon sok kitűnő alakítást láttunk, de ezeket a színészeket mégis mint epizodistákat ismerjük.

A Vígszínházban mindenki elvan ragadtatva Maklár Zoltán képességeitől, de még egyetlen vezetőszerepben sem láttuk őt ebben a színházban s kétségkívül, ha esetleg egy-két vezetőserepet is fog kapni, a publikum szemében ő nagyon sokáig epizodistalész. Hasonló az esete a kitűnő Gárdonyi Lajosnak, akitől megszoktuk, hogy az egész színdarab folyamán alig egy pár jelenetben csillogtatja nagyszerű képességeit.

Ime két kitűnő komikus, aki epizódsszerepekre van utalva talán éppen szerepjelők karaktereiknél fogva. Való, hogy a hőszerelemes, az amorozó, a hősnő, a szende és a naíva már csak a színdarabok szerkezeténél fogva sem igen játszhatnak epizódsszerepeket. Amíg a színdarabok témája első-sorban a szerelem marad, a főhős és a főhősnő, akár drámáról, akár vígjátékról, vagy operettekről van szó mindig főszerepet fog játszani.

A bonviván, aki három felvonáson keresztül ostromolja a nőt, persze hogy főszereplő, viszont a karakterszínész, aki az operetben a lány apját játssza, nem bonyolíthatja folyton a cselekmény szálait s így érthetőleg epizódsszereplő marad.

Hogy az epizódsszereplő milyen pompásan megállja a helyét vezetőszerepben, erre éppen az elmúlt évben láttunk ragyogó példát, amikor Kőkény Ilona, akit pedig epizódsszerepben szoktunk meg, Zsolt Béla vígjátékának fő nő szerepében szenzációs alakítást produkált. Ugyancsak fényes példa Gombaszögi Ella esete is, aki az elmúlt szezonban a Vígszínházban aratott nagy sikert Zilahy Lajos színdarabjának női főszerepében.

A kedves Turay Ida évek óta mulattat bennünket nagyszerű epizódfiguráival. Tavaly vezetőszerepet szánt neki a Magyar Színház igazgatósága. A szerepet már tanulta is, de aztán mégis elvette tőle. Nyilván itt is — nagyon helytelenül — az a felfogás győzött, hogy Turay Idát, mint epizodistát ismeri és szereti a publikum.

Mály Gerő is a nagyszerű epizodisták sorába tartozik. Éppen most aratja életének egyik legnagyobb sikerét a Belvárosi Színházban. Valljuk be, kíváncsian várjuk a nagy vezetőszerepet. De mikor kapja meg?! Író és direktor őt is — minden nagy kvalitása dacára — epizodistának könyvelte el. Hogy még a legkisebb epizódsszerepben is lehet nagy sikert aratni, arra példa az Andrassy úti Színháznak egyik fiatal színésze: Pethes Ferenc. Pethes egyik egyfelvonásosban pontosan négy szót mond az egész három-negyed óráig tartó egyfelvonásos során. Nos ez a fiatal színész, mind a négyszer kimondott szónál dörgő nyiltszíni tapost kap.

A kiváló epizód-színészek mindegyikét fehetetlenség volna egy kis cikk kapcsán lelsorolni.

Kiragadtunk egy pár nevet és esetet annak illusztrálására, hogy az epizodistáknak, ha szerepkörük egynemely mostohaságával is meg kell küzdeniök, művészi értékben nem maradnak alól a vezetőserepeket játszó színészekkel szemben.

Barna Jenő.

zódsze-
repbe
a hős-
nde és
ezetei-
zódsze-
a első-
a fő-
, vagy
et fog

eresz-
ereplő,
ettben
i foly-
etőleg

pásan
erre
5 pél-
pedig
Béla
s ala-
példa
ezón-
t Zi-
ben.
attat
ival.
gyar
ulta
n itt
ogás
istát

sták
enek
zfn-
k a
eg??
ása
ogy
het
ssy
thes
oan
om-
Nos
ott

két
án

ak
ha
is
em
zó
ő.

PEREG A FILM

Dorothy Jordan legszebb mosolya

M-G-M

Alkibet Greta Garbo elhagyott

A filmszínészek legnagyobb vágya, hogy Greta Garbo partnerei lehessenek egyetlenegyszer. Csúpan egy filmre. Ezzel népszerűséget akarnak és az a népszerűség a vesztük. Greta Garbóval játszani annyi, mint lemondani a karrierről, mint búcsút venni a világsikerektől.

És mindez miért? Azért a csókért, amit a Garbo adhat? Azért az ölelésért, amely Garbót híressé tette? A sex-appeal királynő ölelése, csókja hasonló ama bizonyos Circe nevezetű mitológiai hölgyhöz, aki egy csókja által dísznökké változtatta azokat, akik a csókja után vágytak. Ha a Garbo-partnerek nem is lesznek dísznők, de éppúgy megfosztatnak az esőhájaiktól és nem kellenek többé a publikumnak.

Eddig kilenc partnere volt Garbónak és majd mind a kilenc megsínylette az isteni esőkot, a vágak teljesülését, többé-kevésbé mind a kilenc eltűnt a porondról. Ez a kilenc férfi kilenc különböző típus volt, de úgy látszik, Garbo to-

Ricardo Cortez

Nils Asther

vábbkeres, mindig újat akar, olyat, amilyen a tökéletes férfit jelentené...

Az első partner: Ricardo Cortez. 1926-ban készítették első közös filmjüket. Ricardo Cortez romantikus játékmódorával és férfias, fekete fejével vonta magára Garbo figyelmét. Azonban akkor még Greta Garbo nem volt sztár és így a filmvállalat azt határozta, hogy balsiker esetén nem a Garbót hirdeti sztáru, hanem a publikum által kedvelt Ricardo Cortezt. És Garbo győzött. A kedvelt sztár egyszerűbe ledöntötte a magas piederstárlól, olyanmire, hogy azóta Cortez nem érdekli már a közönséget és ha játszik, akkor másod-, harmadrangú vállalatoknál, negyedőtrángú filmekben.

És jött a második áldozat: Antonio Moreno. Kultivált megjelenés, ragyogó külső és nemkevesébe sztár, mint Cortez. Amíg Cortez rezervált, halk hírokat pengetett, addig Moreno spanyol vérének lobbanékonyaságával hatott. Greta Garbo pedig már a világhír felé

evic
nyol
Az
az,
velg
film
és ez
már
de G
nézel
A
régel

John Gilbert

felzsinre került. A szöke svéd, aki melleleg mondva, a legkiyalóbb moziészínészek egyike volt, a szökeségével nyerte el az isteni Greta tetszését. Most olyan férfi kellett neki, aki nem férfias a külsőjében, hanem belső kvalitásokat képvisel és ez teszi férfiasá.

Majd Conrad Nagel következett. Az ő egyénisége inkább a mosolygó bonviván jelzöt képviseli homlokegyenesen ellentétben John Gilbert erőszakos férfiaságával.

Most Garbo olyasvalakít akart partnerül, amelyen Nils Asther, Nöies, kifinomult,

Charles Bickford

Conrad Nagel

evickélt és hiába volt Antonio Moreno spanyol és neves, mindeki csak Garbót nézte.

Azután John Gilbert jött. A talpig férfi, az, aki a legpregnansabb ellentéte a szenvedő és szenvedélyes Garbónak. Gyakran filmen kívül is együtt látták a két partnert és ez kombinációkra adott alkalmat. Sokan már völegényt és menyasszonyt sejtettek, de Garbo erre is rácafoltt és új partner után nézett.

A negyedik: Lars Hansen, aki már régebben játszott Garbóval, most újra

Gawin Gordon

arisztokratikus, külsejével vonta magára a figyelmet, de csak egy-két filmre. Garbo őt is elhagyta.

Amikor azután a beszélőfilm a némafilmet kiszorította, akkor Garbonak a régiek közül senki sem tetszett. Most változatos lett. Új embert akart, olyasvalakit, akit még a publikum sem ismer. Választása a vöröshajú amerikaiakra, Charles Bickfordra esett. Bickford újonc volt a filmnél, csak a Broadway apró és nagyobb chantant-jai ismerték a nevét. Bursiköz, bolondos figura, egészen más, mint Garbo eddigi partnerei.

És mi lett azokból, akik Garbóval játszottak? Néhány kivételével eltűntek a vásznról és a hangszóróból.

Ricardo Cortez már csak ritkán játszik.

Antonio Moreno még másodszerre is alig kap szerződést.

John Gilbertért már nem csinálnak sztárfilmet. Bár ő még mindig sztár, de már csak sztárpartner.

Lars Hansont autó-

Antonio Moreno

Lars Hanson

baleset érte és meghalt. Akkor, amikor Beverly Hillsbe hajtott — Garbóhoz.

Conrad Nagel sem játszik olyan gyakran és Nils Asterről pedig keveset hallani.

A hangosfilm partnerek szerencsésebbek. Bickford, Montgomerri, Gordon továbbra is a Broadway kedvencei, őket nem találta fel a Garbó-láz...

Néhányan megsínyltek azt, hogy Greta Garbo kedves, egyéni hangján hallhatták: I love you...

Greta Garbót megkérdezték, hogy melyik az a férfitípus, amely a legjobban tetszik neki. Garbo csodálatosan szép szeméit felemelte az égére és így válaszolt:

— Én azt a férfit keresem — aki nincs. Olyan férfit, a szőke, barna és vörös, akinek a szeme kék, fekete és zöld, aki erős, bátor, gyengéd, gyáva, szóval, aki férfias és férfiatlan, aki kedves és gomba.

Ilyen férfi nincs! Ha ilyen férfi volna, akkor az volna a sztár és úgy váltogatná Garbóit, mint Garbo a partnereit.

Pompás könyvek! A legszebb ajándék a könyv!

Jack London: Vadon szava, ára 3 pengő (portó 40 fillér)

„ „ Mélység, ára 3 pengő 80 fillér (portó 40 fillér)

„ „ Vén halász meséi, ára 2 pengő 80 fillér (portó 40 fillér)

Babits Mihály: Az Istenek halnak, az ember él, ára 2 pengő 20 fillér (portó 40 fillér)

„ „ Herceg, hátha megjön a tél is, ára 2 pengő (portó 40 fillér)

„ „ Karácsonyi Madonna, ára 1 pengő 60 fillér (portó 40 fillér)

A fent felsorolt művek könyvesboltunkban (Budapest, VII, Dohány uca 12) vagy pedig a vételár és a portóköltség előzetes beküldése ellenében bérmentve szerezhetők be (Utánvétellel 40 fillérrel drágább)

MOLNÁR
FERENC:

Liliom

FŐSZEREPLŐK:

LILÍOM: CHARLES FARRELL
JULIKA: ROSE HOBART

„Tudod, Liliom,
hogy nem szeretem, ha
minden esinos leányt saját-
kezűleg emelsz az ülésbe!”

„... Ennekem
gyermekem lesz, Liliom!”

„Hallod a sürgönydrót? Csönde-
sen morog... beszélnek rajta...”

„Elgyöttünk Juli
Elhoztam a Hugót”

Sztárok születnek, vagy csinálják őket?

Még eddig senkinek sem sikerült megfele-
tenie az érvényesülés titkát; sem azoknak,
akik beérkeztek, sem azoknak, akiktől a
karrier függ. Mert hiszen egészen bizonyos,
hogy sokan vannak olyanok, akik *sztárt*
tudnak csinálni valakiből, de maguk sem
tudják pontosan, hogyan csinálják. A dolog-
nak valami titka van: néha nem lesz sztár
abból, akiből mindenáron sztárt akarnak
csinálni (*dollárszázerek segítségével*) és néha
szinte váratlanul sztár lesz valakiből, akiből
senki sem akart sztárt csinálni.

Mi tehát az igazság? A *sztárok születnek,
vagy csinálják őket?*

Annyi bizonyos, hogy a filmkirályok
udvartartásának egészen különös hatalma
van a női szépség fölött. Kérdés, mit jelent
ez? Azt, hogy szép nőt tudnak csinálni a
csunyból? Aligha. Valószínűleg azt jelenti,
hogy

egyáltalán nincs esunya nő.

A filmkirályok és udvarmestereik még a
látszólag érdektelen arc mögött is felfedezik
azt, ami érdekes, vonzó lehet benne. Így
kerül aztán a fölfedezésre váró nő azokba a
szépségműhelyekbe, ahol addig dolgoznak
rajta, amíg tökéletes nem lesz.

Az már persze egészen más kérdés, hogy
melyik nő tetszik jobban: a szabályosan
szép, vagy az érdekesen nem — szép.

A dolog tehát azzal kezdődik, hogy valaki,
aki keresztül tudja vinni akarátát a stúdiók-
nál, meglát egy nőt, aki megtetszik neki,
Chaplinről jegyezték fel, hogy minden új
filmjéhez uccán, színházban, nyilvános
helyeken keresett új színésznőt. Egyszer a
kávéház ablakán át pillantott meg egy
karcú, eltűnő alakot és mosolygó fejet.
Azonnal kiszaladt a kávéházból és meg-
állította a nőt. Amikor az megtudta, hogy
Chaplin állította őt meg, elmosolyodott...
Ez a mosoly volt a veszte. Chaplin elszom-
orodva tért vissza a kávéházba. A nőnek
csúnya fogai voltak.

Chaplinnek bizonyára alapos oka lehetett
arra, hogy tovább nem is kísérletezett.
Pedig egy-két rossz fogat igen könnyen el
lehet lüktetni.

A személyesen vagy fénykép után fel-
fedezett nőt előveszik az öltözőkben és
kozmetikai műhelyekben, azután próba-
felvételt készítenek róla. Ha a próbafelvétel
sikerül, a dolog már könnyen megy tovább.
Ha nem sikerül, akkor eldobják a próba-
felvételt és eldobják a nőt. Azonban ilyenkor
szokott néha baj történni.

Tegyük fel, hogy a filmkirály vagy hozzá
hasonló hatalmasság maga fedezte fel az új

nőt. Esküdni mer rá, világhírességet akar
belőle csinálni (megvan hozzá a pénze) és
ilyenkor a próbafelvételnek sikerülni kell.

Most kerül csak igazán eldöntésre az a
kérdés, hogy lehet-e valakiből sztárt csinálni,
aki nem arra született? A gyakorlat azt
mutatja, hogy rövid időre lehet. Ez a rövid
idő: néhány év, vagy csak néhány hónap;
néha csak néhány hét.

Mit tud csinálni a filmmetropolisz bűvös
szépségműhelye abból a szegény nőből,
akiből mindenáron sztárt akarnak terem-
teni? Lássuk sorban:

1. *Eltüntetési eselleges apró testi hibáit, arcá-
nak, nyakának, vállának egyenlenségeit. Ha
nem elég lőkéletes az orra, jüte vagy szája,
megoperáltják.*

2. *Átalakítják alakját. Szigoruan előírt
étrenddel, sporttal, masszázssal tökéletessé gyur-
ják alakját.*

3. *Megtanítják szépen járni, mozogni. Ki-
keresik azt a beállítást, ahonnan a legszebb.*

4. *Ruha-fantáziákkal pompássá teszik meg-
jelenését.*

5. *Megfelelő arc, szem, száj és hajfestéssel
küldik csak a felvevőgép elé. Így átalakítva
természetesen a megszokott szép nők halását
fogja keltetni.*

És éppen itt van a baj. A megszokott szép
nők hatása... megszokott nőből nagyon
nehéz, vagy egyáltalán nem lehet sztárt
csinálni. Ilyenkor kezdenek munkába a nép-
szerűség legfőbb igazgatói: az ötletemberek
és sajtófőnökök. A reklám egész lavináját
indítják meg annál a nőnél, akiben üzletet
látnak. (Mert a befektetés óriási költségeit
természetesen vissza akarják kapni a stúdiók.
Az ilyen reklámhadjárat néha több mint
százezer dollárba kerül. A szerződésben
sokszor ki is kötik, hogy mennyit kell a
fizetésből reklámra fordítani.) A világ leg-
jobb fényképészei készítenek felvételeket az
új sztárról; ezeket százezer példányban
küldik szét a megfelelő érdekes cikkeket
kíséretében a világ minden tája felé. Az új
nő képe egyszerre jelenik meg Hollywoodban,
New-Yorkban, Texasban, Indiában, Ausztrá-
liában és Magyarországon. Az amerikai
lapoknak jelentős pauszát fizet a gyár, hogy
állandóan foglalkozzon az új „*felfedezett*”.
Botrányainak, sikereinek, vagyonának, sze-
relmi életének érdekes részletei kerülnek
nyilvánosságra. Ezekről ő maga sokszor
csak utólag értesül.

Itt most két eset van. Ha tehetséges a nő
és filmje jó, egyszerre befut. Ha tehetségtelen,
vagy kidobják, vagy, ha valaki mindenáron
nagy nőt akar belőle csinálni, addig csiszol-
ják, amíg az értéktelen üvegből ha nem is

t?

akar
(ze) és
kell.
az a
inálni,
at azt
rövid
ónap;

büvös
déből,
erem-

arcá-
t. Ha
szája,

előírt
gyur-

. Ki-
bb.
meg-

téssel
kítva
utását

szép
gyon
sztárt
nép-
erek
háját
lelet

égeit
diók.
mint
sben
ell a
leg-
t az
ban
kek
z új

ban,
szt-
kál
ogy
el".
sze-
nek
szor

nő
len,
ron
zol-
is

Hollywood, a sztárok városa

drágakő, de ahhoz hasonló fényű, csillogó hamis ékszer lesz.

Nagyon érdekes, de igaz, hogy az amerikai közönség szereti az ilyen mű-nőket. Európában általában nincs sikerük, itt tényleg valami bensőséges játékot várnak a filmszínészekről. Az amerikai közönséget el lehet kápráztatni a külsőségekkel.

*

Természetesen nincs hosszú életük az ilyen mű-sztároknak. Néhány év alatt eltűnnek. Figyeljük meg viszont azt, hogy az igazi, született sztárok filmjét még akkor is megnézi a közönség, ha ez a film nem jó. (Amintohogy, sajnos, nagyon sokszor így van: a sztár maga olyan drága, hogy ritkán áldoznak melléte még jó partnerre, jó rendezőre is.)

*

Mi tehát a végeredmény? Az, hogy az igazi sztárok valóban születnek és nem mesterségesen teremtik őket. Azonban igenis lehet átlagos nő- (nem is színésznő-) anyagból mű-sztárt csinálni.

Hogyan lehet aztán az eredetit az utánzattól megkülönböztetni? Aki ért hozzá,

annak könnyű. Az ékszerész rögtön felismeri száz hamis gyémánt között a valódit... A nőkben azonban kicsit mindannyian szaktérítők vagyunk: megismerjük az igazit!

*

Tehát csak született sztárokat akarunk látni! Addig is, amíg egyáltalán láthatunk sztárokat...

Hogyan? El fognak tűnni a sztárok? Talán igen. A film áttér a való életre, a filmszerű cselekményre és ebben már nincs olyan döntő szerepe a sztároknak, mint a csökos happyendben. A sztárok tehát születnek — és lassan kihalnak. A film elkövetkező újkorának nagy színészeit már nem fogják sztároknak hívni. Annál kevésbé, mert hiszen már mindenütt hozzákezdtek a sztárgázsik leépítéséhez.

Sztárgázsik nélkül pedig nincs sztár. Sztárgázsik nélkül csak jó és rossz színészek vannak.

Utóirat: az igazság kedvéért meg kell jegyezni, hogy minden sztár születik. Még ha mű-sztár, akkor is. A baj csak ott van, hogy nem sztárnak születik.

Pán Imre.

Ami kimaradt

A cenzura ádatlan működését jól ismeri a közönség. A kényes jelenetek egész sorát húzzák ki sokszor a filmekből, amelyek így megcsönkítva, gyakran elvesztik minden érdekességüket. Ez a cenzura nemcsak nálunk, hanem az egész világon működik.

Van azonban egy másik fajta önkéntes cenzura, amelyről nem is nagyon tud a közönség és amely főként a hangosfilmek megjelenésével fejlődött ki. A filmgyárak és mozik házi cenzurájáról van szó. Itt természetesen nem az „erkölcstelen” részleteket vágják ki a filmből... Sőt! A filmet egyrészt megvágással igyekeznek érdekesebbé tenni, másrészt — ezt azonban már lássuk részletesebben.

Mindenekelőtt az idegen, főleg angol nyelven beszélő filmeket vágják meg. Egyrészt kiveszik belőlük a farszós párbeszédeket.

Tudnunk kell, hogy külföldön rendkívül népszerű a százszázalékos dialóg-film. A dialóg-film; a tökéletes film-színarab, Elejétől végig beszélgetnek benne, mint a színpadon. Ily módon teljes háromfelvonásos vígjátékokat vittek már filmekre, még pedig igen szép sikerrel. Érdekes eredményt hozott például Németország leg-

nagyobb filmlapjának szervezése ebben a kérdésben: a mozilátogatók *hetvenegy százaléka* a teljes párbeszédes film mellett foglalt állást.

Csakhogy ezeket a filmeket nem lehet külföldre vinni! Az idegen számára farszósok és — valljuk be — kicsit unalmasak. Az *ideális megoldás ill csak az lehet, hogy minden nemzet tökéletes beszélőfilmeket készít magának.*

Igy történik meg, hogy hatalmas sikerű külföldi filmeket nem mutathatnak be nálunk. A *Waterloo Bridge* például az amerikai és angol filmpiac egyik legnagyobb ideai sikere. Olyan csodálatos és megrázó jelenettel kezdődik és fejeződik be, amit nem igen láthatunk más filmen: *London repülőgépekről és Zeppelinekről való bombázásával.* De a két nagyjelenet között nincs más, csak angol párbeszéd. Ezt pedig nem tudná végigévezni a magyar közönség.

Nagyon sok film kerül ilyen sorra.

Bizonyos esetekben persze lehet a dolgot segíteni — és ill lép működésbe az *előbb említett házi cenzura.* Ha nem a párbeszédeken van a cselekmény fordulópontja,

akkor ezeket — legalább részben — ki lehet vágni.

Nagyon sok ilyen jelenetet vágunk ki a nálunk bemutatásra kerülő külföldi filmekből. (Addig amíg az első hangosfilmek mellett külön lemezek adták vissza a beszédet, nem lehetett vágni. Mióta a hangot is filmszalagra fotografálják, a képpel együtt a szöveget is könnyen ki lehet vágni.)

Igy húztak ki például néhány jelenetet a cselekményekben egyébként zsúfolt *Trader Hornból* is. Amikor *Trader Horn* és kísérőit elfogják, a fehér nő meglátogtja őket a sátorban. Horn megpróbálja fölébreszteni a nőben a *fehér lelket*: először finom, csiszolt tükröt mutat neki, amelyben meglátja szépségét; azután aranyóráját veszi elő és a nő megigézve kap a soha nem látott csodaszerszámok után. Ezeket a jeleneteket állandó beszélgetés kíséri és ezért maradtak ki a magyarországi változatból. Egy ilyen képet be is mutatunk.

A Monte-Carlo bombázásából is bemutatunk egy kimaradt jelenetet. A monte-carlo-i kaszinó igazgatója — mint még bizonyára mindenki emlékszik rá — eljön

a hajóra, amelyről Craddock kapitány lövetni akar, ha nem kapja vissza a legénység elveszített zsoldját. Amikor a direktor megérkezik, bezárják az egyik raktárfülkébe, mert nem hozott pénzt. A képünkön látható jelenet nem zárják be, hanem megmerítik a tenger hűs vizében, ruhástól.

Nagyon sok ilyen példát sorolhatnánk még fel, hiszen bátran azt mondhatjuk, hogy minden filmből kivágnak egy-két jelenetet. A „Buffalo Bill” kilencedik jelvonásából például egy helyről ötven métert ollóztak ki. A film, a mi kétszlágeres műsoraink mellett túlhosszú lett volna.

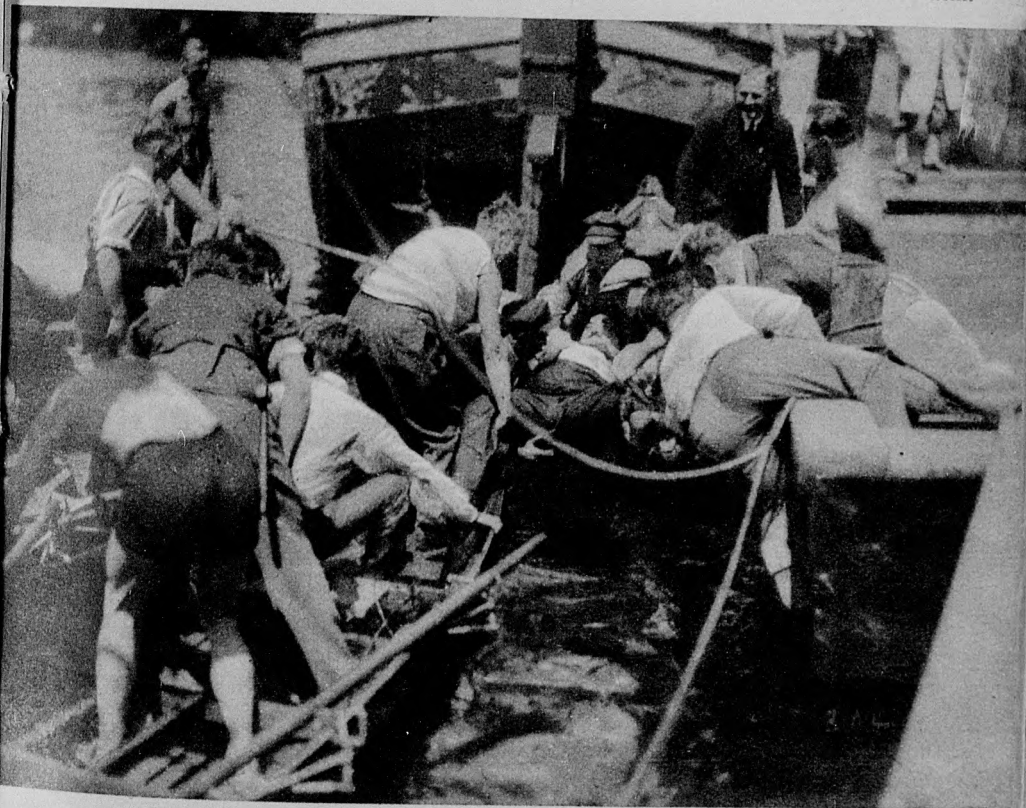
Most ez a kérdés, mi helyesebb: két megvágott filmet játszani, vagy egy teljeset, ami körülbelül ugyanannyi ideig tart, mint a megcsontított kettő? Külföldön ez utóbbit csinálják. Természetesen odakinn ezért

Ami a Trader Hornból kimaradt... (Fotó Metro)

igen nagy súlyt fektetnek a megfelelő, érdekes kísérő műsorra, amelyben legtöbbször színpadi számok is vannak.

Azt hisszük minden magyar mozilátogató szeretne végre egy tökéletesen érin-telen külföldi filmet látni.

Ami a Monte-Carlo bombázásából kimaradt... (Fotó Ufa)

FILM

UJSÁG

KICSIRE IS NÉZÜNK...

A rossz gazdasági helyzet forgószele eljutott Hollywoodba is: leépítik a nagy fizetéseket. A sztárok tehát spórolnak; apró szenvedélyeket vonnak meg maguktól, mert nem tudják, mit hoz a holnap. Most már kicsire is néznek; megtanulták, hogy sok kicsi sokra megy.

Ernst Lubitsch például, aki rengeteg szívat fogyasztott, mert néhány szippantás

után mindig újra gyujtott rá — minden szivarját végigszívja. Olyan nagy szivarokat vásárol, amik órákig tartanak. Így jobban jön ki.

Clive Brook pipázni kezdett. Cigaretaszámlája túlsokat tett ki. Kiszámította, hogy ezzel évente két pneumatik árát takarítja meg. A pipázással tehát kisebb lett az autósámlája...

William Powell ezentúl kétszer használ egy zsebken-

dőt. Eddig tizenöt zsebkendőt fogyasztott naponta. Ebből ki lehet számítani, hogy tizenötször fujta ki az orrát. Most már csak hetet használ és egy fújást külön megspórol.

Maurice Chevalier eladta nagy kocsiját és csak egy kisautót használ. Így sok benzint takarít meg. Pedig telne neki vagy egy tucat Rolls Roycera.

Richard Arlen öltözködésén spórol. Otthon ugyanis az újévtől kezdve elhasznált ruháit hordja.

Azt hisszük, hogy ezek a használtruhák a legtöbb embernél még egészen jól beválnának ünneplőnek.

„URIEMBEREK“ — FILMEN!

Ne tessék nagyon esodákozni, máskor is láttunk már uriembereket filmen. Ezúttal azonban Galsworthy darabjáról van szó, amelyet a Vígszínház néhány évvel ezelőtt *Törzs Jenővel*, *Lukás Pállal*, *Hegedüssel*, *Makay Margittal* játszott. A darab rendezésére *D. W. Griffith*, az amerikai rendezőkirály Elstrebe, London filmvárosába utazik.

Néha Hollywoodban is esik az eső. Kathryn Crawford örül az érdekes eseménynek

(Fotó Metro)

FILM

UJSÁG

STAN ÉS PAN, MINT EPIZÓDISTÁK

Vicky Baum Grand Hotel-jének filmváltozatához két kis epizódszerepre sikerült Stant és Pant lekötöni. Két furcsa szállodavendéget fognak játszani. A film főszereplője: *Joan Crawford, John Gilbert és Robert Montgomery.*

EDGAR WALLACE

nagy regényét, a *Birkózókat* megfilmesítették — Londonban. Néma változatban is forgalomba kerül.

HA MÁR

*John Barrymore*ról van szó, meséljük el új filmje történetét:

Nemrégén játszották nálunk „*Trilby*“-filmjét, amelynek sehol sem volt sikere. Svengali szerepe azonban annyira tetszett Johnnak, hogy ismét filmre viszi, de egészen új változatban. *Uj filmjében sánta láncmestert játszik, aki maga nem tud láncolni. Megismer egy leányt, akit csodálatos táncokra tanít meg. A leánynak — mint az énekes Trilbynek — az ő szuggesztívója alatt világsikere lesz. A sánta láncmestert végül egy holdkörös megöli.*

CHEVALIER EGYENRUHA NÉLKÜL

Az *uccai énekes* lesz Chevalier legközelebbi filmje. Külvárosi nótáskönyves legényt játszik benne, akit felfedeznek és így revüsztar lesz. *Tehát Maurice saját életét játssza el benne.*

ANGLIA LEGGYŰLÖLTEBE ASSZONYA:

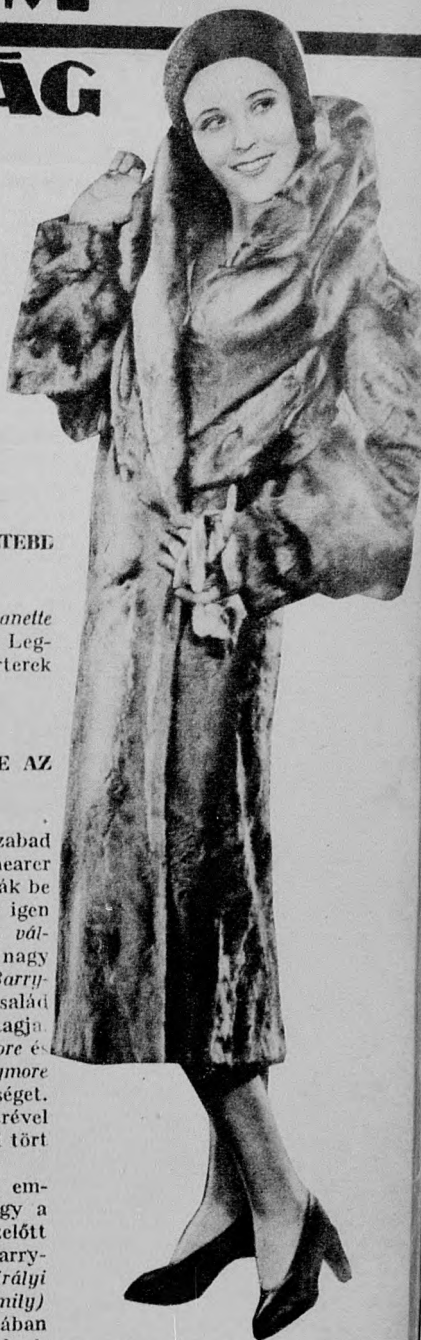
Mistress Shepherd, Jeanette MacDonald titkárnője. Legálább is ez a riporterek véleménye.

LYONEL BARRYMORE AZ ÉLEN!

A *Free Soul* (Szabad szellem) című *Norma Shearer* filmet még nem mutatták be nálunk. Az egyébként igen érdekes film *színpadi változatában* most igen nagy sikert aratott *Lyonel Barrymore*, a híres színészcsalád eddig kevésbé híres tagja. Nővére: *Elhel Barrymore* és fivére: *John Barrymore* aratták le előtte a dícsőséget. Hatalmas színpadi sikerével most váratlanul *Lyonel* tört föl az első helyre.

Olvasóink bizonyára emlékeznek még arra, hogy a Vígszínház két évvel ezelőtt darabot játszott a *Barrymore-családról*. A királyi család (*The Royal Family*) volt a címe. Amerikában döntő sikerrel ment, nálunk megbukott.

Raquel Torresnek jökedve van, mert ötezer dolláros bundát kapott ajándékba...

Magyar filmkockák

(New-York 1932 január)

Zita Johann nevét még nem ismeri a magyar közönség. Pedig a Broadway elismert nagyságai közé tartozik. Három évvel ezelőtt fedezték fel; a *Machinal* című darabban aratott döntő sikert. Három évi színpadi karrier után pompás filmszerződéssel kínálták. Első színpadi szerepe lesz első filmszerepe is: a „Machinal” filmváltozatát játssza el angol nyelven.

Zita Johannt hatéves korában vitték ki szülei Amerikába. Azóta New-Yorkban él és teljesen tökéletesen beszél angolul. *Valamit tud még magyarul is.*

*

WILHELM SZIGETHY

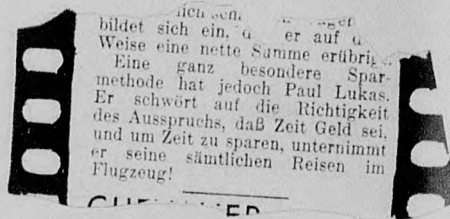
karrierjéről írtunk ebben a rovatban az elmúlt héten. A német lapból kivágott magasztaló cikk alá azonban sajtóhiba folytán *Slephan Szigethy* neve került. Az igazság kedvéért most megjegyezzük, hogy Szigethy István is szépen érvényesült Berlinben, azonban *a német lap cikke* — és így a mi kis

híradásunk is — *Szigethy Vilmos* beérkezésének új állomását jelentette.

*

TRARA UND LIEBE

— *Trara és szerelem* a címe Verebes Ernő új katonafilmjének, amely most sikerrel fut Berlinben.

Filmujságunk első oldalán cikket írtunk a takarékoskodó sztárokról. A Paramount nemzetközi híradójában olvassuk most az itt közölt szöveget, mely Lukács Pál spórolásáról szól. Lukács Pálnak az a véleménye, hogy az idő pénz — és azért, hogy sok időt takarítson meg, mindenrová repülőgépen utazik

Ein Kaffee-Viertelstündchen im Grünwald-Atelier. Von links nach rechts: Regisseur HANS BEHRENDT, FELIX BRESSART, MARGOT WALTER, Kameramann FRANZ PLANER, Produktionsleiter CARLHEINZ JAROSY

Phot.: Lorant

Új magyar név a német filmvilágban

Jobbra: Carlheinz Járosy, produkcióvezető. Középen Felix Bressart és Margot Walter. Érdekes, hogy a felvételt is magyar ember: Loránt készítette!

zöl
sét
zöl
csé
nal
Bo
III
Józ
ger
út
don
I.
Ko
Jus
28.
VI,
Kel
66.
Kis
2. v
Tol

Film-rejtélyek

Az 1. számunkban közölt filmrejtélyek megfejtését a 3. számunkban közöljük.

A helyes megfejtésért dícséretet érdemlők névsorának folytatása: Bácskay Baby V, Arany János u. 33. III. Berger Zsuzsi, VIII. József körút 8. II. 3. Berlinger István, III, Vörösvári út 46. vitéz Czeke Sándorné, V, Visegrádi u. 39. I. 7. Dávid Juliska, V, Kossuth Lajos tér 16. II. 1. Justitz Kató, Teréz körút 28. III. Koch Antalné, VI, Andrássy út 21. II. 5. Kelcz Simon, VII, Dob u. 66. I. 3. Kovács Erzsébet, Kispeszt, Szt. Imre herceg útja 2. vitéz Péterfy Sándorné, II. Toldy Ferenc u. 32. Prókay

Vali, Romaneli u. 23. f. 10. Poprócsi Ferenc, VI, Lendvay u. 10. Rajkovits Ella, Orsova. Simon Illy, II. Budakeszi út 15. Somogyi Jolán, X. Beleznay u. 13. Rákosfalva. Schwarz

Mihály, Tompa u. 34. Steiner Valeria, Thököly út 44. Szarvas László, VI, Ó u. 46. II. Sreit Margit, Dunakeszi, Liliom u. 10. Varga Mária, VI, Váci út 97. II. 10. Vida Márta, V, Phoenix ucca 2. Waszits Rózsa, IV, Váci u. 37. 1/2 em. Weinberger Manoné, IX, Üllői út 117. Zólyomi László, V, Kálmán u. 14. Lya, Sz. István út 28. III. 30.

GRENOVILLE
 PARFUMS DE LUX — PARIS
 eredeti francia gyártmányai vezetnek.

Parfum Poudre
 (por és compact)

Chaine d'or Ambré Ghypre
 Oeillet fane
 (legtermészetesebb szegfűlalat)

Kapható szaküzletekben
 Vezérképviselőt és Ióraktár:
TÖRÖK JÓZSEF R. - T.
 Budapest, VI, Király u. 12. Telefón: 207-99

Ez a filmszínész kiesít elfordul. Tessék azért néhány kérdésre megfelelni: 1. mi a neve; 2. melyik filmjéből való ez a jelenet; 3. kik voltak a partnerei; 4. ki rendezte a filmet. Az ingyen mozijegy jutalomra már két kérdés megfejtésével is lehet pályázni

FELFORDULT VILÁG...

Ebben a mai felfordult világban bizonyára nem is nagyon fogják olvasóinkat meglepni ezek a furesza képek. Figyeljük csak meg, hogy *Mary Carlyle*, Hollywood új szőke felfedezettje (aki úgy látszik nemcsak a filmnek, hanem a sportnak is sztárja lesz nemsokára) a levegőben áll ezeken a képeken és valahol fönna magasban megkapaszkodik — nem a mennyboltozatba, hanem a földbe.

Eláruljuk, hogy a dolog magyarázata igen egyszerű. Tessék a lapot — és ezzel a képeket — megfordítani.

Tessék a baloldali képet megfordítani...

mingyár
dolog. M
kitünően
és járni.
Ezeket
szült ké
hatás ke
tuk.

Tessék
az új fil
jobban
vagy a
kedvet k
csinálja
karriert,
állást l)

fordult
nem is
őinkat
fücska
meg,
Holly-
ezettje
sak a
ortnak
okára)
ken a
őnn a
kodik
atba,

dolog
szerű.
zzel a
itani.

Ugy látszik Mary Carlyle csak a kezén tud állni. Tessék a baloldali képet megfordítani!

mingyárt ki fog derülni a dolog. Mary Carlyle olyan kitűnően tud a kezén állni és járni, akárcsak a lábain. Ezeket a kézállásban készült képeket az érdekes hatás kedvéért megfordítottuk.

Tessék tehát úgy nézni az új filmszínésznőt, ahogy jobban tetszik: a kezén vagy a lábán. Aki pedig kedvet kap a dologhoz, az csinálja utána. (Nem a karriert, hanem a kéz-állást!)

pet

Anita Page sí-kalandja

Tudjuk, hogy a napsütéses Hollywoodot havas hegyormok veszik körül. Anita Page hódolni akar! a nagy sí-dívatnak és fölment a hegyekbe. Az első kép akkor készült róla, mikor elindult. A másik akkor, amikor a szokatlan hidegben megpihent egy fa ágai között, ahol addig várt, míg autón nem jöttek érte, hogy visszavigyék a kellemes napsütésbe. A stielésről pedig lemondott...

(M-G-M.)

K
He
rón
az
jele
dap
talá
aki
Köz
s az
rang
egy
nek
varo
tová
Eun
tal
vált

Döggöl

költő.
előszö
asztán
Igy jö
semmi
esédet
vezéris
rencse

Azén
arra g
sul ig
velt é
igen k
lúdbör
az érz
rűség
a term
gyöny
fellobo
Hadd
den!

— N
vigaszt

A VÁROSLIGETBEN VÉGTŐDİK

VIDÁM REGÉNY

IRTA

KODOLÁNYI JÁNOS

Karai Sándor megismerkedik Körmeny Henriette bárónővel, akibe beleszerel. A bárónő azonban tudára adja Sándornak, hogy az osztálykülönbség miatt sohase lehet a felesége. Karai elkeseredetten vág neki Budapest utcáinak. Barangolása közben össze találkozik régi barátjával, Szabó Pistával, aki magával viszi őt egy kis mulatozásra. Közben Henriett és anyja között vita folyik s az öreg báróné felvilágosítja leányát, hogy rangján aluli házasságba soha bele nem egyezik. Ezután egy grófi családhoz mennek leára, ahol a fiatal Bányay gróf udvarolni kezd Henriettnek. Közben Karai tovább folytatja züllését Szabó Pistával. Ennek első eredménye, hogy egy kiadóállalattal visszavonja megbízatását a pontatlanná vált Karaitól.

— Bánja az ördög. Nekem mindegy. Dögöljenek meg. Ugyis mit ér az egész!

— Csak semmi mélabú — vigasztalta a költő. — Én is elszomorodtam, amikor először rúgtak ki a szerkesztőségből de aztán rájöttem, hogy nekik van igazuk. Így jobb. Az ember szabad. Most már semmi sem áll az útdobban, hogy a szerencsédet megcsinálhasd. Sem állás, sem vezérigazgató, sem fix fizetés. Jöhet a szerencse, tárt karokkal várod.

Azért Karai megdöbbsent egy kicsit s arra gondolt, hogy távolmaradását orvosul igazolja. A kötelességteljesítés belénevelt érzése megmozdult a lelke mélyén s igen kellemetlen, háborzongató bizsergést, lüdbörözést futtatott végig a hátán. De ez az érzés mihamar valami visszás gyönyörűséggé változott. Mint mikor a jég veri a termést és a kár látása kétségbeesett gyönyört okoz. Vagy mint amikor a tűz fellobog a háztetőn s pirosra festi az eget. Hadd vesszen! Hadd égjen! Égjen el minden!

— Ne félj semmit, amíg engem látsz — vigasztalta Szabó Pista. — Ne feledd el

a városligeti Sibillát! Az a nő olyan vén volt és olyan rút, hogy csak igazat mondhatott. Mert ahhoz, hogy egy nő hazudjék, mindenekelőtt szépek és fiatalnak kell lennie.

Igy hát Karai Sándor tudomásul vette, hogy állásából elbocsátották. A vezérigazgatónak igaza volt. Elvégre nem fizetheti rá egy munkára a saját pénzéből. Még ha a közönség pénzéről lett volna szó, az más. De a vállalat... az szent és sérthetetlen!

Karai néhány napig a facér emberek nyugalomával lézengett a városban. Kétségbeesése esendes rezignációba fulladt. Azért néha még rajtakapta magát, hogy azon gondolkodik, ne menjen-e az Operába, ahol a Walkürt adták, Henriett kedves darabját. Biztos, hogy a lány ott van... De ott van az öreg báróné is, akit mélyesen gyűlött. S egyáltalában: mindenütt ott van az öreg hölgy, keresztjei terveit, életprogramját, áthúzza legszebb számításait... Majd meg a Dunaparton állt szemben a Gellértheggyel s mereven bámulta a villákat és a Citadellát. Mikor azután rajtakapta magát ezen, fájdalmasan elmosolyodott s lassan továbbment. Majd meg elővette a levélpapírosdobozát, tollát, leült az íróasztalhoz s a tollat megmártva, mereven nézte a papírt. Sorok jelentek meg előtte, ilyesfélék: „Kedves Henriett, te drága, szép, okos, egyetlen lány! Szeretlek, imádlak s meghalok érted. Az életem kizökkent síneiből, szédülök, nem tudom, mi történik velem. Meghall körülöttem a világ, meghalt a élet. Nem látok semmit abból, ami ezelőtt tisztán ragyogott előttem...” De aztán beletúrt a hajába, lecsapta a tollát, fogát összesikoritotta s hátradől székében. A szoba falai összehajoltak fölötte, rádőltek s fojtogatták. Menekülnie kellett s menekült.

Beült a kávéházba, forgatta a külföldi lapokat, olvasta, hogy Mussolini hüvelyébe dugta kardját, hogy a pékek beleugrának a folyóba, mert a gabona olcsó és a liszt drága s ezt nem bírják el, hogy a német jóvátételi fizetésekre moratóriumot akarnak kérni és hogy Szovjetország öt-száz kilowattos rádióállomást épít, ám-bátor minden romokban hever és az egyéni ambíciót készakarva megölte. De csak olvasott gépiesen. S nem tudta, mit olvas. Nézte a folyóiratokat, egy angol illusztrált lap esodálatos fényképeit most kiásott perzsa műtárgyakról, de még ez sem érdekelt. Este felment egy klubba. Leült a sarokban s nézte az unatkozó férfiakat, a sakkozókat és a kártyázókat. Este Szabó Pista jelent meg, tetőtől-talpig átöltözve az ő ruhájába, az ő cipőjébe, mert szegény fiú végre rendes polgár akart lenni Piroksa kedvéért s elmentek vacsorázni a kis vendéglőbe. S míg a meglévő költő verseket szavalt Piroskának, verseket, amelyeket valamikor egy Hermin nevezetű özyegyasszonyhoz ítélt, akinél albérletben lakott, s amelyeket később a naptár összes női neveire átrít. Piroksa langyos mosollyal, de néha már felkacagva tűrte a heves vallomásokát és Pista szerelmét borra váltotta fel, egymásután hozván nekik az egyre silányabb kadarkákat.

Karaj néha titokban megszámlálta a pénzt is. Ezek a számlálások mind le-sújtóbb eredménnyel végződtek. Volt ugyan egy bankban valami kis pénze Karainak, amit jobb időkben rosszabb idők-re megspórolt, amde immár ehhez is hozzá kell nyúlni, ha valami csoda nem történik. Már pedig Karai Sándor mindenben inkább hitt, mint a csodákban.

Egy nap azután levelet kapott a dé-lutáni póstával. A levél illatos volt és so-katigéző kerek női betűk incselkedtek a borítékon. Karaj reszkető kézzel tépte fel a borítékot s a következőket olvasta:

„Mért nem válaszolt a levelemre, Sándor? Kétségbe voltam esve viselkedése miatt. Aggódtam Magáért. Nagyon nehéz órákat szerzett nekem, higgye el! Pedig én változatlanul jóbarátja vagyok Magának és szeretném, ha dolgozna, harcolna, hinne és bízna. Talán... talán érdemes! Henriett.“

Karaj úgy bámult a levélre, mint a guta-ütött. Nem értette. Henriett választ reklamá-l. De ő nem kapott egy sort sem. S most is, ahogy elmézte a drága kéz voná-sait, reszketett izgalmában. Kirohant a másik szobába, ahol Szabó Pista éppen az

ő nyakkendőjét kötötte a tükör előtt s ráförmedt:

— Hallottál ilyet? Henriett azt kérdi, mért nem válaszoltam a levelére! Holott egy sort nem kaptam tőle.

— No és ha kaptál volna, válaszoltál volna?

— Ne... nem... — dadogta Karaj le-sujtva. — Ennek vége van...

— Mingyárt gondoltam — dörmögte Szabó Pista nyugodtan. — Azért nem ad-tam oda a levelet. Minek izgasd magad, gondoltam, Nekem kötelességem a nyugal-madat megvédeni, elvégre hálával tarto-zom neked a szállásért s hogy rendes pol-gárembert faragsz belőlem.

— Te gazember! — ordított Karai dü-hösen. — Hát elikkasztottad a levelet? S hova tetted?

— Oda, őrezem, ahová való: a tűzbe. Mikor az ember új életet akar kezdeni és ebben nagy szerepet juttat a szerencse-nek, a nőket ki kell kapcsolni. Persze az én esetem más. Az én szerelmem Piroksa iránt nem reménytelen és éppen ez a sze-relem húz ki a bajból, a csavargásból. Ez tesz rendes emberré. De neked óvakodnod kell a nőktől s főként Henriettől.

— Oh, te alávaló csirkefogó! Te szél-hámos! És még csak nem is szóltál! Ez már sok. Ki foglak dohni, megértted? Iszkiri, kifelé. Szedd a sátorfádat!

— Nem teszel ilyet — válaszolt nyugod-tan s nyakkendője csokrában gyönyör-ködve Szabó Pista. — En hozom meg szá-modra a szerencsét, mert nekem áldott kezem van. Elzüllenül nélkülöm. S hová is mennék? Kiábrándultam a magánlakások-ból, ahol egyedül búsúlgat az ember. En társas lény vagyok, szociális ember.

S felöltötte a kabátját, illetve Karai ka-bátját. Kölnivizet is hintett magára.

Karaj tehetetlenül nézte, aztán legyin-tett. Ugyis hiába, Szabó Pistának igaza van. Henriett el kell felejteni, Bement a szobájába, levetette magát az ágyra, be-takarta a szemét s megpróbált nem gon-dolkodni. Keringett vele a világ és a feje halkán zúgott. Mindegy.

Majd felkészült ő is és így szólt:

— Ma a klubban vacsorázunk. Velem jössz. Ünöm már a Piroskádat.

— Persze, hogy megyek. Egy kicsit

A bűvészet könyve

Különbféle bűvészműtárgyakat tartalmazó könyv 400 ábrával. Ára fűzve 4 pengő 50 fillér, portó 50 fillér, utánvéttel 40 fillérrel drágább. Beszerezhető a Délibáb kiadóhivatalában, Budapest, VII. kerület, Dohány ucca 12. sz.

ünöm már én is. De éppen ez bizonyítja, hogy szerelmem egészséges.

VI.

Melgben hősnünk pánikszerűen menekül a szerencsétől

A klubban meglehetősen sokan voltak. Ott ült a városzerte ismert nőorvos, a szép fiú, aki sikereit politikai szereplésének köszönhette, ott kártyázott a volt államtitkár, aki egész életében csak egy igazán okos és helytálló mondást talált ki s azt óránként harsogó hangon ismételte s amely így hangzott, hogy azt mondja: „Héjja! Héjja!” S ezt nem únta meg kilenc éven át mindennap elordítani, vele szemben ült a demokrata országgyűlés, aki sikereinek titkát megőrizte, de annyi bizonyos, hogy nem politikai szereplésével aratta sikereit, ott járt le s fel a rettegett újságíró, aki fasisztaköszöntésre emelgette a jobbkeztét, daliásan lépkedett és a szivarját rágta, ennek az volt a szokása, hogy tehetséges, ámde szegény írókkal cikkeket íratott, a cikkeket elolvasta, mint használhatatlant visszaadta, azután emlékezetből megírta és kiadta. Ott gunnyasztott feketéjét szopogatta a híres színész, ott billegette taktusra csillogó kopasz fejét a gazdag ügyvéd, mint a barázdabillegető... Szóval együtt volt mindenki, aki egy klubot klubháza tehet. A füstben, az asztalok között és mellett ide-oda kóvályogtak az emberek, a pincérek részint az ajtófélfának dőlve ábrándoztak egy jobb korról, mely után buzgó imádság epedez százezrek ajakán, részint vacsorához terítettek az étteremben, részint pedig kapucinereket és feketéket hurcoltak. Ugyanis éppen három pincér volt a klubban, akik a főúrnak, egy hosszú, derékban megbicsaklott, lúdtalpú úriembernek a felügyelete alatt gondoskodtak a vendégek jólétéről. A kenyereslány, pipaszárlábú, fanyarképu, savanyú hölgy, következetesen nem hallotta meg a kiáltásokat s csak hosszas erőfeszítés után lehetett felhívni a figyelmét, aminek valószínűleg az volt az oka, hogy a vendégek gyakorta beszéltek illetlenséget s azt ő nem szerette hallani. Általános siketségbe menekült.

Hősnünk és barátja, a költő, felment a liften és fasisztamódra emelgette a jobbkarját mindenfelé. Majd bementek az étterembe és vacsorát rendeltek. Míg az étkezés folyt, a játékterembe bevonult lapos falapátjával a krupié és ládájával a zsetónos ember. A pincérek becipelték a magas, trónszerű székeket, amelyekről a

Kipállás, kisebzés ellen

minden gondos anya csecsemőjénél ma már csak Krompecher-féle Babyhintőport használ, mert ez a legjobban bevált, kellemes illatú, hygienikus gyermekhintőpor. Gyógyít, szárít, puhít, bűsít. Igen olcsó és kiadós, egy doboz ára 60 fillér és minden gyógyszerárban, drogériában és illatszertárban kapható. Vásárlásnál ragaszkodjunk a Krompecher-gyártmányhoz!

A csecsemő helyes gondozása és táplálása című tanácsadókönyvecskét, mely fiatal anyáknak nélkülözhetetlen, ingyen küldi a Krompecher Tápszergyár magyarországi főraktára Budapest, V. ker., Zrínyi uccza 3

bakkasztalt akár távolról is szemügyre lehetett venni s amely egyképpen lehet királyi trón, vagy vesztőhely. Néhányan az urak közül már körülsétálták a hosszú, kerek bakkasztalt, melynek zöld posztójára lilokozatos krétamezők voltak húzva s megsejlelték a helyet, a vesztőhelyet. Ott állt medveszerű nagyságban és lomposágban a nyugalmazott tanfelügyelő, akinek olyan volt az arca, mint a rozmáré, de ennek ellenére is lírai verseket írt szolid lapokba. Mondják, hogy egyszer valakinek kölcsön adott húsz fillért, de sohasem kapta vissza s ezért elvből gyűlöli az embereket. A kártyát nem gyűlölte annyira. Mihelyt ő megállott a kerek asztal végében, a játékmeister azonnal megmozdított egy csengőt s a vendégek beszívárogtak a vesztőhelyre s felültek a magaslatokra. Azok pedig, akik a szerencsét közvetlen közelből akarták fülönfogni, mint valami makrancos dísznót, az asztal pereméhez telepedtek.

Csörögtek a piros és zöld zsetónok, ide is röppent egy, oda is egy. A játékmeister megnyomkodta a kártyaadogató készülék gombját, mire a kártyák elegánsan előpattantak s ő azután odacsúsztatta a zöld posztó megfelelő négyszögeibe. Áhítatos esendben folyt a szertartás. Az areok imádságos emelkedettséget áruáltak el. A feszült csendet csak a zsetónok csörgése, a falapát súrolása, meg az étteremből kihangzó profán tényérsörömpölés zavarta meg. A játékosok egyre szaporodtak, a magas székeket is egyre többen szállták meg s akik végeztek az evéssel, átszállingóztak ide, hogy nődoljanak lelkük nemesebb érzéseinek. Voltak, akik mihamar

felkeltek az asztaltól s nyugalmasabb tá-
jakra vonultak, a klub valamelyik homá-
lyosabb sarkába, ahol egy fotóbjé s ma-
gukba merülve békésen szemlélődtek az
élet felett. A lávozók helyébe rögtön má-
sok ültek. S paltogott a kártya, illant és
siklott a zöld posztón, csusszant a falapát,
csörgött a zsetón. Aki valamit mondani
akart, csak suttoghatott itt. S voltak, akik
bizonyos úri embert ülettek maguk mellé,
hogy szerencsét hozzon számukra, a nye-
reséget megosztották velük, a veszteséget
azonban egyedül viselték. Mások nem tűr-
ték viszont, hogy X, vagy Y melléjük ül-
jön, mert attól féltek, hogy „elpénecolja“
a szerencséjüket.

— Barátom, a te ördögi szerencsédet
ma meg kellene kísérteni — mondta Szabó
Pista, amint jóízűen elköltötte a sertés-
karajt párolt káposztával, a rétest, a
narancsot s utána megitta az illatos feke-
tét is és a pincéértől átvett egy ropogós,
hamvasszöke kamásli szivart.

— Mióta van neked szerencsém? —
csodálkozott Karai.

— Mióta? Hát ki szabadult meg a gond-
jaitól olyan könnyen, mint te? Először
simán váltál el a szerelmedtől. Másnak
vélőperet kell indítania, sírát, jajgatást,
átkozódást kell elszednie, vagyont kell
áldoznia, bőrét az ügyvédek és bírák ál-
dozatánul kell dobnia, s te simán, köszönés-
nélkül távoztál. Másodszor: a hivatalod-
ból egy udvarias levélben elbocsátottak s
visszaadták a szabad idődet. Tudod, hogy
már Arisztotelesz, de Schopenhauer is,
a szabad időt becsülték legfőbbre? S te
a szabad vagy! Ebben a rabszolgatársada-
lomban, a szabályoknak, kötelességeknek,
törvényeknek ebben a pokoli hálójában
te, örezem, szabad vagy. No és harmad-
szor: rám bukkantál és ezzel biztosítottad
magadnak az élet vidámságát, eleganciá-
ját. Én megtanítalak az élet művészetére.
No, gyere, nézzünk szemébe a szerencsé-
nek...

— Nem bánom — felelte Karai bosszú-
san, mert nagyon elkeseredett attól, amit
Szabó Pista mondott. — De nem azért,
hogy nyerjek, hanem, hogy mindent el-
vesszünk. Ha már lejtőre került az em-
ber, végezze minél gyorsabban.

Áthallagtak a játékszobába. Karai Sán-
dor leült az asztalhoz, éppen a rozmar-
képű, álmos tanember és lírai költő mellé.
Szabó Pista pedig felmászott a magas
székbe s áttekintette a terepet.

— Te csak finanszírozd, a többit bízd
rám — súgta neki megnyugtatóan.

Karai vásárolt néhány zsetónt és oda-
dobta a krétakockába.

— Mindenki tett? — kérdezte a korom-
fekete hajú és bajszú krupié, a fapallossal
a kezében.

A kártyák szaporán siklottak ide-oda a
posztón, mintha korcsolyáztak volna. Ke-
zek nyúltak értük s felfordították őket,
hogy kiáltsák világgá ltkukat. A falapát
körbesiklott az asztalon.

Karai hamar utánaszámolt fejben, hogy
mennyi pénze volt és mennyi veszett oda.
Szinte megkönnyebbült, mint akinek követ
vesznek le a válláról, amikor kitént, hogy
alig van valami pénze. S itt van mahol-
nap elseje is, lakbér, s számlák, s tartozá-
sok... Igaz, a kiadónál még jár neki va-
lami. De mindegy. Vesszen minden.

Szabó Pistát odaküldte a pénzzel a
zsetónoshoz, hogy váltsa be. A zsetóno-
kat felhalmozta maga mellett. Most már
csak azok ültek az asztal körül, akik
igazi, elszánt „zsugások“ voltak, a roz-
márfejú úri ember, aki szinte megnyázott
minden tétet s apránként, a gyönyöri
fenéig élvezve vesztett, a szép nőorvos,
az őszhajú honatyja, a szakállas volt anar-
chista, az elegáns, nagyorrú szerkesztő, a
tarfejű ügyvéd (még itt is ritmusra moz-
gatta a fejét), Karai, továbbá egy dús-
gazdag háztulajdonos, aki kesztyűt hordott
még a klubban is, olyannyira kifejlődött
benne a tisztaság vágya. Madárcarca volt
ennek az úrnak, kegyellen, hideg, éles ma-
dárcarca s kesztyűs kezei minduntalan a
zsetón után kaptak, mintha meg akarná
őket fogni, hogy verebek módjára el ne
repüljenek. A magas székben a csendes-
társak, a mutyizók, a kibicek, az apró
pénzekkel rakosgatók és a kifosztottak ül-
dögéltek, előrehajolva lesván a kártya-
járást. A szakállas elnyertette magát:

— Most változik a szélirány! Most jön
a vihar!

— Jól sejti a szélkakas — súgta Szabó
Pista. — Most mindent föltenni.

Karainak ezl mondanj se kellett. Bankot
ütött. Lélekzet visszafojtva lesték az arcok
a sikló kártyákat. Imitt-amott megnyúltak
a képek. A magas székek karéjában ámuló
felhördülés hallatszott. Karai oda sem
figyelt. Suhant a krupié lapátja, a zsetó-
nok odacsörrentek elé s az eljátszott kár-
tyák eltűntek az asztal közepén a lyuk-
ban.

— Gyerünk, kibontani a vitorlákat —
súgta minden izében remegve Szabó Pista.
— Most jön a vihar.

Valóban, Karai Sándor is valami furcsát
érzett, amit nem lehet kifejezni szóval.
Valami vibrálást az egész testében, valami
zengést, mint ahogy a telefóndrótok zen-

genek a villanyáram érintésétől. Odalökte a zsetónhalmazt a zöld posztóra s lapot kért. Még... Még... S aztán felfordította. Mindenki kifordította lapjait. S mindenki vesztett, csak Karaj nem.

— Teljes széllel előre! — súgta Szabó Pista.

Karaj csak egyet érzett. Azt, hogy ezt a pénzt ő reggelre, vagy még előbb elveszti az utolsó fillérig. Nevetett, valami furesa nevetés volt ez. kaján grimasz. Eszébe jutott a papagájos asszony.

— Majd meglátjuk — mondta kárörömmel.

Ezt a tétet elvesztette s tovább játszott. Már valami megkönnyebbülést érzett, amikor a krupié lapátja elsöpörte orra elől a zsetónhalmazt, hogy lám, mégis csak üres szóbeszéd. ez az egész a szerencséről és hogy az iménti nyerése csak furesa véletlen volt. De legnagyobb ámulatára megint nyert. Erre megszállta a nyugtalanság. Föltette az egészet s megint nyert. A következő fordulónál megint úgy látszott, mintha helyreállt volna a világ törvényes rendje, de bolond dolog ez az egész... Mintha titokzatos erők zúgnának körülötte, akár a méhraj. A bankók röpdöstek és az ezüstök csengtek.. Karai arcán megfeszültek az izmok, szemét összehunyorította, ujjai önkénytelenül görcsbe húzódtak. Most, most kellene megragadni... mit? Henriettet!

Meg sem nézte, mennyi pénzt lök az asztalra. Halomban álltak előtte a zsetónok. Pista a füléhez hajolt s odasúgta:

— Ne törődj vele! Hajrá! Oda az egészet!

Karaj habozás nélkül odatolta az összes zsetónt a posztóra. A fekete krupié ugotlan szólt:

— Mindenki tett?

A játékmaster megnyomkodta a kártyádogató szerkezetet. A kártyák sikosan ugrottak ki a posztóra. Minden fej előre-hajolt, a szemek kimeredtek. Karai gerincén furesa csiklandozás futott végig.

Nyert. A lapát összekotorta a zsetónokat s odasöpörte elé. Nagy kerek zsetónok röpködtek az asztal fölött. Az eljárt kártyák elmerültek a lyukban.

— Helyes. Megszóllt a papagáj — dünnyögte Pista.

— Micsoda papagáj?

— Hát a városligeti vénasszony papagája. Hallom a rikácsolását, Gyerünk!

De Karai megdöbbsent. Meddig mehet ez így? Meddig lehet kísérteni a szerencsét? S akinek ilyen szerencséje van a kártyá-

NE KISÉRLETEZZÉK!

A jó varrógép gyártása precíziómunka!

Ezért nem tud minden gyár varrógépet előállítani!

Singer varrógépek azonban évtizedes tapasztalatok alapján, kizárólagosan varrógépeket gyártó üzemben készülnek!

Ezért ismételjük:

NE KISÉRLETEZZÉK!

**SINGER
VARRÓGÉPEK**
világhírűek

SINGER VARRÓGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ban, vajjon lehet-e szerencséje a szerencsében? Nem, nem. mennél többet nyer az asztalon, annál többet veszít az életből. Mindegy.

S megint odalökte a zsetónhalmot a posztóra. Már oda sem figyelt. Már mindegy volt. De nem tudott veszíteni. A láthatatlan papagáj odaült a vállára és a fülébe rikácsolt. „Hiába, hiába. a szerencsét hiába kísérted! Utánad fut és a képedbe röhög. Belebújik a zsebedbe. Hiába lököd el magadtól, itt van és kísérget... Csak Henriettet üződ hiába. Az nem lesz a tiéd soha...”

(Folytatjuk)

Az én hetem

IRJA
KARDOS ISTVÁN

Péntek

8

Szeverían

Berlinben szabadságot adtak Bársony Rózsának, hogy hazautazhassék. A „Haway rózsája” című operettben tehát új színésznőnek kellett beugrania Bársony Rózi helyébe. Igen ám, de ki legyen az új színésznő? A berlini magyarok, élükön Ábrahám Pállal, a „Haway rózsája” komponistájával, kimondták, hogy Bársony Rózsit, a magyar színésznőt csak magyar színésznő helyettesítheti. Viszont szabad magyar színésznőt, aki beugorhatott volna az operettbe, nem találtak. Így vágták hát ketté a gordiusi csomót. Bársony Rózi szerepének eljátszására „fél-magyar” színésznőt szerződtek. A primadonna amerikai, de a férje — magyar. Joe Pasternak, a híres berlini, magyar származású filmproducer.

Bársony Rózi helyettesének egyébként itt a fotográfiája.

Szombat

9

Julián

A képezlapon ezt olvasom:
„Mindenféle érdeklődöm, hogyan lehet úgy lefogyni, mint az — Eiffel-torony ill...”

Vasárnap

10

Sz. Család

— A tízenhármas szám szerencsétlen. 13-án mindig éri az embert valami — meséli nekem ma egy színész.
— Csak nincs valami baj? kérdezem.

— Baj nincs — mondja. — Hanem, képzelje, milyen pech ért engem ma, 13-án. Eddig a színházban mint vendég játszottam és mint ilyen, minden nap pontosan megkaptam a gázsimat. És ma le-szerződtek — rendes tagnak.

Hétfő

11

Higin

Azt méltóztatnak-e tudni, hogy a világot járó artistáknak legfőbb gondja, hogy olyan levélpapírt csináltassanak maguknak, amelynek karakteréből következtetni lehet az artistaszám jellegére. Az ilyen levélpapírokat világhírű művészek tervezik, mert, mint fentebb mondtam, a levélpapír egyszersmind bemutatkozás is.

Íde mellékelem a világ híres duettjének, az ördöngös lábú Lat and Laty-nak, más-ként a két Latabár-fiúnak, Latabár Kálmánnak és ifjú Latabár Árpádnak levélpapírját, amelyen a nagyvilág varietével, színházaival leveleznek. Ez az:

Latabár's
LAT · AHE · LATY

Kedd

12

Árkád

Méltóztatik tudni, a font, az angolok pénze, a híres angol font sokat veszített békebeli jó hírnevéből.

Igy aztán érthető Dénes Oszkár Londonból Pestre küldött levelének az a része,

amely ezt mondja:

„Amióta a gázsím fontos, többé nekem nem fontos.”

Szerda

13

Veronika

Viszont az a kis színész, akiről itt alant szó lesz, idehaza van Pesten és kiszólásaival itt neveteti meg ismerőseit.

Szóbanforgó kis színész-

Csütörtök

14

Eilár

Salamon Béla leszerződött a Fővárosi Operettszínházhoz. Szerződése a legrövidebb szerződés, amit életemben láttam. Ez csupán:

A színész főlényesen szól: — Maga csacsi, a röneszánsz már rég mozi.

Fővárosi Operett Színház tekintetes Igazgatóságának

B u d a p e s t

A mai napon megállapodtam önökkel abban, hogy eljátszom a

Fővárosi Operett Színházban. *Egy új ablak*

..... című darabban az önök által rám

osztott szerepet.

Salamon Béla

Fodor Aranka, a M. kir. Operaház nyug. tagja, Gráchan múlt év december 19-én hosszú szenvedés után meghalt. A művésznek másfél évtizeden át egyik legkiválóbb erőssége volt a M. kir. Operaháznak és mélyzengésű althangja, rendkívüli zenei intelligenciája, kiváló alakító képessége úgy a kritikánál, mint a közönségnél méltó elismerést biztosított számára. 1906 őszén lépett fel először a M. kir. Operaház színpadán mint vendég oly sikert aratva, hogy az Operaház nyomban tagjai sorába szerződtette. 1919 őszéig működött a pesti operánál és ez idő alatt az említett szerepeken kívül különösen Carmen, a Próféta Pides, a Bánk bán Gertrudis és Wagner operák (Waltraute, Fricka, Erda) szerepeinek úgy énekben, mint alakításával maradandó művészi emléket hagyott mindazoknak, akik őt a színpadon látták.

Fodor Aranka

játékokban elsőrangú művészi emléket hagyott mindazoknak, akik őt a színpadon látták. Elhunyt Budapest művészi köreiből és közönségében is fájdalmas, mély részvételt keltett. Dr. Csergő Hugó író felesége a nővérét gyászolja benne.

Palágyi Lajos, a Nemzeti Színház kiváló művésze és rendezője e héten hosszú szenvedés után elhunyt

A Bűn regényei

fényképezte ifj. Vajda Pál

Mia Pánczave

Az ember — valahonnan az őskorba visszanyúló, vérszomjas életéből — ragadozó ösztönöket hozott magával. Igen, az ember ma is ragadozó... Gondoljunk csak azokra a fantasztikus, vad bűnökre, amelyek a nagyvárosok árnyékából törnek fel és megrázzák az egész világot. Az ilyen büntettek hallatlan izgalmat keltenek. A közönség engesztelhetetlen gyűlöletet érez a gyilkos iránt, de talán nemcsak ezért, hanem még valami másik, rejtélyes okból is: érdekli az egész ügy. Érdekli a gyilkosság, a rablás, a bűn és minél szörnyűsebb, annál jobban érdekli. A legtöbb embert sokkal kevésbé foglalkoztatja a szépség vagy a jóság. Sőt azt lehetne mondani, hogy *a bűn mindennél jobban érdekli az embereket*. Hiszen a bűnügyi könyvek összehasonlíthatatlanul nagyobb példányszámban fognak el, mint a többiek.

Ma különösen „divat” a bűn. A raffinált gyilkosok és raffinált detektívregény-írók pedig jól kihasználják a konjunktúrát. A lapok és népszerű könyvek — külföldön még sokkal inkább, mint nálunk — hátborzongató történeteket és hátborzongató fényképeket közölnek. A fénykép ugyanis ma már szintén a bűnözés szolgálatába áll. A divatos bűnhullám külön lapokat teremtett a maga számára: a bűnügyi és detektív-magazint, amelyet megrázó fényképekkel illusztrálnak. A mai embernek nem elég, ha hall vagy olvas a bűnről: látni is akarja.

Az itt következő oldalakon — mint egy bűnügyi film — hat fényképezett bűnügyi történetet pereg le.

Most tehát itt jönnek sorra a bűn regényei: hat rövid regény, amelynek legizgalmasabb pillanatát egy-egy fénykép örökíti meg.

A foszereplő — mondani sem kell — mindig a Nő, a Férfi és a Bűn.

Az első tipikus angol történet, amely az artisták világában játszódik és különös vidékek különös kalandjait írja le. Szerzője: Jack Davies.

A késdobáló regénye.

A Férfi: kalandor természet volt. Amíg volt pénze bebarangolta az öt világrészt és vitte magával a Nőt, akit szeretett. Minden város szenvedélyes szerelmük egy-egy állomása volt. Délamerikában azonban sokáig időztek.

Alapjában véve hétköznapi esemény történt velük. Elfogyott a pénzüik. Mindegy, hogy milyen úton és módon fogyott el — sohasem számoltak vele. Olyan ragyogó élet volt mögöttük, amelyet többé nem lehetett elfelejteni. A férfi így nem akart vissz térni Európába és kalandos tervvel állt elő.

Braziliának még ma is vannak olyan hatalmas őserdők, amelyeket csak egyetlen helyen szakít át a vasút. Az erdő nagy része teljesen érintetlen és távol fekszik azoktól a területektől, amelyeket a civilizáció már meghódított. Nemrégben angol expedíció indult a területek felkutatására, azonban többé nem tért vissza.

A Férfi és a Nő számára — akik erre az útra indultak el — a kísérlet nem jelentett halálos kalandokat. Az indiánok — akiknek ez az erdő: őshazájuk — néha maguk is felkeresik a nagyvárosi bárókat és civilizált külsővel jelennek meg az emberek előtt.

Ott
tatna
A
dián
eszlel
világ
Boldo
Az
éltek
A Fé
éveke
indián
szoká
meg.
Hán
a Férf
jó ind
fiúból
Akkor
szemé
—
mond
a Nő
amikor
valami
szerele
Néha
mulva
dészel
hajóra
elindul
burgba
ványai
ték.
kőborlá
hasonló
világes
Mutatv
szén
voltak.
lák hór
játékok
Az in
ben az
elindult
őket v
rosra.
egyik e
arc tűnt
térén.
páholys
rejtőzke
Ugyan
tonságga
tovább
úgy ér
mindgyi
szívébe
után

Igy foly
napokon
a hall

Otthon természetesen olyan életmódot folytatnak, amely jobban megfelel nekik.

A Férfi és a Nő megszálltak az egyik indián falu közelében és letelepedtek. Néhány esztendőre el akarták felejteni a civilizált világot és ez teljes mértékben sikerült nekik. Boldogabbak voltak, mint újak elején.

Az az indián törzs, amelynek utódai között éltek — kitűnően értett a késdobáláshoz. A Férfit érdekelte a különös mesterség és éveken át szorgalmasan tanulta. Egy fiatal indián fiú volt a mestere, akit cserében európai szokásokra tanított meg.

Három év telt el, a Férfiből és Nőből jó indián, az indián fiúból jó európai lett. Akkor emelte először szemét a Nőre.

— Indulunk — mondta aznap este a Nőnek a Férfi, amikor megsejtett valamit az ébredő szerelemből.

Néhány hónap múlva már szerződéssel a kezükben hajóra szálltak és elindultak Hamburgba, ahol mutatóvanyákat megkezdtek. Most újabb kóborlás kezdődött, hasonlóan a régi világcsavargáshoz. Mutatóvanyák egészen különlegesek voltak. Így folytatták hónapokon át a játékot a halállal.

Az indián fiú ebben az időben már elindult és követte őket városról városra. A Férfinek egyik este ismerős arc tűnt fel a nézőtérén. Ez az arc a páholsorok mögött rejtőzködött.

Ugyanolyan biztonsággal dobálta tovább a késeket és úgy érezte, hogy mindegyik az ő szívébe talál. Előadás után felbontotta

szerződését és tovább utazott. A Nőt könnyű kifogásokkal nyugtatta meg. De az elől az arc elől nem lehetett elmenekülni. És a Férfi egyszer észrevette, hogy már a Nő is arrafelé figyel. Mintha titkos üzeneteket közvetítené a szemével.

A következő eldobott kés után a Nő föl-sikoltott. A közönség, mint egy ember állt föl a helyéről és az indián fiú kiugrott a porondra.

A Férfi mosolyogva szólt hozzá:

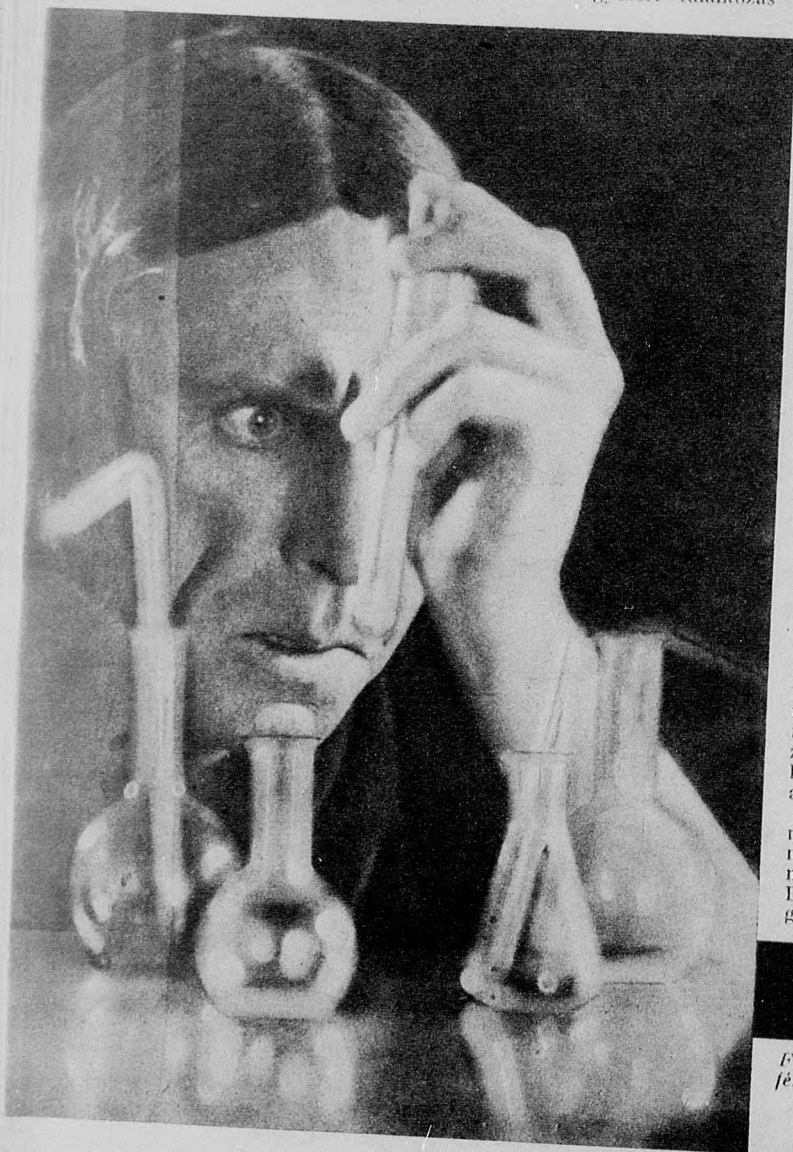
Így folytatták hónapokon át a játékot a halállal...

— Ne félj, csak a kezét szögeztem le. A szívét sajnáltam. De te clárultad magad.
A Nő aznap éjjel megszökött az indiámmal.
A Férfi nem találta meg őket sohasem . . .

A következő történet a megható szentimentalizmusból hirtelen átesap a humorba
Szerzője: Max Walden.

A mérregkeverő regénye.

Az egyik régi német fejedelemségben élt a férfi. Kastélya fenn állt a hegyen és ellen-

Furesa sötétszemű
férfi volt a kastély
ura . . .
(Sugár Károly
maszkja)

állt az új időknek. Sokat suttogtak lenn a faluban róla, mert már két felesége halt meg váratlanul, hirtelenül, titokzatosan. A halottkém természetesen egyik esetben sem talált semmit, az orvosok maguk alaptalan legendának tartották a szöbeszedel.

Furesa, sötétszemű férfi volt a kastély ura. Ugy beszélték, hogy őseinek minden vadságát megtartotta és nem ismert kíméletet azokkal szemben, akik megbántották. Most harmadszor nősült. Menyasszonyát egyszeri találkozás után hozatta a kas-

télyba, amelyet csak a legritkább esetben hagyott el és itt esküdtek meg. A násznép hazament és a kastély újra elcsöndesedett. A fiatalasszony néhány hét múlva fölfedező körútra indult a várban, azonban olyan meglepetés érte, mint a mesékben: a kastélynak volt egy szobája, ahová a férfi nem engedte be.

— Ez a benső dolgozószobám, ahol veszedelmes anyagok vannak, nem szabad belépned.

— Ugy beszélsz, mint egy Kékszakáll, aki női holttesteket rejteget. Be akarok menni.

— Nem lehet.

A nő másnap — és azontúl minden nap — sétára indult a falu felé. Egyszer találkozott valakivel, aki őt nem ismerte és aki beszélt neki a kastély titokzatos lakójáról és a két első asszonyról, aki meghalt.

Megrázkódott félelmében. Ettől kezdve nem mer ételhez nyúlni a kastélyban. Betegnek tettette magát és ágyba feküdt.

Egy
kive
férfi
belo
szob
üveg
fiolá
állta
kon.
halá
mint
rába

Az
melle
téko
volt,
velet
A K
lanat

Az
hossz
elősz
godta
regge
meg
kélés

—
tette
tette
Egy
dost
Kéksz
tem.

Az
történ
ten
Éppen
is fon
neve.

Fel

A f
magát
és ne
ugráss
alatt
esősat
hány
nal fel
Jól t
és ezér
tania,
kező p
az ötle
Az as
éjszaká
is, egye
A házn
szobalái

Fel a kezekkel !

Egy éjszaka fölkelt, kivette a kulcsot férje íróasztalából és belépőzött a bezárt szobába. Furcsaalakú üvegek, lombikok, fiolák, cprovették álltak az asztalokon. A polcokon halálféjes üvegek, mint egy bűnkamrában.

Az egyik üveg mellett peccétes borítékot látott. Nyitva volt, kivette a levelet és elolvasta. A következő pillanatban felnevetett.

Aznap éjjel — hosszú idők óta — először aludt nyugodtan. Másnap, a reggelinél történt meg a nagy kibékülés.

— De azért — tette hozzá — elvesztettem egy illuziót. Egy becsületes tudóst veszedelmes Kékszakállnak néztem.

*

Az itt következő történet csak Pesten játszódott le. Éppen azért nem is fontos a szerző neve.

Fel a kezekkel !

A férfi átvetette magát a kerítésen és néhány ügyes ugrással az erkély alatt termett. Az esőcsatorna és néhány kiálló gipszdisz segítségével azonnal felhúzódott az emeletes villa erkélyére.

Jól tudta, hogy a Nő egyedül van otthon és ezért nem kell nagyobb veszélytől tartania, de azért elővette revolverét. A következő pillanatban hálát morgott magában az ötletért.

Az asszony ugyanis ezen a forró augusztusi éjszakán nem tudott elaludni. Kicsit félt is, egyedül a villában, mert férje elutazott. A házmester és felesége — aki egyúttal szobalánya is volt — hátul laktak a mellék-

épületben. Ezért, amikor az erkélyen felbukkanó férfiárnnyékot meglátta, a rémületől halkan felsikoltott.

— Fel a kezekkel !

Ezt a férfi mondta. Néhány pillanat alatt elvágta a csengő drótját, becsukta az erkélyajtót és leeresztette a redőnyt. Azután folytatta:

— Miután halkan sikoltott, arra következtetek, hogy nem ijedt meg nagyon. Engedje le a kezét. Ezek megbízható kezek, nem csinálnak bajt.

— Nincs pénz a háznál.

— Lesz más. Néhány ékszerrel is be-

érem.

— Amint kilépett a házból, teljes erőm-

ből sikoltani kezdek. Mielőtt elmenekülne, elfogják.

— Kösönöm a jóakaratot. Akkor inkább

összekötözöm és betömöm a száját. Meg-

kímélem és nem kábítom el. Ámbár...

— Maga talán színházban tanult betörni,

hogyan beszél?

— Hol az ékszer?

— Jön a férjem.

— Lehetetlen. El-

utazott.

— Látom, tudja.

Hát akkor be

kell vallanom, hogy

a barátomat várom.

Meneküljön.

— Ne féltse, asz-

szonyom, az ügyes

színházi betörőt.

— Nem magát

féltém.

— A barátját

félti?

— Nem. A hírne-

vetet.

Ez olyan érv

volt, amely előtt

egy pesti betörőnek

is meg kellett hajol-

nia. Ezek után gyen-

gédén távozott, de

előbb magához vette

az ékszerkazettát.

A következő tör-

ténet a régi francia

kalózkod idejéből

való. Szerzője: Char-

les Dullin.

A gályarab regénye

A szörnyű ítéle-

tek között, amely-

lyel — különösen

régi korokban —

a bűnösöket sújtot-

ták, a legelviselhe-

tetlenebbek közé

tartozott a gályarab-

árság.

A férfi vad gyűlö-

lettel és kétségbe-

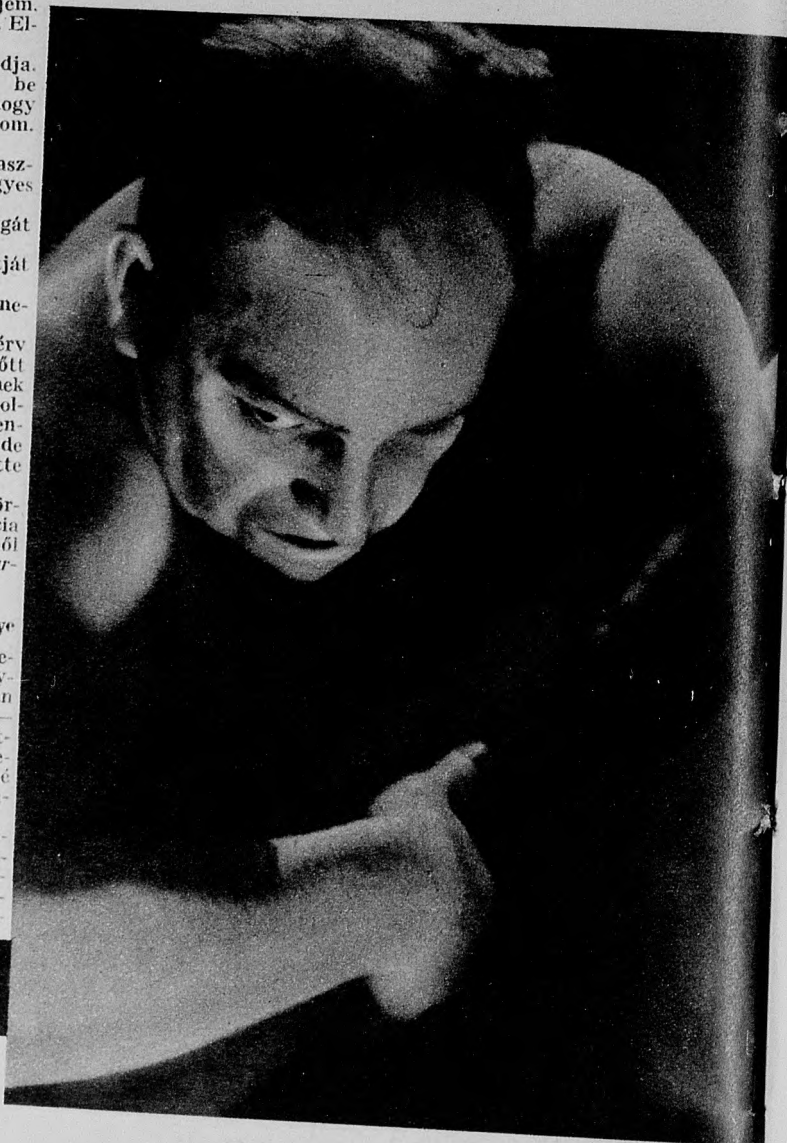
esséssel a szemé-

ben ott állt a gályarab-

ok csoportjá-

ban. Rozzant, indiai hajóra osztották be és odaláncolták az evező mellé. Az elégedetlenségért korbács járt, az éhséget szigorúsággal fojtották el. Éjjel-nappal eveztek. A parancsnok egy leányt hozott magával Indiából és Velence felé igyekezett. A hajó tele volt kincsekkel, azonban a leányra féltékenyebb volt, mint az aranyra.

A gályarab sóvár szemekkel leste a leányt és ő egyszer észrevette ezt a pillantást. Két hét múlva — még mindig a nyílt tengeren jártak. A gyenge, faalkotmány tán-

... odaláncolták az evező mellé (Kömlös Vilmos)

ották be
az elége-
szigorú-
eveztek.
magával
A hajó
nyra fél-

a leányt
llantást.
vált ten-
ny tán-

colni kezdett a hullámokon és az evezőket nem lehetett megmeríteni a tajtékzó vízben. A gályaraboknak pihenjt parancsoltak. Aznap éjszaka már biztos volt, hogy a hajót nem lehet megmenteni. A kapitány — és néhány tisztje — tutajra rakta a legfontosabb értékeket és leszállt a hajóról. A leláncolt gályarabok üvöltöttek a biztos halál előtt. Ekkor a leány megszólalt és követelte, hogy oldják fel a láncokat. Védje mindenki szabadon az életét! A láncokat az őr feloldotta és abban a pillanatban, mikor ezzel elkészült, a tengerbe hajították, a menekülő tutaj után.

A férfi átvette a parancsnokságot. Igyekeztek megmenteni a süllyedőfélben lévő hajót. Különös vágy adott neki erőt arra, hogy munkája sikerüljön: a leányt akarta utólrni. A réseket, ahol lehetett, betömték és minden fölöslegest kidobtak a gályából. Ekkor a vihar csodálatosképpen szűnni kezdett és a hajó megállt. Az életüket megmentették, de kevés reményük volt arra, hogy partot érjenek. A parton pedig újabb gályarabság fogadja őket. A férfi kiadta a jelszót: meg kell keresni a tutajt. Tizen-nyolc óras kóborlás után feltűnt a láthatáron. Gyorsan intézkedett: a tiszteket és a kapitányt bilincseljék az evezőkhöz. Mindegyik mellé egy-egy kitanult gályarab üljön. Azután teljes erővel indultak vissza az ismeretlen Indiába, a szabadság hazája felé. A leány ott állt a gályarabkapitány

mellett a parancsnoki hídon és boldogan nézett a közeledő partok felé.

A fehér méregről szóló regény szerzője *Oscar Hesse*. Bécs éjjeli kávéházaiban gyakran látni írókat, újságírókat, színészeket, amint kokaint szippantanak fel kezükről az éjszaka mámorában.

A kokain regénye

A Nő táncosnő volt és halálosan szerette partnerét. Egyik este, a fárasztó produkció után, valami hideg fényt vett észre a férfi szemében. Két éve táncoltak együtt; minden mozdulatát, szemének minden villanását, minden gondolatát ismerte.

Megtudta, hogy a férfi új partnernőt talált. Elájult, sírt, könyörgött, görcsök rázták a fájdalomtól. A férfi valamilyen fehér port adott neki, hogy megnyugodjon.

Kokain volt.

Csodálatosan hatott rá. Felfrissítette és megszépítette, mint az eső a virágot. Ugy érezte, hogy lesz ereje visszaszerezni a férfit. Hajnalban azonban fáradtan, keserűen ébredt. Délelőtt elment a próbaszobába és elrejtőzött az egyik öltözőszekrényben. Így hallotta meg, amikor az új nő ezt mondta a férfinak:

— Adj neki kokaint. Akkor minden rendbejön magától.

**Ami Budapesten,
az országban,
s a nagyvilágban
történik
mindenről
pontosan és hitelesen
számot ad a**

ÓRAI ÚJSÁG

... esodátatosan ho-
lolt rá a fehér me-
reg ...
(Székely Magda)

Este már ő kért kokaint a férfitől. Le-
heveredett az ágyra és látszólag mély
álomba merült. Így ment ez heteken, hóna-
pokon át. Könnyörgött a férfinak a fehér
porért; azonban nem vette be, félrerakta.
Az első éjszakán, mikor a férfi nem jött
haza, megszületett benne az elhatározás.
A férfi ételébe kis kokaint kevert. Nem
sokat, csak annyit, hogy talán észre se
vegye. Másnap, harmadnap, negyednap
újra és mindig többet.

Néhány hét múlva a férfi letérdepelt előtte
és könyörgött a méregért. Azután a másik
nőhöz ment és tőle is koldult.

A táncosnő ekkor magához vette kis
revolverét és elindult. Tudta, hová kell
mennie. Belépett a szobába és együtt találta
őket. Felemelte a fegyvert és elsütötte.

— Látod, ez a te bűnöd, nem az enyém —
mondta, amikor maga felé fordította a
revolvert és vérvő mellett esett a férfi mellé.

*

Ezt
ezért
regény
és ros
benne,
vége,
változ
belőle,
A gy
fényké
kapasz

... állatias fejét a rácsokhoz szorította...

(Dávid Mihály —

A gyilkos regénye

Ezt a történetet a kép beszéli el. Éppen ezért mindenki maga képzelje hozzá a regényt, olyannak, amilyennek akarja. Jó és rossz emberek egyformán szerepelnek benne, lehet happy endje és lehet tragikus vége. Az élet regényeinek végtelenül sok változatuk van: mindenki azt választja belőle, amelyik a saját sorsához hasonló. A gyilkos majdnem állatias fejét látni a fényképen, kezével a börtönablak rácsába kapaszkodik. Kétségbeesett szemei gyűlö-

letet sugároznak és ugyanakkor segítséget kérnek. A regényt mindenki leolvashatja róla. Őt! Pénzért vagy szerelemért, mindig: a bűn egyik esetben sem lesz kisebb. Az ilyen arc bűnre teremt és ha a napilapok hotránykrónikájából elképzeljük a gyilkos fejét, ilyennek képzeljük el. A szemében még benne van a rémület, amellyel az áldozatát meglátta — és torkából már újabb félelem tör fel: a halálos ítélet miatt.

Mindenki olyan történetet fűzön a képhez, amelyet hatása felidéz.

A sztár lemondott

Irtta: **Vadnai László**

Ezen darab előadási joga bármely nyelven kizárólag dr. Marton Sándor színpadi kiadótól, Budapest, IV, Bécsi uca 1. szerezhető meg. Copyright 1930. by Dr. Alexander Marton, Budapest

Játsszák:

A valóságot:

Herczeg Jenő
Komlós Vilmos
Rolkó Vilmos
Posner Magda
Sas Olly
Barna Lajos
Ring Alice
Salamon Béla
Portás

A játékot:

Kropacsek: Salamon Béla
Giza a felesége: Rajna Alice
Manci a Kenyeres: Bodó Jca

Ha a darab vidéken vagy külföldön kerül színre, úgy természetesen az ott szereplő színészek nevei...

Sztn: A Terézkörúti Színpad társalgója. (Természetes, ha a darab vidéken vagy külföldön megy, mindig annak a színháznak a társalgója, ahol a darab színre kerül.) Jobb, bal és jobbközépen ajtó. Háttul balközépen zongora. A nézőtérrel szemben lévő falakon a társulat fényképei, Rajna és Bodó kivételével. Salamon fényképe középen, a többinél sokkal nagyobbban

Mikor a függöny felmegy, a karmester ott ül a zongoránál, valami friss fox-trottot játszik, Komlós és Ring Alice az előtérben táncolnak és énekelnek.

Komlós—Ring (együtt, teljes hanggal énekelve):

Összebújva, sülvé-főve véled,
Jaj, de szép is lenne így az élet.
Zug uccákon menni Budán,
Rossz konflisban csókolózni nap-
nap után.

Összebújva, sülvé-főve...

Karmester (Komlóshoz): Komlós úr!...
Itt cisz van!

Komlós: Hol?

Karmester (veri azt a hangot a zongorán): Itt!... Sülvé-főve... A fővénél cisz van...

Komlós: Lehet... Na, gyere Alice!...
(Énekelnek, táncolnak.) Összebújva,
sülvé-főve véled...

Barna (balról be): Pssz!... Ne ilyen hangosan!... Megkezdtük az előadást... (El.)

Komlós, Ring (egész halkán): Összebújva, sülvé-főve véled...

Karmester: Komlós úr! Itt kellett volna ciszt fogni, most meg nem fogott ciszt!...

Komlós (dühösen): Hagyjon engem békén! És ha kicsit kisiklik az a bődös hang. Azt hiszi, csupa Wagner Richárd ül a nézőtérben?

Herczeg (jobbátul be): Ti még mindig próbáltok?... No, hogy megy?

Ring: A Komlós mindig ciszt fog!

Herczeg (dühösen): Komlós, kérlek, hányszor mondtam, hogy hadd békén a nőket!... (Megnézi az óráját.) Alice! Bolond vagy? Miért nem mész öltözni?... Rög-tön jön a darabod!

Ring: Jó Isten! Gyere, Erdős... (ezt a karmesternek), hogy megy ennek a ritmusa?

Karmester (Ringgel elmenőben): Didajdidaj, didaj... didajdidaj... (Elmennek.)

Herczeg: Salamon itt van már?

Komlós: Még nincs!...

Herczeg (röhög): Alig várom, hogy jöjjön. (Nagyon röhög.) Te... beugrasztottam ezt a kis Sas Ollyt... ilyen még nem volt!

Komlós: No?

Herczeg: Tudod, az Olly mindig jön a hangjával... hogy neki az Operában volna a helye... és itt nem tud érvényesülni... hisz tudod?...

Komlós: No?

Herczeg: Ezelőtt két héttel írtam neki egy levelet a Radnai, az Opera igazgatója nevében... (Röhög.)... hogy tanulja be az egész „Toscá”-t és ha már tudja, akkor jelentkezzen nála... Ez a szegény lány majd megőrült a boldogságtól, két héttig

éjjel-nappal tanulta a „Toscá”-t és ma jelentkezett a Radnaihoz...
Komlós (röhög): Jaj, de jó... és mi volt?

Herczeg: Hát képzelted!... Bement a Radnaihoz... azt mondta itt vagyok és elkezdett énekelni... Mit meséljek, két perc múlva Radnai hívatta a portást és azt mondta, ha kell, erőszakkal, de vigye ki innen ezt a hölgyet... (Nagyon röhög.)

Komlós (nagyon röhög): A fene egye meg... remek... a Salamon mit fog nevetni...

Fenyő (balról be): Főrendező úr... milyen sikerem volt... Ilyen jó premiérpublikumot még nem is láttam itt... Mindenem röhögnek... Képzem, mi lesz itt a Salamon-darabnál...

Herczeg (dühösen): A Salamon-darabnál!?... Mit csacsensz? Nincs itt a Salamon...

Komlós: Már megbocsátsz, Jenőkém, ami igaz, az igaz, a Salamonon itt mindig a legtöbbet nevetnek...

Herczeg: Hát tudod mit, jó... De hogy a publikum én miattam jön ide, az is biztos...

Komlós: Tévedsz, Jenőkém... A Salamon miatt jön és te miattam megy... (Nevet.)

Herczeg: Most mit nevensz?... Ez jó vice volt?...

Portás (jobbról be): Egy sürgöny jött Herczeg úrnak! (Átadja és el.)

Herczeg (kicsit ijedten): Sürgöny?... Nekem?... (Félve felbontja, olvassa, majd rémülten.) Jaj... Istenem...

Komlós: Mi van? Przemisl elesett?

Herczeg (olvassa): Kedves Jenő, autótúra közben defektet kaptunk. Az előadásra már nem érhetek oda... Összes szerepeimet vedd át... Salamon. (Kétségbeesve): Mi lesz most?

Fenyő: Épp a premiéren... telt ház van!

Komlós: Itt nincs más hátra, Jenőkém... át kell vennem a szerepeit.

Herczeg: Én? Most álljak oda tanulni? És az nem is nekemvaló... Oda Salamon arca kell...

Komlós: Node téged is szeret a publikum!

Herczeg: Ugyan! Ki szeret engem! Ide mindenki a Salamon miatt jön. Meglátod, botrány lesz, ha

A LEGJOBB SZÉPSÉGÁPOLÓSZER

A FÖLDES FÉLE
MARGIT
CRÉME SZAPPAN PUDER
KAPHATÓ MINDENÜTT!
MAGYARORSZÁGI FŐRAKTÁR, BUDAPEST
TÖRÖK PATIKA KIRÁLY U. 12.

megtudják, hogy nem lép fel... Istenem... most szóljatok... autótúrára kell neki menni... Én nem tudom az ő szerepeit eljátszani... Én egy bonvivánszínész vagyok... (Komlósához.) Vilikém kapsz egy doboz trabukót... lép fel te helyette...

Komlós: Én?... Hogyne... Majd most odaállok tanulni...

Herczeg (kétségbeesve): Vilikém...

Komlós: Áh! Nincs annyi trabukó a nagytrafikban...

Herczeg: Hát én nem lépek fel helyette... Mindenki a Salamont akarja látni... Botrány lesz...

Fenyő (izgatottan): Főrendező úr... hallgass ide...

Herczeg: No???

Fenyő: Itt mellettünk, a Westend-kávéházban szokott két hét óta alsózni egy ember... Az úgy hasonlít a Salamonra, hogy tegnapi odamentem és előleget kértem tőle.

Herczeg: Adott?

Fenyő: Nem!

Herczeg: Talán ő volt az?

Fenyő: Szakálla és bajusza van... De ha azt leborotválná, pont úgy

nézne ki, mint a Salamon... Ilyen hasonlatosságot még nem is lát-tam... Mi lenne, ha azt ide-hoznám?

Komlós: Nem vagy normális... Egy privát embert akarsz felengedni a színpadra?... Az nem is tudja ennyi idő alatt megtanulni a szerepet...

Herczeg: Az nem baj!... A fő, hogy hasonlítson... Az arc a fontos... Majd a többiek játszanak helyette. Fenyőkém, azonnal hozd át...

Fenyő: Mit ígérjek neki?

Herczeg: A Halászbástyát és húsz pengőt... de gyorsan, Fenyőkém... gyorsan...

Fenyő: Rohanok! (A jobb ajtóban.) Szóval, a Halászbástya és húsz pengő. (El.)

Herczeg (kélségbeesve): Nem bízom ebben... Kinek van még egy olyan buta arca, mint Salamonnak? Istenem... pont premiéren kell neki autótúrára menni... (Egész oda van.) Megyek, szólok a társulatnak... Micsoda botrány lesz... (El jobbhátul.)

Komlós (indul balra).

Sas (balról be): Milyen sikerem van, Vilikém... őt függöny...

Komlós (röhög): Na, te jól blamáltad magad... (Nagyon röhög.) Mi újság az Operában?

Sas: A Herczeg elmondta neked?

Komlós: Nekem? Az egész Pest tudja már... (Röhög.) De legalább tudod a Toscát...

Sas: Visszaadtam ezt már Herczegnek... (Súgva.) Küldtem neki egy sürgönyt a Salamon nevében, hogy nem léphet fel és ő vegye át a szerepeit...

Komlós (megdöbbenve): Te küldted a sürgönyt?

Sas: Már megkapta?

Komlós (röhög): Meg!... Jaj, hogy oda volt... Azt látni kellett volna... Gratulálok... Ilyen jó!...

Sas: Na, én sietek haza, mert még agyonüt... Jössz?

Komlós: Jövök... Ha láttad volna...

Majdnem sírt... Hogy találtad ki ezt?... Remek...

Sas: Na, gyere gyorsan. (Indulnak jobbra.)

Herczeg (jobbhátulról be, kezében szerep, tanul).

Komlós (meglöki Sast): Mit tanulsz, Jenő?

Herczeg (szomorúan): A Salamon szerepét... Háttha nem hasonlít, akit a Fenyő hoz... Borzasztó... Meglátjátok, botrány lesz!...

Komlós: Csak tanulj, Jenőkém... mi megyünk haza... Jó mulatást... (Röhögve Sással együtt el jobbra.)

Herczeg (dühösen utánuk): Meg vagy-tok örülve? Mit röhögtök? (Belemerül a szerepbe, tanul.)

Rolkó (be jobbhátulról): Jenő, ez igaz?

Herczeg: Most mit szólsz?

Ring (Barnával balról be): A Salamon tényleg lemondott?

Herczeg: Hagyjatok tanulni. Csak már itt volna a Fenyő!...

(Jobbról be izgatottan Fenyő)

Fenyő: Itt van... Áthoztam...

Herczeg (izgatottan): Na... Jöjjen be!...

Kropacsék (negyvenen felül, kis sötét szakáll, bajusz, kezében kártya szét-rakva, látszik, hogy parti közben hozták el. Feleségével, Gizával, jobbról be): Alászolgája... Kropacsék... (Ringhez). Kisztihand! Kropacsék!

Giza: Jó estét!... Kropacsékné!...

Kropacsék: Nem fontos!

Herczeg: Maga az?

Kropacsék: Melyik?

Herczeg: Aki hasonlít!

Kropacsék: Kire?

Herczeg: A Salamonra!

Kropacsék: Nem tudom!... Ezért hívtak?

Fenyő: Hát persze, hogy ezért?

Kropacsék: Legalább hagyta volna kijátszani a partit!... Nézze, milyen lapom van!... Tiszta adu

A JÓ VARRÓGÉP

PRECIZIÓS

MUNKA —

E Z É R T:

ÓVATOSSÁG

A BESZERZÉSÉNél

nélkül... Makk ász, tök ász...
 Én kevertem!...

Giza: Hát miről volna szó, kérem?
Herczeg: A Fenyő úr még nem mondta el?

Giza: Beszélt valamit az urammal, de én nem értettem, mert előre szaladtak... s én nem tudok úgy sietni... Rögtön elfulladok...

Kropacsek: Beteges asszony... Mit gondolnak, meddig élhet még?
Herczeg: Talán most ezt hagyjuk... Szóval, maga nem ismeri a Salamon, akire hasonlít?

Kropacsek: Meglehet, hogy ismerem. Az ember így a kávéházban anyyi néppel összejön!

Herczeg (Salamon fényképére mutat): Ez az!

Kropacsek (megnézi): Én szebb vagyok!... (Még egyszer megnézi.) Sokkal szebb vagyok. Ez nagyon csúnya!

Rolkó: No, maga se egy leányalom!
Kropacsek: Mondja, azért hívott át, hogy sértessenek?...
Herczeg: Nézze, ez a Salamon máma váratlanul lemondott!
Kropacsek: Lemondott?
Herczeg: Igen!
Kropacsek: Ez egy miniszter?
Herczeg: Dehogy! Színész!... A legjobb komikus...
Giza (a fényképre): Ez?
Barna: Ez!
Giza: Ki hinné!...
Herczeg: Szóval, szeretnénk, ha maga máma fellépne a Salamon helyett.
Kropacsek (felteszi a kalapját): Na, gyere, mama! (Menni akar.)
Fenyő: Hé... álljon meg!... Hát én mondtam magának, hogy itt játszania kell!...
Kropacsek: Én azt hittem, alsóst... De bohócoskodni a színpadon?! Mit szólnának a klubban?
Rolkó: Melyik klub?
Kropacsek: Klub-kávéház!
Giza: No gyere, Frigyes, gyere... Ne töltsd az időt... Jó estét!...
Herczeg: Várjanak... Ha fellép, száz pengőt kap!
Kropacsek (ránéz Gizára): No?
Giza: Miért ne lépnél fel?

Herczeg: Hát igen?
Kropacsek: Hát azért jöttem!... Majd meglátják, milyen jó káim vannak... Tudom utánozni villamos csengőt... Azon anyyi lehet röhögni...
Herczeg: Képzem... De mielőtt fel lép, le kell borotválnia a szakállá és bajuszát, hogy lássuk, tényleg hasonlít-e a Salamonra... Barna úr, küldje a fodrászt!... (Barna el.)
Kropacsek: Leborotválni? Azt nem engedem.
Herczeg: Hát máskülönben nem hasonlít a Salamonra!
Kropacsek: Hát ki akar erre hasonlítani?... Isten őrizz!
Herczeg: Dehát a közönségnek azt kell hinni, hogy maga a Salamon.
Giza: Frigyes, én mondom, ne had magad leborotválni. Jön a tél, megfázol!...
Herczeg: Uram, Kropacsek úr, gondoljon a száz pengőre!
Kropacsek: Hiszen ez az, hogy folyton rá gondolok... Érdekes, ahogy nézem, inkább magára hasonlítol!
Herczeg: Rám? Na, na!
Kropacsek: Ugyanaz a kiállítás... Most büszke, mi?
Barna: Főrendező úr, kérem... borbély már elment...
Herczeg: Elment? Na még ez is!... Tud valaki közületek borotválni?
Rolkó: Én megpróbálom!
Kropacsek: De nem rajtam!... Gyere, mama... (Indul.)
Giza: Igazad van, Frigyes... Ne töltsd az időt... (Indul.)
Herczeg: Kap százötven pengőt!
Kropacsek (Gizához): Mondd, mietsz?... Mindig szalad? És le bevág egy kicsit?
Herczeg: Üljön le!... Rolkó!... O van szappan, pemzli... a fiókb: kés... egy-kettő!... Ide üljön. Itt látsz?
Rolkó: És ha nem látok... Nála az mindegy!
Kropacsek (újeden): Kedves ember (Leül.)
Rolkó (szappanozni kezd): Ne reményen... Szappanozni, azt biztos tudok...

A SINGER VARRÓGÉPEK A LEGJOBBAK

FIÓKOK MINDENÜTT! → SINGER VARRÓGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Herczeg: Maga még nem volt ebben a színházban?

Kropacsek (akit közben szappanoznak): Nem, kérem... Én még Pesten színházban csak kétszer voltam!

Herczeg: Ugy! És mit látott?

Kropacsek: Aki előttem ült.

Ring: Csak azt?

Kropacsek: Igen!... Olyan pechem volt, hogy mindig nagy ember ült előttem... Hát gondoltam, többet nem megyek...

Rolkó: Mondd, Jenőké, hogy is kell a kést fogni?

Kropacsek (beszappanozva felugrik): Gyerünk, mama... (Indul.)

Giza: Gyerünk, Frigyes... Ne töltsük az időt!...

Herczeg (elébe ugrik): Kropacsek úr... kétszáz pengőt kap!

Kropacsek (Gizához): Ha el akarsz menni, menj, de engem hagyjál... Folyton elhív... Létezik az?... Nahát!... (Leül.) Csinálja!...

Rolkó (húz egyet a késsel):

Kropacsek (felugrik): Halt!... Az nem úgy megy!... Adjanak nekem is egy kést, hogy védekezni tudjak... Én védtelen vagyok!

Rolkó (lengomja): Üljön le, a keserít... így sohase leszünk kész!

Kropacsek: De nem kiborotválni?!?

Rolkó: Most ne beszéljen. (Dolgozik.)

Giza: Elég lesz talán stuccolni?!?

Rolkó: Hát azt csinálom... Azt hiszi, most először borotvátok?

Giza: Hát nem?

Rolkó: De!...

Kropacsek: Kedves ember!...

Rolkó: No, kész vagyunk... (Ott áll Kropacsek simán.)

Herczeg (extázisban): Remek!... Mintha a Salamon volna...

Fenyő: No, mit mondtam?

Ring: Ezt a hasonlatosságot még nem is láttam...

Barna: Nézze meg magát a tükörben.

Kropacsek (nézi, nincs megelégedve magával, nézi a fényképet is): Hát azért annyira csúnya most sem vagyok...

Herczeg (lázasan intézkedik): Most vigyetek fel az öltözőbe... adjátok rá a ruhát... aztán majd én elmondom, hogy mit kell csinálni neki a színpadon...

Kropacsek: Rám kell bízni... Ha én elkezdem a villamos csengőt utá-

MEGJELENT

A Z 1932-İK ÉVI

KINCSES

KALENDÁRIOM

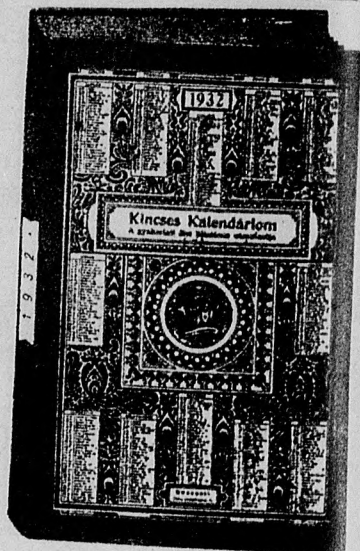
A BUDAPESTI HIRLAP előfizetőinek karácsonyi ajándéka

Pénzért nem kapható,
INGYEN kapja mindenki,
aki legalább negyedévre előfi-
zet a BUDAPESTI HIRLAP-ra

A karácsonyi könyvpiac legértelmesebb könyve a KINCSES KALENDÁRIOM harminchatodik kötete, amely egész könyvtárral felér.

Ötödfélszáz oldal, tizenhárom kép, többszáz cikk, a legaktuálisabb kérdéseket magyarázó színes térképmellékletek.

Siessen előfizetni a Budapesti Hirlapra!

nozni, itt olyan röhgés lesz...
(Elmennek mind jobbhátul, eggedül
Giza és Herczeg maradnak a színen.)

Herczeg: Hát mit szól, nagyságos
asszony, a férjéhez, hogy színész
lett?

Giza: Tudja mit? Nem nagyon örülök
neki...

Herczeg: Ugyan kérem. Nem szégyen az!
Giza: Azt tudom, kérem, de holnap
már mégsem engedném Frigyes
fellépni...

Herczeg: Miért?

Giza (mint egy titkot mondja el):
Ez egy nőbolond, kérem... Még
csak az kell, hogy bekerüljön egy
színházba, ahol annyi csinos kis
nő van... Ez beleőrülne...

Herczeg: Ne tessék már mondani!?

Giza: A Frigyes? Hajaj!... A ház-
ban, ahol lakunk, minden nővel
kikezdedt már...

Herczeg: És a nagysád hagyja?

Giza: Én verem, verem, de nem
használ... Fanatikusa a nőknek...
Minden kávéházban viszonya van
a kenyeressel... Ugy tud velük
bánni, hogy némelyik ingyen adja
neki a brióst... Csuda ember...
Azelőtt nem jártam vele, de most
egy lépést nem tehet már nélkü-
lem... Inkább ott egyen a füst
abban a bűdös kávéházban, de én
nem tágitok mellőle... Ha egy
percig egyedül hagyom, már csó-
kolózik... Csuda ember... En-
gem is úgy ismert meg a kávéház-
ban... Ott ültem a főhelyen...

Herczeg: Az ablak mellett?

Giza: A kasszában... Tudja, mennyi
rumot költöttem rá... ha az
máma nekem megvolna üvegben...
(Elmennek balra.)

Posner (be jobbról. Kalapban, kabát-
ban. Kiszól): Portás!

Portás: Parancsol a művész nő?

Posner: Kerestek telefonon?

Portás: Senki!

Posner: Köszönöm!...

Salamon (jobbról be, kabátban, kalap-
ban): Jó estét! (Csak a haja és
az alsó kabátja különbözik Kropa-
csekétől.)

Portás: Alászolgája, igazgató úr!...
(Lesegíti a kabátot. El.)

Posner: Szervusz, Bélám...

Salamon: Csókolom a kezéd... Van
siker eddig?

Posner: Nem tudok semmit! Én is

csak most jöttem... Szaladok is
öltözni, szervusz... (Balra el.)
Barna (balról be): Na itt van, öre-
gem?

Salamon: Tessék?

Barna: Drukkol, mi?

Salamon: Miért drukkoljak?...

Barna: No hallja?! Nem olyan
könnyű dolog ez a színház, mint
ahogy azt gondolja, apám... Kü-
lönben mit tudja azt maga!

Salamon: Hogy-hogy?

Barna: Nézze, én már húsz éve
csinálom és még sehol sem tartok.
Igaz, hogy engem elnyom a Sa-
lamon...

Salamon: Magát!?

Barna: De hogy elnyom! Hajaj!

Salamon: Jaj, Barna úr...

Barna: Hagyjuk ezt... hát csak
fel a fejjel... majd én ott fogok
állni a kulisszák mögött és segítök
magának... (Megveregeti.) Csak
bátran, apus!... (El.)

Salamon (kővé meredve néz utána, majd
hirtelen felocsudik, apus): Hé, Barna
úr... jaj, ez megőrült... hogy
ő segít nekem... mi van itt?

Herczeg (balról be): Na, már itt van?

Nagyon jól néz ki...

Salamon: Szervusz, Jenő!

Herczeg: Szervusz?

Salamon: Szervusz!... Vagy nem?

Herczeg: Legyen szervusz!

Salamon: Hogy ment eddig az elő-
adás?

Herczeg: Mit érdekel az téged?...

Nézd csak, egyszerre milyen ha-
bitúé lettél... Inkább eredj most
fel a Rólkó művész úrhoz, az majd
elmondja neked, hogy mit kell
csinálni.

Budapesten

a vidéki úri
közönség
csakis a

**CONTINENTAL
SZÁLLODÁBAN**

VII, Dohány ucca 42-44.

lakik. — 180 szoba.

Legmodernebb komfort. Hűdeg, meleg folyó-
víz. Szobákban telefon. Villamos- és autó-
buszközlekedés minden irányban. — Lénye-
gesen leszállított szobaárak!

Herczeg: Maga még nem volt ebben a színházban?
Kropacsek (akit közben szappanoznak): Nem, kérem... Én még Pesten színházban csak kétszer voltam!
Herczeg: Ugy! És mit látott?
Kropacsek: Aki előttem ült.
Ring: Csak azt?
Kropacsek: Igen!... Olyan pechem volt, hogy mindig nagy ember ült előttem... Hát gondoltam, többet nem megyek...
Rolkó: Mondd, Jenőké, hogy is kell a kést fogni?
Kropacsek (beszappanozva felugrik): Gyerünk, mama... (Indul.)
Giza: Gyerünk, Frigyes... Ne töltsük az időt!...
Herczeg (elébe ugrik): Kropacsek úr... kétszáz pengőt kap!
Kropacsek (Gizához): Ha el akarsz menni, menj, de engem hagyjál... Folyton elhív... Létezik az?... Nahát!... (Leül.) Csinálja!...
Rolkó (húz egyet a késsel).
Kropacsek (felugrik): Halt!... Az nem úgy megy!... Adjanak nekem is egy kést, hogy védekezni tudjak... Én védtelen vagyok!

Rolkó (lengomja): Üljön le, a keser-vit... így sohase leszünk kész!
Kropacsek: De nem kiborotválni?!
Rolkó: Most ne beszéljen. (Dolgozik.)
Giza: Elég lesz talán stuccolni?!
Rolkó: Hát azt csinálom... Azt hiszi, most először borotválók?
Giza: Hát nem?
Rolkó: De!...
Kropacsek: Kedves ember!...
Rolkó: No, kész vagyunk... (Ott áll Kropacsek stádn.)
Herczeg (extázisban): Remek!... Mintha a Salamon volna...
Fenyő: No, mit mondtam?
Ring: Ezt a hasonlatosságot még nem is láttam...
Barna: Nézze meg magát a tükörben.
Kropacsek (nézi, nincs meglepedve magával, nézi a fényképet is): Hát azért annyira csúnya most sem vagyok...
Herczeg (lázasan intézkedik): Most vigyétek fel az öltözőbe... adjátok rá a ruhát... aztán majd én elmondom, hogy mit kell csinálni neki a színpadon...
Kropacsek: Rám kell bízni... Ha én elkezdem a villamos csengőt utá-

MEGJELENT

AZ 1932-İK ÉVI

KINCSES KALENDÁRIOM

A BUDAPESTI HIRLAP előfizetőinek
karácsonyi ajándéka

Pénzért **nem kapható,**
INGYEN kapja mindenki,

aki legalább negyedévre előfi-
zet a BUDAPESTI HIRLAP-ra

A karácsonyi könyvpiac legértelme-
sabb könyve a **KINCSES KALENDÁRIOM** harminchatodik kötete, amely
egész könyvtárral felér.

Ötödfélszáz oldal, félezer kép, többszáz cikk, a legaktuálisabb kérdéseket magyarázó színes térképmelléklete!

Siessen előfizetni a Budapesti Hirlapra!

nozni, itt olyan röhögés lesz...

(Elmennek mind jobbhátul, egyedül Giza és Herczeg maradnak a színen.)

Herczeg: Hát mit szól, nagyságos asszony, a férjéhez, hogy színész lett?

Giza: Tudja mit? Nem nagyon örülök neki...

Herczeg: Ugyan kérem. Nem szégyen az!

Giza: Azt tudom, kérem, de holnap már mégsem engedném Frigvest fellépni...

Herczeg: Miért?

Giza (mint egy titkot mondja el): Ez egy nőbolond, kérem... Még csak az kell, hogy bekerüljön egy színházba, ahol annyi csinos kis nő van... Ez beleőrülne...

Herczeg: Ne tessék már mondani!?

Giza: A Frigyes? Hajaj!... A házban, ahol lakunk, minden nővel kikezdett már...

Herczeg: És a nagysád hagyja?

Giza: Én verem, verem, de nem használ... Fanatikusa a nőknek... Minden kávéházban viszonya van a kenyerral... Ugy tud velük bánni, hogy némelyik ingyen adja neki a brióst... Csuda ember... Azelőtt nem jártam vele, de most egy lépést nem tehet már nélkülem... Inkább ott egyen a füst abban a büdös kávéházban, de én nem tágitok mellőle... Ha egy percig egyedül hagyom, már csokolózik... Csuda ember... Engem is úgy ismert meg a kávéházban... Ott ültem a főhelyen...

Herczeg: Az ablak mellett?

Giza: A kasszában... Tudja, mennyi rumot költöttem rá... ha az máma nekem megvolna üvegben... (Elmennek balra.)

Posner (be jobbról. Kalapban, kabátban. Kiszól): Portás!

Portás: Parancsol a művésznő?

Posner: Kerestek telefonon?

Portás: Senki!

Posner: Köszönöm!...

Salamon (jobbról be, kabátban, kalapban): Jó estét! (Csak a haja és az alsó kabátja különbözik Kropacsekétől.)

Portás: Alászolgája, igazgató úr!... (Leseglti a kabátot. El.)

Posner: Szervusz, Bélám...

Salamon: Csókolom a kezéd... Van siker eddig?

Posner: Nem tudok semmit! Én is

csak most jöttem... Szaladok is öltözni, szervusz... (Balra el.)

Barna (balról be): Na itt van, öregem?

Salamon: Tessék?

Barna: Drukkol, mi?

Salamon: Miért drukkoljak?...

Barna: No hallja?! Nem olyan könnyű dolog ez a színház, mint ahogy azt gondolja, apám... Különben mit tudja azt maga!

Salamon: Hogy-hogy?

Barna: Nézze, én már húsz éve csinálom és még sehol sem tartok. Igaz, hogy engem elnyom a Salamon...

Salamon: Magát!?

Barna: De hogy elnyom! Hajaj!

Salamon: Jaj, Barna úr...

Barna: Hagyjuk ezt... hát csak fel a fejfel... majd én ott fogok állni a kulisszák mögött és segítek magának... (Megveregeti.) Csak bátran, apus!... (El.)

Salamon (kövé meredbe néz utána, majd hirtelen felocsudik, apus): Hé, Barna úr... jaj, ez megőrült... hogy ő segít nekem... mi van itt?

Herczeg (balról be): Na, már itt van?

Nagyon jól néz ki...

Salamon: Szervusz, Jenő!

Herczeg: Szervusz?

Salamon: Szervusz!... Vagy nem?

Herczeg: Legyen szervusz!

Salamon: Hogy ment eddig az előadás?

Herczeg: Mit érdekel az téged?... Nézd csak, egyszerre milyen habitué lettél... Inkább eredj most fel a Rolkó művész úrhoz, az majd elmondja neked, hogy mit kell csinálni.

Budapesten

a vidéki úri
közönség
csakis a

**CONTINENTAL
SZÁLLODÁBAN**

VII, Dohány uccsa 42-44.

lakik. — 180 szoba.

Legmodernebb komfort. Hideg, meleg folyó-
víz. Szobákban telefon. Villamos- és autó-
buszközlekedés minden irányban. — Lénye-
gesen leszállított szobáruk!

- Salamon* : Hol ?
Herczeg : A darabban !
Salamon : Milyen darabban ?
Herczeg : Amiben játszol !
Salamon : Azt a Rolkó fogja megmondani ?
Herczeg : Igen !
Salamon : Hogy én mit csináljak a darabban ?
Herczeg : Mit kérdezel annyit ! Igen, a Rolkó fogja megmondani...
Salamon : Áhá !... Jenő, mondd meg őszintén, ki hozott be bort vagy snapszot a színházba ?
Herczeg : Miért ?
Salamon : Mert itt mindenki be van rúgva máma...
Herczeg : Ne viccelj, azt nem szeretem... Elég baj úgyis, hogy a színház rád van szorulva...
Salamon : Kérlek szépen... (Magában.) Tökrészeg !...
Herczeg : Na, mit állsz itt... menj fel a Rolkóhoz... nemsokára jön a darab...
Salamon : Megyek már, aranyom, megyek már... Fellepsz te még máma valamiben ?
Herczeg : Hát persze... Még két darabban...
Salamon (símogatva) : Jenőkém, ne lépj fel... Én inkább átveszem a szerepeidet...
Herczeg : Te ?... Hallod, aztán ne szemtelenkedj... Vérszemet kaptál ?
Salamon (könyörög) : Jenőkém, erergy haza, feküdj le... vagy dugd egy latorba a fejed... csinálj valamit, az istenért. Jenőkém...
Herczeg : Te... izé... mi is a keresztneved ?
Salamon : Béla, aranyom, Béla ! (Magában.) Tökrészeg !
Herczeg : Te, Béla, ha nem hagyod abba a szemtelenkedést, mehatsz !
Salamon (kezd méregbe jönni) : Na, Jenőkém, illuminált állapot ide, illuminált állapot oda, ezt a hangot nem tűröm.
Herczeg : Na, most aztán csönd !
Salamon (magában, rém dühös) : A fene egye meg, aki egy színházba snapszot hoz ! (Fent.) Elmehetsz ! Majd holnap számolunk...
Herczeg : De most aztán elég legyen, kérem. Ebben a színházban elvégre én vagyok az úr !
Salamon : Ugy !... Akkor vakard le a plakátról, hogy igazgató Salamón Béla...
Herczeg : Én vagyok a művészeti vezető !
Salamon : Vagyok mindig olyan művész, mint te...
Herczeg : Hát ez arcátlanság... Azt hiszed, hogy a villamos csengő utánzása már művészet ?
Salamon : Mi történt a villamossal ?
Herczeg : Azt hiszed, hogy csak te tudod ezt, hogy (Utánozva.) csing, csing... én is tudom...
Salamon : Csing, csing ? (Magában.) Hű, de részeg...
Herczeg : Ha a Rolkó lejön a színpadról, erergy fel hozzá... Ja igen... és a nőket hadd békén a színházban !
Salamon : Ki akarta bántani őket ?
Herczeg : Jó, jó, csak ne tedd magad... a feleséggel beszéltem az előbb.
Salamon : No, mit mondott ?
Herczeg : Hogy milyen nőbarát vagy.
Salamon (tíjeden) : Ajaj, valaki pletykált !
Herczeg : Mesélte, hogy kikezdel minden kenyereslánnyal...
Salamon : Kenyereslánnyal ?... (Gondolkodik.) Hacsak nem mikor a Lovrana-kávéházba jártam... de annak már tíz éve...
Herczeg : És hogy ingyen kapod a brióst... (Tréfásan ráüt.) Vén disznó...
Salamon : Az nem igaz... Az én feleségem ezt nem mondta...
Herczeg : Jó, hát nem mondta... A fontos az, apám, hogy tudd jól, mit kell csinálni a színpadon... Különbben nem kapsz egy vas felvételdíjat sem... (A jobbhátulsó ajtóban.) Nem is néz ki belőled, hogy ilyen szatir vagy. (El.)
Salamon : Na tessék !... Hogy egy intelligens ember így leigya magát... Csak tudnám, ki pletykált a feleségemnek ? !
Posner (estélyiben, be batról) : Mi van veled, direktor úr ?... Miért vagy úgy felindulva ?
Salamon : Képzeld, a Herczeg tökrészeg... Es olyan szemtelen... Azt mondta, hogy nagyobb mű-

Meglepetés 6 művészi arckép csak 8 pengő
 Halmi udv. fényképésznél, Kecskeméti u. 19

vész, mint én... Ugyanezt mondta már józanul is...

Posner: Hadd, kérlek... nem érdekes, hogy igazad magad... Mondd, hogy nézek ki... Ebben játszom az operettet...

Salamon: Gyönyörű... Mint egy kis angyal... Remek...

Posner: Jaj, direktor úr, te olyan édes ember vagy... (Nyakába borul és megcsókolja.)

Giza (ebben a pillanatban balról be. Meglátja őket egymás nyakában.): Frigyes!...

(Rá sem hederítenek)

Giza: Tudtam, hogy ez lesz a vége!... Frigyes!... (Meghúzza Salamon kabátját.) Mondja, fiam, nem sülsz ki a szeme az arcából?

Salamon: Parancsol?

Giza: Azt elhiszem, hogy parancsolok!... Vegye a kabátját és jöjjön haza, de azonnal!

Salamon (tanácsot kérőleg bámul Posnerre): Kegyed kicsoda?

Giza: Hallja, ne tegye magát, tudja, hogy gyors kezem van!

Salamon: No végre, hogy tudok valamit magáról... A gyorskező hölgy!... Mi teccik?

Giza: Ne tegye magát, fiam, ne tegye magát... Le akar tagadni a hölgy előtt?... (Posnerhez.) Mindenkinek azt hazudja, hogy nőtlen...

Posner: Nekem nem hazudta!

Giza: Ön tudta, hogy nős?

Posner: Hát persze, hogy tudtam!

Giza: És mégis leállt vele itt csókolózni? Na, magáról is megvan a véleményem cica!

Salamon: Hallja, néni, aztán itt ne sértessen senkit, mert amilyen gyorskező maga, olyan gyorslábú vagyok én.

Giza: Hallja, addig jöjjön haza, míg szépen beszélnek...

Salamon: Mondja, mért akar engem hazaküldeni?

Giza: Hát nem jön?

Salamon: Haza?

Giza: Haza!

Salamon: Magához?

Giza: Igen!

Salamon: Mondja, nem szégyelli magát vén nő létére ilyeneket mondani?... Mars ki!

Giza: Jaj! Kidob?

Salamon: Ez a helyes kifejezés! Hát megy?

Giza: Megyek, de maga is jön velem!

Barna (balról beszél): Posner művésznő... színpadra... (El.)

Posner: Megyek!... (Fejcsóválva ki.)

Salamon (nagyon dühös): No de hát mit akar tőlem, az istenért? Pénzt vagy mit? Ne tartson fel, kérem... Nekem itt színházat kell csinálnom...

Giza: Na, csak jöjjön haza, cica, csinállok én olyan színházat otthon, hogy míg él, nem felejt el...

Salamon (magában): Ezt is megkínálták a snapsszal... Nézze, néni, ha azonnal nem szedi a sátorfáját, a portással dobatom ki...

Giza (sírni kezd): Istenem... ezt érdemlem én meg tőle... Már haza se akar jönni...

Salamon: Szóval, nem megy... (Ordít.) Portás!... Portás!... (Dühösen indul jobbra.) A fene egye meg azt a portást, hogy beenged részeg idegeneket... (El.)

Herczeg (jobbhátulról be): Na?... Csak nem sír nagysád?!

Giza (sírva): Itthagytott a Frigyes... nem akar többé hazajönni... a fene egye meg a színházukat... ez az oka mindennek.

A hódítás titka

Valóságos varázslatot végez a kozmetika mai tudománya. Keresse fel

Paizs Kató kozmetikai intézetét,

ahol szépségápolás, estélyi kikészítés, arctisztatlanságok speciális kezelése és quarcfénykezelés van

Krémek és arcvizek szétküldése vidékre is

Tanítványok szakszerű kiképzése!

Díjtalan tanácsadás

Budapest, IV, Ferenciek tere 3, télem. 18.

Herczeg: Mi történt?

Giza: Előbb bejövök, hát itt áll a Frigyes és csókolózik egy hölgyikével...

Herczeg: Itt? Hisz még senkit sem ismer a színházból...

Giza: Nem tudja, hogy ennél milyen gyorsan megy az... Híres erről... Engem négy perc alatt hódított meg... Pedig válogató voltam... Erre először szépen beszéltem vele, Frigyeském, gyere haza, ha nem akarsz, hogy megpofozzalak... hát meg se akart ismerni... és tudja, mit mondott?... A portással dobát ki... Ki is ment a portásért... (*Sírva.*) Hogy ezt én hogy összeverem, csak kikerülünk innen...

Herczeg: Az semmi! Velem hogy beszélt... Először letegezett... aztán azt mondta, hogy részeg vagyok... ennek a fejébe szállt a dicsőség...

Kropacsek (jobbátulról be. A nadrág ugyanaz, mint mikor Salamont juttassa, csak a kabát teljesen elütő szín és a frizura rendellen.): Itt van anyuskám?! Már kerestem mindenütt!

Herczeg: Mondja, nem szégyelli magát?

Kropacsek: Miért, kérem?

Herczeg: Kivel csókolózott maga itt az előbb?

Kropacsek: Én?

Herczeg: Nem, a váci püspök!

Kropacsek: Hát akkor miért kérdezi tőlem?

Giza: Frigyes!

Kropacsek: Tessék?

Giza: Le meri tagadni, hogy csókolózott?

Kropacsek: Le merem!...

Giza: Nahát... Azt is tagadja, hogy a portással ki akart dobálni?

Kropacsek: Mikor?

Giza: Az előbb!

Kropacsek: Magát kidobálni?

Giza: A portással!

Kropacsek: Nem jutott eszembe az ötlet!...

Giza: Hát így hazudni... nekem

megáll az eszem... persze, fél a színész úrtól...

Herczeg: Ahogy ő fél tőlem. Előbb velem is olyan szemtelenül beszélt, hogy hallatlan...

Kropacsek: Én?... Lent se voltam egy félórája... A Rolkó úr elmondta, hogy mit kell csinálni... A villamos csengőn többet nevének...

Herczeg (súgva Rajnához): Ez egy mániakus hazudozó... elveszett ember... (*El balra.*)

Giza: Hát hazajön?

Kropacsek: Miért ne mennék?

Giza: Hát miért mondta, hogy nem jön?!

Kropacsek: Mikor volt az?! Azt tegnapelőtt mondtam a Bodó-kávéházban.

Rolkó (be, jobbátul): Hol mászkál maga, Kropacsek? Át kell venni még egyszer a darabot!

Giza: Bajosan, kérem... Az uram hazamegy!

Kropacsek: Node előbb játszani fogok... Másképp nem kapjuk meg a pénzt...

Giza: Hát jó... Majd én kint addig megvárom... De figyelmeztetem, Frigyes, a nőket hagyja... Sose feledkezzen meg arról, hogy gyorskezü vagyok... (*El balra.*)

Rolkó: Gyorskezü?

Kropacsek: Rekorder... Egyszer negyvenhét pofont adott egy perc alatt... Mára akarja megjavítani a rekordot...

Rolkó: Hát kezdjük... Maga belép és megcsókolja a hölgyet, aki a divánon ül!

Kropacsek: Az ki van zárva!

Rolkó: Nem akarja megcsókolni?

Kropacsek: De! Csak nem a színpadon, annyi ember előtt. Másnap visszamondják a feleségemnek...

Portás (be jobbról): Jó estét. Kérem, Rolkó úr, egy hölgy keres valami Kropacsek urat... Van itt olyan?

Kropacsek: Hogyne volna... Csak jöjjön be...

Portás: Igenis. (*El.*)

Rolkó: Kropacsek?! Maga itt randevúkat ad?

Kropacsek: Muszáj volt... A kenyeres a Westendből... Mikor elmentem, mondtam, hogy idejövök. Szép lány... És hogy szeret... Elteszi nekem a legszebb sercliket...

Rolkó: Dehát a felesége?

KIADÓ

3, esetleg 4 szobás összkomfortos lakás központi fűtéssel, valamint uccai üzlethelyiség Bővebbet VII. ker., Dohány ucca 12 szám, portásnál

Kropacsek: Az megvan még!
Rolkó: Node itt van kint?
Kropacsek: Mit csináljak... Velem jött ma a kávéházba... Majd megpróbálok meglógni tőle...
Kenyeres (fiatal, csinos lány): A Kropacsek urat keresem, kérem...
Kropacsek: Mancikám... hát nem ismeresz meg?
Kenyeres: Jaj, maga az, Kropacsek úr... hová tette a szép bajuszát, szakállát?...
Kropacsek (Rolkóra mutat): Neki adtam... Hát csak gyorsan, Mancikám, hol találkozunk... kint áll a feleségem...
Manci: Hát fél tizenkettőkor itt a Berliini téren... El tud jönni, biztos?
Kropacsek: Miért nem tudnék? Legfeljebb elhozom a feleségem is...
Manci: Hol várjam? A Berliini tér nagy...
Kropacsek: Majd elkiabálok magam, kenyeres... akkor maga odaszalad... Nem hozott egy kis süteményt, Mancikám?
Manci: Dehogy nem... (Csomagot nyújt át.) Itt van egy szép nagy briós... Pá... (El jobbra.)
Kropacsek (kibontja): Ez egy nagy briós? Ez egy embriós!...
Rolkó: No hallja, hogy tud bánni maga a nőekkel?!
Kropacsek: A külsőm!...
Rolkó: Na, gyerünk fel az öltözőbe próbálni a nagy jelenetet a Boross Gézával... (Indulnak jobbhátul.) Milyen szép lány volt... És ez tényleg ingyen adja a sercliket?
Kropacsek: Az semmi... Nekem volt egy barátnőm, egy olyan egészségügyi helyen alkalmazva... Az naponta hozott egy... (Elmennek.)
Ring (balról be, felszól jobbhátulra): A Komlós még nem jött vissza?
Komlós (be jobbról): Itt vagyok, anyuskám!...
Ring: Rögtön mi jövünk... mi lesz?
Komlós: Also einz!... (Int, táncolva, énekelve mennek ki balra.) Összebújva, sülve-főve veled, jaj, de szép is lenne így az élet... (El balra.)
Salamon (jobbról be): Hol mászkál az a portás?!... (Körülnéz.) No, csak hogy már elment...
Manel (jobbról be, megáll az ajtóban): Pssz... Hé...

Salamon (csodálkozva): Tessék kérem?
Manci (odamegy hozzá): Apuskám, ne a Berliini téren találkozzunk.
Salamon: Tessék?
Manci: Mondom, ne a Berliini téren.
Salamon: Ne a Berliini téren?
Manci: Ne!
Salamon: Hát hol?
Manci: Az Operánál, a Szfinxnél...
Salamon: Máma?
Manci: Igen!
Salamon: Kivel?
Manci: Hát velem.
Salamon: És miért?
Manci: Miért, miért. Hát mit tudom én, maga akart velem találkozni.
Salamon: Ugy!... (Magában.) Mi van itt máma?
Manci: Hát ott lesz?
Salamon: Ha egy mód van rá...
Manci: A Szfinxnél...
Salamon: Hát máshová nem is mennék... Oda szoktam járni...
Manci: Szóval biztos ott lesz...
Salamon: Ha nem én, de valaki biztos... Csak maga álljon a Szfinxnél és én garantálom, hogy nem fog egyedül hazamenni...
Manci: ... Pá, kisapám... (Indul ki már az ajtóban, jobb.) Hogy ízlett a briós?
Salamon (úgy csinál, mintha azt akarná mondani, hogy nem volt valami jó, majd hirtelen bámulva): ... Tessék?
Manci: Jaj de trotli vagy máma... Mi történt veled? (El.)
Salamon: Jó isten!... Mi van itt máma? (Ijedten kiordít.) Portás! Portás!
Portás (be): Parancsol az igazgató úr!
Salamon: Mondja, ez a Terézkörúti Színpad?
Portás: Tessék?
Salamon: Ez a Terézkörúti Színpad?
Portás: Ez az, kérem, igazgató úr!
Salamon: Köszönöm! (Portás el.) ... Akkor nem értem... (Leül.)
Komlós (be balról).
Salamon: Szervusz Komlós-kám...
Komlós: Te vagy az, direktor úr?
Salamon: Miért ne lennék én?
Komlós (nagyon röhög): Mert van a színházban egy hasonmásod... Én még nem láttam, de azt mondják, pont úgy néz ki, mint te... (Röhög.) A fene ezt a Sas Ollyt...
Salamon (rettenetes izgatott): Mi van a Sas Ollyval?...

SZÉPSÉGLEXIKON

V.

Arépolás. A pattanásos, zsíros arcbőr helyi gyógykezelésénél az arc gőzölésén kívül a gyulladáshoz vezető bőrtüneteket, fél—egy százalékos resorcin, vagy bőrvizes oldattal borogassuk. Leghelyesebb, ha a borogatásokat este lefekvés előtt végezzük, olyképpen, hogy a fenti szerek egyikébe mártott tiszta vászon ruháskával 20—25 percig gyöngéden törölgetjük a gyulladáshoz vezető bőrtünetet. Éjszakára bőrvízbe mártott ruhával köthetjük át a pattanásos bőrrészt.

A fejbőr ú. n. seborrhoeás megbetegedése ugyancsak összefüggésben áll az arcbőr zsírosodásával, miért is a pattanásos bőr gyógyításával egyidőben a fejbőr korpásodását is meg kell szüntetnünk. Itt is elsősorban a tisztaságra kell ügyelnünk és a fejbőrt legalább egyszer hetenként langyos vízzel és szappannal alaposan meg kell mosni. Korpás fejbőrűket hetenként kétszer mossák meg a hajukat kénes, vagy salicylos szappannal és megfelelő hajszesz használjanak a fejkorpa megszüntetésére. A szesz bedörzsölése úgy történik, hogy vékony vászondarabot kesztyűujjszerűen mutatóujjunkra csavarunk és a hajszeszbe bemártva az oldatot a fejbőrbe gondosan bedörzsöljük.

A pattanásos, zsíros bőrű egyén mosakodásához mindenkor forró vizet használjon és törölje át bőrét napjában többször vegytiszta benzinnel, vagy alkoholba mártott vattadarabkával.

Ugyanígy zsírtalanító anyagokat tartalmazó szappan (kén, salicyl, resorcin stb.), puder és arcvíz használata szükséges. Az utóbbival mosakodás után kell áttörölni a bőrt.

Jó eredményre vezet a bőr lehámlasztása is, melyet különböző gyógyszeres kenőcsökkel (resorcin, kálicszappan, ichtiol stb.) végzünk.

Nagyobb genyócok és kiterjedt pattanások fellépése esetén sikeresen alkalmazható az ú. n. vaccina thérapia, melynek

lényege abban áll, hogy a pattanásokból vett genyőből megfelelő szérumot készítenek és ezt injekciók alakjában adagolva ellenállóvá tesszük a szervezetet s így a bőrt is a fellépő pattanásokkal szemben.

Igen hatásos physikális eljárások a pattanásos, zsíros bőr kezelésére: a massage, az ultraviolet és a Röntgen-besugárzás. Ez utóbbit csak olyan nagyfokú és makacs esetekben alkalmazzuk, melyekben egyéb gyógyeljárások nem vezettek a kívánt eredményre.

A kvarclámpa ultraviolet sugarai, ha bizonyos ideig és megfelelő koncentrációban érik a bőrt, azon hét-nyolc óra múlva enyhe lobot okoznak, mely halvány pír alakjában jelentkezik. Ennek következtében a bőrön több vér áramlik keresztül és anyagcseréje megélnkül; az ultraviolet sugarak baktériumölő hatása folytán pedig a bőrön levő kártékony baktériumok elpusztulnak.

Egyéb betegségek gyógykezelésén kívül a kvarclámpa ma már a legkülönbözőbb szépséghibák gyógyításánál, így az arc genyos pattanásainál is nélkülözhetetlen a kozmetikai praxisban.

A genyos pattanások fénykezelésénél különösen olyan esetekben érhetünk el jó eredményt, ha azok aránylag nagy számban jelentkeznek és egyéb kezelésre nem javulnak. Ilyen esetekben főcél a hámlasztás, mikor is a lehámlott bőrréteggel együtt a genyedést okozó baktériumok is eltűnnek.

Az elmondottak természetesen csak általános tudnivalók az ifjúkori pattanások gyógyítására vonatkozóan. Az orvostudomány a felsoroltakon kívül, még számos más gyógymóddal rendelkezik, melyek azonban egyénenként változók és csak az orvos hivatott annak eldöntésére, melyik eljárás vezet a mielőbbi gyógyuláshoz.

Dr. Heks Imre.

(Folytatjuk)

Kozmetikus orvosunk megcímzett és bélyeggel ellátott válaszborték ellenében a hozzáintézt kozmetikai kérdésekre levélben is válaszol. Levelek címére a szerkesztőségbe küldendők.

Amin az egész világ nevet

Hollywood

Az ismert szőke amerikai filmszillag Európába készül. Éppen az útlevelét állítják ki. Többek között a következő kérdést adják fel neki:

— Férjzett?
— Alkalmom adtán! —
hangzik a válasz.

(Answers)

Szegény kisfiú!

— Az Isten szerelmére, kisfiú, már adtam neked egy másik fillért az elvesztett helyébe. Hát akkor mért sírsz?

— Mert ha az a másik megvolna — akkor most két fillérem lenne!

(Fliegende Blätter)

Mindig ez a vége!

Férj (feltekint az újságból):
Képzeld fiam, megállapították, hogy száz személy közül, akik jegy nélkül utaztak a villamoson — nyolcvanöt nő volt!

— Látod Teddy, mennyivel takarékosabbak az asszonyok!
(Tit-Bits)

Minden a tapasztalat!

— Mondd, anyukám, nagyon nehéz az embernek egy lilkot magában tartani?

— Nem tudom, kislányom — én még sohasem próbáltam meg!

(Pages Gaies)

Anyagias ember

— Tudja Isten, minden lányban találok valami vonzót!

— Például bennem mi az, amit vonzónak talál?

— A kedves mama főzési tudományát!

(Answers)

Házastársak

Feleség (zokogva): Istenem, bár még egyszer megmondottam volna, hogy hozzád menjek feleségül!...

Férj (rezignáltan): Édes fiam, rajtam az segített volna!

(Le Rire)

Premier

Már az új darab harmadik felvonásának utolsó jelenete megy — nem sok sikerrel. A nézőtér hátsó soraiból egy-egy fütty szakítja meg a csendet. A földszint első sorában két kritikus beszélget.

— Hagyja csak kollega úr — állapítja meg az egyik, — nagyon nehéz eltalálni azt, hogy tulajdonképpen mit is akar a közönség!

— Nem monhatnám — válaszolja a másik — a pénzét akarja vissza!

(La Vie Parisienne)

Ő ismeri az emberét

— Nyolc hónapig singlődtam a börtönben. És egyszer... egyetlen egyszer sem látogattál meg Nana...

— Édes — majd legközelebb!
(Le Sourire)

Büszke úriember

— Ismerte boldogult Lewist, a fogházorvost?

— Hogyne, évekig volt a házi orvosom!

(Tit-Bits)

Fiatal házások

— Néha igazán nem is tudom biztosan, hogy szeretsz-e!

— Ez nem kérdés, drágám!

— És ez nem egy seletet, édesem!

(La Vie Parisienne)

Hivatalban

Főnök: Már kétszer mondtam magának, hogy állítsa ki ezt a számlát. Hát süket maga?

— Nem. Csak szabadságolt!
(Fliegende Blätter)

Emberismeret

— Brown ott volt a grafológusnál...

— Tud az valamit?

— Valószínűleg! Amint meglátta Brown frását — előre kérte a honoráriumot!
(Passing Show)

Barátnők

— Tetszik neked ez a ruha, amit a huszadik születésnapra kaptam?

— Aranyos! És már akkor is ez volt a divat?

(Le Sourire)

Hidegvér

— Afrikában hónapokig nem találkoztam egy oroszlánnal sem. Egyszer csak szembe kerültem egygel... A nyakamon éreztem a vadállat forró lehelletét...

— Szent Isten és maga mit csinált akkor?

— Feltűrtem a kabátom gálérját!

(London Opinion)

Ezek az elégedetlen férjek!

— Édesem, megfigyeltem, hogy abból az ötvenhat napból, amióta megházasodtunk, negyvenkét napon keresztül tevesel főzél és most tizennégy napja állandóan előteleket csinálsz. Miért van ez?

— Azért, mert én sorrendben tanulok a szakácskönyvből főzni. Először a tevesekkel végeztem — most következnek az előtelek.

(Karikaturen)

Villamoson

Kalauz: Nem akarok a mamádnak hinni, kisfiú, tényleg csak négyéves vagy?

Kisfiú: Oh már réges-régen!
(Pages Gaies)

Házasságközvetítőnél

— Az én kliensemnek a legfontosabb a férji állása, válása és haja. Illető úrnak mi a hivatala?

— Semmi!

— Vallása?

— Semmi!

— Haja?

— Semmi!

(Musketen)

Séta közben

— Nézd csak apukám, egy amár!

— Miért mondd, hogy amár, miért nem mondd, hogy számár?

— Jaj, olyan fáradt vagyok!
(Candide)

Minek?

— Szóval megcsókolt az a szemtelen kölyök? Legalább kiáltottál segítségért?

— Minek? — nem volt rá szüksége!

(La Vie Parisienne)

Ismerlek!.. Segítsek?

A grafológus üzenetei

Választ csak olyan levelekre adunk, amelyhez mellékelve van a „grafológia-szelvény“. Minden írásához egy szelvény. Aki levélben akar választ kapni (soron kívül), az mellékeljen megjelölt, felbélyegzett borítékot és írásonként 2-2 pengőt. A levelekre a beérkezés sorrendjében válaszolunk. A borítékon jelezni kell a „grafológus“ szót.

Anikó, 17. Kissé ideges és bizonytalan. Nagyon áldozatkész és annak ellenére, hogy nem szintelen egyéniség, kész magát alárendelni mások érdekeinek. Sok vágyakozás van benne, de maga sem meri végiggondolni mindazt, amit szeretne. Forrongó akarások vannak benne, hangulatai igen változók, de kifélt fegyelmezett és egyenletes. Néha kissé elalmodozik, szeretne elvonulni, de erre nem igen nyílik alkalma. Sokat olvas, de kissé egyoldalúan képi magát és nincs meghatározott célkitűzése. — **Dórika, 23.** Sokat ad az emberek véleményére, mindig fél szemmel a hatást lesi és ez sokat levon közvetlenségéből és őszinteségéből. Nagyon hüü. Könnyen zavartba jön, önbizalma ingadozó, ezért mindig szüksége van külső bátorításra. Kicsit nehezkés. Erzéseit nem szokta mutatni. Zarkozott. — **Homo homini lupus.** Mesterkéltnagyon sok mindent csak pózból csinál. Titkos gondolataiból sohasem árul el semmit. Sikertől azonban úgy viselkednie, hogy nagyon nyíltszívű emberek tartják. Ügyes fellépése és nagy rutinja van. Elegáns. Élénk fantáziája van. Keresztülviszi akaratát. — **Erzsébet, 1900.** Nagyon szeret dolgozni. Sokkal többet végez, mint mások. Fáradszátlan. Nagyszerű fizikuma van és nem érti meg a nálánál gyengébb, kevesebbet bíró embereket. Cseppet sem szentimentális. Általában véve gyanakvó, bizalmatlan és így nem érik kellemetlen csalódások. Megrázó érzelmi élményei még nem voltak. Kicsit gépszerű egészen véve. — **Mexiko.** Simulékony, meglelkü természet. Rendkívül közvetlen, barátságos. Hangulatai erősen uralkodnak rajta, sokszor maga is mosolyog utólag, hogy mi mindent vett a lelkére és mennyire túlzottan ítéli meg a dolgokat. Nagyon kíváncsi volna, hogy tárgylagosságát kissé fejlessze. Van benne élmesség, minél nehezebb feladat elé állítják, annál jobban megállja a helyét. Fejlődésképes, igen rokon-szenves, életreváló egyéniség. — **Judith.** Fél minden változástól. Már az izgalmaiktól való félelem is kihozza a sodrából. Idegi kicsit gyengék, könnyen felhorzsolódnak, nincsen benne lélek-jelenlét. Igen türelmes, de nem szeret részletkérdésekkel sem foglalkozni és így nehezen talál olyan hatáskört, amely kielégíthetné. Nagyon intelligens, szeret tanulni. Izlése fejlett. — **Szörjös, Keeskemét.** Fegyelmezetlen, széles mozgulatai vannak. Nagyon hangos, évezti, ha mindenki orea figyel. Külsőjét elhanyagolja, mert ezzel akarja megmutatni, hogy nem hüü. Ha nem vigyáz, rövidesen kifejezetten különccé válik. Remélhetőleg rá fog jönni egy világos pillanatában, hogy ez az út nem visz előre és igyekszik tudással és munkával, nem pedig hosszúra növesztett hajzattal pozíciót teremteni magának embertársai között. — **Zuglói**

üzvegyszony. Jóllelkü, melegszívü, kissé gyenge és nem eléggé önálló. Folyondártermészet. Folytonosan értelmi életével van elfoglalva és ettől kissé önzővé válik. Gyakorlatibbnak kellene lennie, gerincesebbnek. Könnyen befolyásolható, senkivel szemben sem meri saját álláspontját képviselni, mindezekért pedig kissé a nem megértett, elnyomott nő attitűdjével kárpótolja magát. — **Lydia.** Kissé mesterkéltnagyon, modoros. Beleéli magát olyan gondolatokba, érzésekbe, melyek nem saját egyéniségéből fakadnak. Tudna egyszerűbb, derisebb lenni, de úgy érzi, hogy akkor nem lesz elég érdekes és jelenlős. Nem tehetségtelen, de még eléggé kiforratlan. Van benne némi góg is. A kritikát nem jól bírja, egyébként is érzékeny, könnyen sérődik. — **Szeretnélek még egyszer látni.** Kissé szentimentális, de finomterzésü, jóllelkü ember. Igéreteit nem mindig tartja meg, mert többet szeretne nyujtani, mint amennyi mindenképpen telik tőle. Férfinál ritka odaadás van benne. Tud kezdeményezni, de a kivitelezéshez nincs kellő ereje. Általában kissé feminin. Nem szenvedélyes, inkább kérő, mint követelő. — **Tiszta-velő.** Nagyon ideges és zilált. Valami állandó nagy kielégületlenség érzése igtatja. Tehetséges, de nem produktív. Meddőnek érzi az életét és ezalatt állandóan szenved. Finom érzékekkel érzi meg mások bűjät-baját, de csak együtt tud szenvedni velük, aktívan segíteni nem igen tud rajtuk. A tehetetlenség érzése szinte neurozissá fokozódik benne. Az ételt szemben túligényes, viszont erre csak rezignációval reagál. — **Télen.** Ambiciózus, derék ember. Van akaraterje. Hűséges és kitartó. Megbízható. Nagyon szeretne kiemelkedni mostani helyzetéből, de azért mindent megtesz, amit adott helyzete követel tőle. Fejlődésképes. Meglehetősen egyedül van, pedig irányításra lenne szüksége. Őszinte, egyenes lélek. Sok minden után vágyakozik, de nem irygen. — **Puelkám.** Energikus és öntudatos. Nagyon jóllelkü, áldozatokra kész és aktív. Van formaérzéke, temperamentumos, nem bírja a passzív érzékelést. Tehetségeibek képest nem elég képzett, sokkal elmélyültebb és nívósabb lehetne. Kár, hogy általában sekélyes vizeken evez. Mintha nem merné a dolgok komolyabb oldalát megfogni, fél, hogy komolyabb követelésekkel találja majd szemben magát. Jó pajtas, kedélyes, sohasem nehezedik rá a környezetere. — **Halvány sárka rózsá, 21.** Igen alapos. Kissé nehezkés természet, a kelleténél sokszor nagyobb fontosságot tulajdonít a dolgoknak. Rendszerető. Erzékeny, hajlamos a bänkódásra, ha kedve van keseregni, addig keres-kutat, amíg talál valami okot is rá. Igen óvatos, tud hallgatni. Megbízható. — **Josef, 45.** Sima modora van. Praktikus gondolkozásü. Jóllethez szokott és nagyon neheze esnék, ha egy bizonyos nívón alulra kellene szállítania igényeit. Egyenletes kedélyü. Céltudatos és ha kell önző, de általában véve igyekszik nagyobb zökkenök nélkül megoldani a dolgokat. Tapintatos. — **Killmandzsáró 20.** Mielőtt még kérdésre válaszolnék, le szeretném szögezni, hogy nem vagyok meglegedve ezzel a rapszódikus önbizalommal. Néha túlzottan el van ragadtatva magától, máskor meg alaptalanul kishitü. Igyekszik kell egyensúlyba kerülni. Azt hiszem túlságosan sokat vár magától. Nem látok alkotóerőt az írásában, pedig annak nyomai már hamarabb szoktak mutatkozni, mint maga az alkotás. Így hát az írói pályán való érvényesüléssel nem merem bízhatni. Miféle szokott írni? Több a kezdő lendület, mint a kitartás magában. — **Móka.** Derüs, barátságos természet. Sokkal komolyabb és érettebb, mint amilyenek mutatja magát. Van ebben egy kis ravaszkodás is, mert így akarátat úgy tudja keresztülvinni, ahogy a mit sem sejtő Marionettjei az életének észre sem veszik, hogy

magá rancigálja és igazgatja őket. Modora rendkívül kellemes, bájos, könnyed és disztingvált. Belső, esztétikus jelenség. — **Nagyvilági hölgy.** Rendkívül intelligens, gyors felfogású és érdekes egyéniség. Nagyvonalú és tudatosan ezt erősíti magában. Lehetőleg felülemelkedik az átlag-emberek szempontjain, tágabb látóköre van és egyéni meglátásai. Sajnos, az írásminta nem alkalmas bizonyos — az egyén fajsúlyára vonatkozó tulajdonságok megállapítására, miért is kérdéseseb sem válaszolhatok. Az írás nagyon érdekes és szívesen foglalkoznék vele bővebben, ha erre alkalmasabb írásmintát küldene be. A „mirtus koszorú” jelíges levélre időközben valószínűleg már kapott is választ? — **Bá-Bi-Bó.** Szenvedélyes természet. Rettenetesen tud akarni, ha van valami, amit el akar érni vagy meg akar csinálni, nem ismer lehetlent. Nem rossz, de cselekedeteiben sokszor van rosszság, felelőtlenség, brutalitás. Önmagát egyáltalában nem ismeri. Haragszik mindenkiire, aki őszintén megmondja hibáit vagy érezteti tévedéseit. Következten. Tehetséges, de soha sem fogja valamire vinni, mert nincs benne kitartás. — **Coqito ergo sum.** Meglehetősen kényelemszerető és egocentrikus. Elsősorban mindig önmagára gondol. Gyorseszű, józan ítélletű, ha nem volna szellemileg ilyen indolens, sokra vihetné. Igen jókedvű tud lenni, de ez nem annyira belső jókedvű tükrözi, mint szellemességre és ötlethez való tehetségét, ami néha-néha mégis csak kitör belőle, ha nem is igyekszik ezeket a felszínre bukkánásokat fejleszteni magában. Könnyen befolyásolható s mindent el lehet nála érni egyes bánásmóddal, mert igen gyenge oldalai vannak. Pl.: rettenetesen fél minden hangos jelenettől. — **Boldogtalan.** Nagy tervei vannak, de maga sem bízik bennük, hallgat rólok és annyira titkok csinál belőlük, hogy ilyenformán igazán nem juthatnak el a megvalósuláshoz. Erzékeny felkü. Szereti a magányt, romantikus tájakat és a legszívesebben egy fantáziavilágban élne. Irtózik a materiális életről s ezért nem is tudja az ezzel kapcsolatos kérdéseket helyesen megoldani. — **Nyuzi.** Egynes természet, minden szavát el lehet hinni. Úgyes. Nincsenek intellektuális ambíciói, de természetes esze pótolja az iskolázottságot. Kellemesen rendezi be életét, jókedélyű, türelmes és kitartó. Egészséges természet, semmit sem akar kiterőszakolni a sorstól és alapjában véve optimista, aki hitét egy percre sem veszíti el egészen. Lappangó hiúságának köszönheti, hogy minden kis sikernek nagyon tud örülni. — **Egy szomorú asszony.** Kissé exaltált, hangulatának nem állít gátat, sőt nagy lendülettel veti bele magát minden egyes kis hangulatlullámozásba, mintha egyedül ez tehetné gazdaggá és változatosabbá az életét. Úgy látszik, nem volt kellő szellemi irányításban része. Sokat ábrándozik. Türelmetlen. Nagyon szeret diszkurálni és élvezni, ha van, aki szívesen hallgatja néha kicsit badar ötleteit. Mulattató és színes egyéniség. — **Tannenbergy.** 21. Még fejlődőben lévő egyéniség. Fiatal kora ellenére is immár sok dologban önálló ítélte van és nagyon jól meg tudja válogatni, hogy mire hallgasson és mire nem. Úgyes, élelmes, igen fejlődésképes és nagyfokú gyakorlati érzékelő bíró egyéniség. — **Haldérslein.** Egyszerű, de nem is akar komplikáltabb lenni. Mindennek örül. Bátor, derűs lélek. Szívesen törődik másokkal is, anélkül, hogy túlnagy áldozatnak érezné, ha kissé megfedkeznek magáról mások érdekében. Könnyed, semmit sem fog fel a kelletlenül tragikusában. Kissé felületes. — **Eresl,** február 17. Kissé el-

hamarkodott, türelmetlen és nem egészen alapos. Szeret ellenmondani, vitatkozni és nehezen meggyőzhető. Jóindulatú, könnyen meghatódik, nem tud másnak komoly fájdalmat okozni, de meggondolatlanságával mégis gyakran bánt meg másokat. Sok mindent akar, de keveset valósít meg. Őszinte és túlságosan megbízik mindenkiben. — **Heveskedő.** Jól választotta meg a jelígejét. Nem nagyon tud uralkodni magán akkor sem, ha utólag nagyon megbánja hirtelenségét. Jóban, rosszban szélsőséges. Kissé hista, illetőleg szívesebben ábrándozik, mint cselekszik. Azt hiszi magáról, hogy önálló ítélletei vannak, holott nagyon befolyásolható, különösen ha a hiúságánál fogják meg. Ambiciózus, de nem tesz meg semmit azért, hogy el is érje, amit ambicionál. — **Carneval.** Korához képest határozott és öntudatos egyéniség. Cél-tudatos, de sohasem a mások rovására. Optimista, energikus, nem ijed meg a saját árnyékától. Van benne kezdeményezőerő és annyi frissesség, hogy másokba is tud erőt, bátorságot önteni. Jóhiszemű, de azért vigyáz, hogy senki be ne csapja, senki fölébe ne kerüljön. Nem szenvedélyes, de temperamentumos és élénk. Szeret szórakozni és nagyon jól táncol. — **Jeremiás.** Pessimista, sokat csalódott, nem is tud megbízni senkiben. Nagyon magányos és nem vallja be magának, hogy szenved elazalt. Állandóan analizál mindent és mindenkit, ami útjába kerül, de nem mert az objektív igazságra törekszik, hanem mert ezzel is előítéletek akar bizonyítékokat szerezni. Észre sem veszi azt a sok jót, ami mindennek ellérére is körülveszi és haragszik, ha figyelmeztetik erre. Elbánszt mindenkit magától és esodálkozik, hogy nincs senkije. Pedig sok mélyen elásott jó tulajdonsága van, amit nem enged szőhoz jutni. — **Középtermű.** Nagyon kedves, melegszívű, kitünő adottságú ember. Sokkal inkább vállalja a legnehezebb dolgokat, semhogy másoknak terhére legyen, de mindent derűsen és panasz nélkül. Kissé fáradt és csak nagyszerű kedélye menti meg a neuraszténiától. Nem szenvedélyes, de nagyon vágyakozik élettárs után. Azért maradt eddig egyedül, mert nem igen talál olyan nőt, akil el mert volna venni. Kitünő munkaerő, egyeneletesen dolgozik, nem siet, nem kapkod, viszont nagyon kitartó és logikus. Kicsit gyáva az étellel szemben — fél a kockázatoktól. Szerény, de nem megalázkodó. — **J. R. S., 17.** Nagyon bizakodó fiatal hölgy, nem is tudja elképzelni, hogy kellemetlen esalódások is érhetik az embert. Ellenkezőleg, mindig valami előre nem látott nagy szerencsére számít. Nagyon jólelkű, mindenkinek kedvében szeretne járni. Erzésciben állhatatos. Nem túlzottan hüü. Jó matéria, igen életrevaló, komoly és figyelemreméltó ember válik majd belőle. Kérdésre talán már a szerkesztői üzenetekben meg is kapta a választ. — **Még hiszek.** Igen tehetséges, ötletes, van benne alkotóerő és egyéni véleménye van a dolgokról. Sokat vár az élettől, szereti, ha mozgalmass, változatos és nem bánja, ha izgalmas is, csak unalmas ne legyen. Nagyon sok a lehetőség benne, rendkívül rugalmas, sokoldalú és fogékony. — **Szellemlidézés.** Mindig józan, semmi fogékony-sága a túlzások iránt. Csak akkor érzi jól magát, ha minden pillanata be van osztva. Nem ad számot magának sem érzelmeiről, öntudatlan, ösztönei parancsára hallgat. Igen erősen érez szimpátiát és antipátiát. Gyakran igazságtalan, de barátaiért minden áldozatra hajlandó. Egynes, egészséges természet.

S. Sz. V.

GRAFOLÓGIA-SZELVÉNY

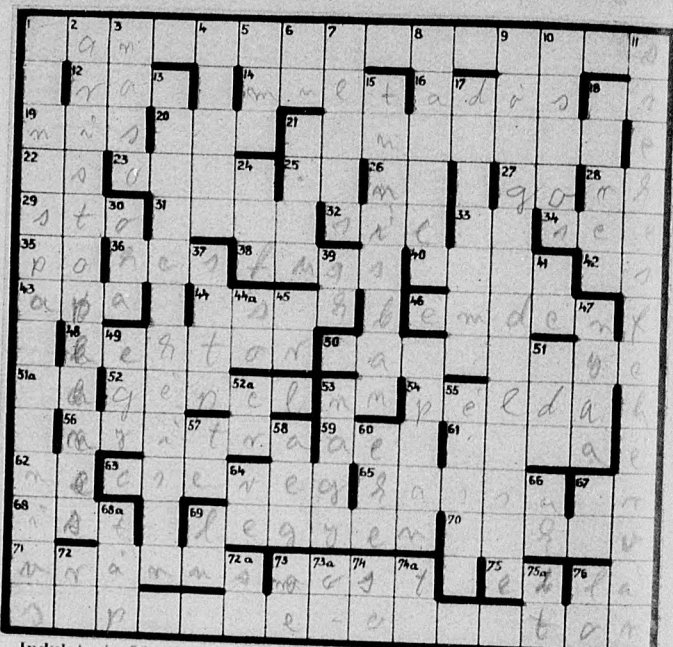

KERESZTREJTVÉNY

Vízszintes sorok. 1. Holland optikus. Allítólag ő készítette az első mikroszkópot. 11/a Névelő. 12. Gondos íge. 14. Ami volt. 16. A hitelezők kedvence. 18. Egy magánhangzó közbeszúrásával számnév. 19. Szerb város. 20. Az utolsó két betű feleselésével idegennyelvű helyesítő szó. 21. Francia város. 22. Egy mássalhangzóval az elején étel. 23. Svájci bankjegynyomdatulajdonos. 25. Azonos mássalhangzók. 26. Mutatózó. 27. „Menni” angolul. 28. Valás nevének rövidítése. 29. „Állok” klasszikus nyelven. 31. Eszme. 32. „Igy” a vízszintes 29. nyelvén. 33. Helyhatározórag. 34. „Tenger” más nyelven. 35. Olasz folyó. 36. Ekezetpótlással végösszorszám. 38. vagy fizess. 40. A ráérő ember szórakozása. 42. Összetett mássalhangzó. 43. Csalátag. 44. Kötőszó. 46. Híres német církáló. 48. A trójai háború okozója. 50. Egy mássalhangzóval a végén 1437-i parasztlázadás főfészke. 51. Indulatszó. 52. Egy ekezetpótlással a gépirónó teszi. 53. Az ismeretlen adakozó. 54. Ha jó, követendő. 56. Megyeszékhely. 59. „Fém” latinul. 61. Női név. 62. Tiltó szó. 63. Beszélget. 65. Város. 67. Ugyanaz, mint vízszintes 25. 68. „Van” más nyelven. 69. világhosság. 70. Egyes szobák része. 71. Bolygó. 73. E pillanatban. 76. Háziallat. 76. Mássalhangzó fonetikusan. 77. Sopron-megyei nagyközség.

Függőleges sorok: 1. Európai hírnevű költő és tudós Mátyás korában. 2. Görög vigjátékíró. 3. Klasszikus költő egyik neve. 4. Itt halt meg Bethlen István fejedelem. 5. Az utolsó két betű feleselésével tagadószó. 6. Idegennyelvű helyhatározórag. 7. „Aztán” más nyelven. 8. Lengyel város a Dnyeszter mellett. 9. A francia nemzeti dal szerzője. 10. Nagy Sándor itt aratott győzelmet Dareioson. 11. Az egyik legrégebb magyar város. 13. Két egymásután következő szó a halotti beszédből. 15. Sok arab lakik itt. 17. Itt született az orlánsi szűz. 18. Régi legyver. 21. IV. Béla menedékvára Dalmáciában. 24. Visszafelé olvasva itt volt püspök a függőleges 1. 39. Aktákon látható rövidítés. 41. Idegennyelvű összetett magánhangzó. 44a. Egy magánhangzó közbeszúrásával vasút. 45. Azonos magánhangzók. 47. Az utolsó betűt az elejére téve csalátag. 49. Számnév. 51. Egítáj. 52a. Idegennyelvű személyesnév. 53. Nem kiesi. 55. Bibliai név. 57. Személyes név. 58. Német villamossági gyár nevének rövidítése. 60. Gazdasági szerzám. 64. Ekezetpótlással mássalhangzó

Figyelem! A fekete kockát a fekete vonalak pótolják és pedig a vízszintes sorokat a függőleges vonalak, a függőleges sorokat a vízszintes vonalak határozzák el. A megfejtők között minden héten tíz könyv- és egy ötvösművészeti díjazást osztunk ki. Megfejtési határidő január 16. Minden borítékra ez írandó: Rejtvénymegfejtés.

fonetikusan. 66. Visszafelé olvasva kicsinyítőképző. 67. Megint. 68a. Egy ekezetpótlással van ilyen szer is. 69. Háziallat népiesen. 72. Görög betű. 72a. Ugyanaz, mint függőleges 44a. 73. Ó — a táviratban. 73A. Egy magánhangzó közbeszúrásával növény. 73a. Egy magánhangzó közbeszúrásával ital. 74. Személyes név. 75a. Egy magánhangzó közbeszúrásával öregek támasza. 76. Mássalhangzó fonetikusan.

A mult számban között keresztrejtvény megfejtése.

Vízszintes sorok: 1. Adventus Domini. 11. Lian. 13. Kasza. 15. Helén. 16. Kóles. 18. Zü (üz). 19. Kert. 20. Mo. 21. Ab. 33. Emil. 25. áraók. 26. Szép. 27. Len. 28. Ab. 29. Jöttem. 31. Tt. 32. Mécs. 34. Erdő. 37. Aó. (adó). 38. Reki (iker). 40. Aki. 41. Eb. 42. Biz. 43. Láttam. 46. Zseb. 49. Iroda. 51. Sa (as). 52. Ez. 53. A. 54. Kunyhó. 55. Gát. 56. Ivó. 57. Af (fa). 58. Oh. 59. Nr. 60. Aorta. 63. Tarió. 64. Do. 65. Eel. 66. Kaod. (katód). 67. Zsir. 69. Ág. 70. Sn (sü). 71. Him. 72. Gyöztem. 73. Sienai majolika.

Függőleges sorok: 1. Alkalmazkodás. 2. Dó (dió). 3. Valenciennes. 4. Taylor Broock. 5. Szürő. 6. Dakota. 7. Mer. 8. Il. 9. Német. 10. optima forma. 12. Ne. 14. Száj. 15. Hektó. 17. Sír. 22. Be. 24. Mise. 26. Ser. 30. Meteorit. 33. Ek. 34. Ebihal. 35. Dió. 36. Öz. 39. Kazal. 43. Lat. 44. Asít. 45. Tavasz. 47. Suhog. 48. Hyron. 50. Dá. 55. Gramm. 61. Tó-ga. 62. Ad. 67. Zó (öz). 68. ReK (ker). 71. Ha.

A kettős pótlórejtvény megfejtése: Gózon Gyula.

Szerkesztői üzenetek

Olvasóink napról-napra tömegesen fordulnak hozzánk kérdésekkel. Levélben csak abban az esetben adunk választ, ha a levélíró egy megcímezett és felbélyegzett válaszborítékot küld. A nekünk szülő levelet így tessék megcímezni: „Délibáb” szerkesztőségének, Budapest, VII. Dohány uca 12. Felvilágosítást kérek. Kéziratokat nem öntünk meg

Húszéves. A helyzetet nem látjuk olyan súlyosnak. Ugy vesszük ki leveléből, hogy ha nem is szereti a férfit, vonzódik hozzá, tehát lehetségesnek tartjuk, hogy ebből a vonzalomból előbb-utóbb az Ön részéről is szerelem lesz. Tíz év különbség nem olyan veszélyes és inkább ajánljuk ezt a férfit, mint azt a huszonkét éves, aki eddig még csak nem is nyilatkozott, de aki feleségül sem vehető, mert még nem teremtett magának egzisztenciát. — **B. Nándor**, Budapest. Elég gyenge munka, stílusa pongyola, sőt itt-ott még helyesírási hibákat is fedeztünk fel benne. Azt hisszük azonban, hogy ha a jövőben jobban vigyáz és több gondot fordít munkájára, elfogadható fog produkálni. Mi csak akkor közlünk; ha már valahol előadták. — **T. D. Sándor**. A beküldött kéziratot nem tartjuk alkalmasnak az említett célra. Hiányzik belőle az eseményeknek az a zsufoltsága, ami nélkül az ilyesmi használhatatlan. Különben nincs tisztában a technikai fogásokkal. — **Óbuda**. 1. Nem tudjuk. 2. 1901. 3. Váci uca 28. — **Szerelm-völgyi**. Közlésre nem alkalmas. — **W. Ernő**, Káposztás. Közlésre nem alkalmas. Amennyiben válaszbellyel ellátott, megcímezett borítékot kapunk, visszaküldjük. — **Gyalogos**. Renate Müller címe: Berlin-Wilmersdorf, Düsseldorf-erferstrasse 51. — **P. Mihály**, Sopron. Gyenge, közlésre nem alkalmas. Gondosabban írjon. — **Pécsi hű olvasó**. Ezt a rovatot jelenleg nem közöljük, de amint alkalmat találunk, kérdéseire megadjuk a választ. — **B. I.**, Budapest. A leghelyesebb lenne, ha előbb telefonon felhívna őt és megkérdezné tőle, hogy fogadja-e. Ezzel csak felesleges időpazarlástól kíméli meg magát. — **J. Lászlóné**, Győr. Utánanéztünk a dolognak, de az említett időben nyomát sem találtuk. Ugy emlékszünk, hogy évekkkel ezelőtt történt hasonló eset, de a kettő között nem valószínű az összefüggés. — **A jég szerelmese**. Egész bátran kimelhet így is a jégpályára, mert vannak, akik még keménykalapban is koresolyáznak. Egy jó jégkosztium persze kényelmesebb és elegánsabb is. — **W. Bözsi**. A névtelen levél mindig bosszantó, de nehezen lehet ellene védekezni. A leghelyesebb, ha napirendre tér az ügy felett, mert hiszen bizonyítani úgysem tudja gyanúját. Természetes, hogy az ilyen cselekedet a legnagyobb bűn, amit nem lehet eléggé elítélni. — **Z. István**. A legjobb lenne, ha panaszait közvetlenül is igazgatósággal közölné, amit a színház valószínűleg szívesen fog venni. A panasz kivizsgálása és az említett bajok

kiküszöbölése elsősorban a színház érdeke. — **F. Pálné**, Bécs. A művész nő jelenleg beteg és talán ez az oka annak, hogy eddig nem válaszolt. Várjon türelemmel. — **R. Károly**. A Don Juan című opera zenéjét Mozart szervelte. — **Ujpesti előfizető**. Legutóbb néhány napot Budapesten töltött, de már visszautazott Berlinbe. Lehetséges, hogy a közeljövőben Budapesten is fog rendezni. Erről annakidején be fogunk számolni. Nem hisszük, hogy ügyében tehetne valamit. Mindenesetre írjon neki a megadott címre. — **Pirandello**. A kért elváltozás gyógykezelésére 13%-os hidrogénperoxid-oldatot használjon, de vigyázzon szemöldökére, nehogy az oldat hozzáérjen. A kért fagykenőcs igen jó hatású. — **Ibolyka**. Helenként kétszer mossa haját házi szappannal és a még nem teljesen megszáradt haját dörzsölje be sóborszesszel. Ilyen célra speciális hajszesz is készül, de kozmetikai készítményeket csak levélben ajánlunk. — **Iparművész**. Örvendünk, hogy az ajánlott eljárással sikerült a felesleges szőrszálakat eltávolítani. Mint annakidején jeleztük is önnek, csak a diathermiás kezelés vezet tökéletes eredményre. — **Bánatos asszony**. Ezt arctisztításhoz nevezik. Könnyen kezelhető és ha felkeres egy kozmetikus orvost vagy kozmetikai intézetet, rövidesen újra szép lesz az arcára. Az ilyesmi nem kerül sokba. Nem szoktunk címeteket ajánlani, de most kivétel tesszük. Keresse fel Paizs Kató kozmetikai intézetét, IV. Ferenciek tere 3. lémelet 18 alatt. Díjtalanul kap tanácsot és megfelelő arcvezetést is ajánlanak. Ezt a legjobban csak személyes megjelenéssel intézheti el. — **T. Istvánné**, Szeged. Saját bemondása szerint ötvenöt éves és nem hisszük, hogy ennél öregebb lenne. Téved, mert csak 1903-ban lépett színpadra. — **D. Ary**. Várkonyi Mihály vagy külföldi nevén: Victor Varconi 1891 március 31-én, Kisvárdán született. Előbb színpadi színész volt Budapesten, majd hosszú ideig filmezett budapesti filmgyárakban. Később Bécsben és Berlinben is játszott és 1921-ben ment ki Amerikába. Jelenleg is Hollywoodban él, de időközönként hazalátogat, mert rokonai itt laknak. — **Operalátogató**. Aida szerepét legutóbb Bodó Erzsébet játszotta, Radames pedig Halmos János volt. Sergio Falloni vezényelte.

Előfizetési ár:

¼ évre 2 pengő 50 fillér, ½ évre 5 pengő.
Ausztriában példányonként 40 Groschen.

Szerkesztő: TOLNAI SÁNDOR

Kiadótulajdonos: TOLNAI NYOMDAI
MŰINTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT RT.
Kiadásért és szerkesztésért felel: PAIZS GÉZA
Budapest, VII, Dohány uca 12.

Nyomatott Tolnai Nyomdai Műintézet és Kiadó-
vállalat Rt. mélynyomó-körforgógépein,
Budapest, VII, Dohány uca 12 szám
Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszámai:
József 423-39 és József 423-50

Megjelent a
Párisi divat
januári száma!
ÁRA:
60 FILLÉR

Tolnai Nyomdai
Műintézet és
Kiadóvállalat
R.-T. nyomása,
Budapest

VI. ÉV
BUDA
MBSJE